

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

Jeudi

Donderdag

23-04-2020

23-04-2020

Après-midi

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Débat d'actualité sur le Sommet européen 1
Orateurs: **Anneleen Van Bossuyt, Samuel Cogolati, : André Flahaut, Michel De Maegd, Tom Van Grieken, Steven Matheï, Gaby Colebunders, Egbert Lachaert**, président du groupe Open Vld, **John Crombez, Catherine Fonck**, présidente du groupe cdH, **Sophie Wilmès**, première ministre, chargée de Beliris et des Institutions culturelles fédérales

QUESTIONS

Questions jointes de 14
 - Sophie Rohonyi à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le manque de tests et de matériel de protection dans la perspective du déconfinement" (55000632P) 14
 - Barbara Creemers à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La communication du CNS à propos des masques pour les citoyens" (55000634P) 14
 - Reccino Van Lommel à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La relance de l'économie et l'organisation de la vie publique après la crise sanitaire" (55000637P) 14
 - Tim Vandenput à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les conditions de concurrence égale pour tous les types de commerce à la sortie de la crise" (55000639P) 14
 - Meryame Kitir à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La réunion du CNS de ce vendredi à propos de la stratégie de sortie de la crise sanitaire" (55000640P) 14
 - Jean-Marie Dedecker à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de déconfinement du Conseil national de sécurité" (55000641P) 14
 - Christian Leysen à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La relance et la sortie de la crise du COVID-19" (55000642P) 14
 - Magali Dock à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La stratégie de sortie de crise" (55000643P) 14
 - Peter De Roover à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La stratégie de déconfinement" (55000645P) 14
 - Catherine Fonck à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le rapport du GESS et les décisions du prochain CNS" (55000646P) 14
 - Nawal Farih à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le Conseil national de sécurité du 24 avril" (55000647P) 14
Orateurs: **Sophie Rohonyi, Barbara Creemers, Reccino Van Lommel, Tim Vandenput, Meryame Kitir**, présidente du groupe sp.a, **Jean-Marie Dedecker, Christian Leysen, Magali Dock, Peter De Roover**, président du groupe N-VA, **Catherine Fonck**, présidente du groupe cdH, **Nawal Farih, Sophie Wilmès**, première ministre, chargée

INHOUD

Actualiteitsdebat over de Europese top 1
Sprekers: **Anneleen Van Bossuyt, Samuel Cogolati, André Flahaut, Michel De Maegd, Tom Van Grieken, Steven Matheï, Gaby Colebunders, Egbert Lachaert**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **John Crombez, Catherine Fonck**, voorzitter van de cdH-fractie, **Sophie Wilmès**, eerste minister, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen

VRAGEN

Samengevoegde vragen van 14
 - Sophie Rohonyi aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het gebrek aan tests en beschermingsmateriaal in het kader van de afbouw van de lockdown" (55000632P) 14
 - Barbara Creemers aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De communicatie van de NVR over de mondmaskers voor de burgers" (55000634P) 14
 - Reccino Van Lommel aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De relance van de economie en het openbaar leven na de coronacrisis" (55000637P) 14
 - Tim Vandenput aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Een level playing field voor alle handelszaken in het kader van de exitstrategie" (55000639P) 14
 - Meryame Kitir aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De vergadering van de NVR van aanstaande vrijdag over de exitstrategie" (55000640P) 14
 - Jean-Marie Dedecker aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het exitplan van de Nationale Veiligheidsraad" (55000641P) 14
 - Christian Leysen aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De relance en de exitstrategie" (55000642P) 14
 - Magali Dock aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De exitstrategie" (55000643P) 14
 - Peter De Roover aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De exitstrategie" (55000645P) 14
 - Catherine Fonck aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het rapport van de GEES en de aanstaande beslissing van de NVR" (55000646P) 14
 - Nawal Farih aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De vergadering van de Nationale Veiligheidsraad van 24 april" (55000647P) 15
Sprekers: **Sophie Rohonyi, Barbara Creemers, Reccino Van Lommel, Tim Vandenput, Meryame Kitir**, voorzitter van de sp.a-fractie, **Jean-Marie Dedecker, Christian Leysen, Magali Dock, Peter De Roover**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Catherine Fonck**, voorzitter van de cdH-fractie, **Nawal Farih, Sophie Wilmès**, eerste minister, belast

de Beliris et des Institutions culturelles fédérales		met Beliris en de Federale Culturele Instellingen	
Question de Raoul Hedebouw à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La solidarité des ministres avec la population" (55000638P) <i>Orateurs:</i> Raoul Hedebouw , président du groupe PVDA-PTB, Sophie Wilmès , première ministre, chargée de Beliris et des Institutions culturelles fédérales	29	Vraag van Raoul Hedebouw aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De solidariteit van de ministers met het volk" (55000638P) <i>Sprekers:</i> Raoul Hedebouw , voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, Sophie Wilmès , eerste minister, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen	29
Question de Katleen Bury à Koen Geens (VPM Justice, Régie des Bâtiments et Affaires européennes) sur "Le remboursement du revenu d'intégration versé aux détenus libérés dans le cadre de la crise" (55000631P) <i>Orateurs:</i> Katleen Bury , Koen Geens , vice-premier ministre et ministre de la Justice, chargé de la Régie des Bâtiments, et ministre des Affaires européennes	31	Vraag van Katleen Bury aan Koen Geens (VEM Justitie, Regie der Gebouwen en Europese Zaken) over "De terugbetaling van het leefloon dat wegens de coronacrisis vrijgelaten gevangenen ontvangen" (55000631P) <i>Sprekers:</i> Katleen Bury , Koen Geens , vice-eersteminister en minister van Justitie, belast met de Regie der Gebouwen, en minister van Europese Zaken	31
Question de Peter Mertens à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les conditions d'octroi de l'aide d'État aux entreprises" (55000628P) <i>Orateurs:</i> Peter Mertens , Alexander De Croo , vice-premier ministre et ministre des Finances - Lutte contre la fraude fiscale - Coopération au développement	32	Vraag van Peter Mertens aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De voorwaarden voor de toekenning van staatssteun aan bedrijven" (55000628P) <i>Sprekers:</i> Peter Mertens , Alexander De Croo , vice-eersteminister en minister van Financiën - Bestrijding van de fiscale fraude - Ontwikkelingssamenwerking	32
Question de Kathleen Depoorter à Maggie De Block (Affaires sociales, Santé publique, Asile et Migration) sur "La stratégie fédérale en matière de masques et de tests de dépistage" (55000644P) <i>Orateurs:</i> Kathleen Depoorter , Maggie De Block , ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, et de l'Asile et la Migration, Philippe De Backer , ministre de l'Agenda numérique - Télécommunications - Poste - Simplification administrative - Lutte contre la fraude sociale - Protection de la vie privée - Mer du Nord	34	Vraag van Kathleen Depoorter aan Maggie De Block (Sociale Zaken, Volksgezondheid, Asiel en Migratie) over "De federale strategie voor de mondmaskers en de coronatesten" (55000644P) <i>Sprekers:</i> Kathleen Depoorter , Maggie De Block , minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie, Philippe De Backer , minister van Digitale Agenda - Telecommunicatie - Post - Administratieve Vereenvoudiging - Bestrijding van de sociale fraude - Privacy - Noordzee	34
Questions jointes de - Khalil Aouasti à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur "L'état des lieux concernant l'application de traçage pour lutter contre le COVID-19" (55000633P) - Sammy Mahdi à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur "L'application mobile de traçage pour lutter contre le COVID-19" (55000648P) <i>Orateurs:</i> Khalil Aouasti , Sammy Mahdi , Philippe De Backer , ministre de l'Agenda numérique - Télécommunications - Poste - Simplification administrative - Lutte contre la fraude sociale - Protection de la vie privée - Mer du Nord	36 36 36	Samengevoegde vragen van - Khalil Aouasti aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "De stand van zaken met betrekking tot de COVID-19-traceerapp" (55000633P) - Sammy Mahdi aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "De corona-app" (55000648P) <i>Sprekers:</i> Khalil Aouasti , Sammy Mahdi , Philippe De Backer , minister van Digitale Agenda - Telecommunicatie - Post - Administratieve Vereenvoudiging - Bestrijding van de sociale fraude - Privacy - Noordzee	36 36 36
Question de Kris Verduyck à Marie-Christine Marghem (Énergie, Environnement et Développement durable) sur "L'enquête de la	40	Vraag van Kris Verduyck aan Marie-Christine Marghem (Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling) over "Het onderzoek van de CREG	40

CREG sur une possible manipulation de marché par ENGIE Electrabel" (55000635P)

Orateurs: **Kris Verduyckt, Marie-Christine Marghem**, ministre de l'Énergie, de l'Environnement et du Développement durable

naar mogelijke marktmanipulatie door ENGIE Electrabel" (55000635P)

Sprekers: **Kris Verduyckt, Marie-Christine Marghem**, minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling

Question de Marie-Colline Leroy à Nathalie Muylle (Emploi, Économie et Consommateurs) sur "L'extension du congé parental et le statut d'artiste" (55000636P)

Orateurs: **Marie-Colline Leroy, Nathalie Muylle**, ministre de l'Emploi - Économie et Consommateurs - Lutte contre la pauvreté - Égalité des chances - Personnes handicapées

Vraag van Marie-Colline Leroy aan Nathalie Muylle (Werk, Economie en Consumenten) over "De uitbreiding van het ouderschapsverlof en het kunstenaarsstatuut" (55000636P)

Sprekers: **Marie-Colline Leroy, Nathalie Muylle**, minister van Werk - Economie en Consumenten - Armoedebestrijding - Gelijke Kansen - Personen met een beperking

Question de Ludivine Dedonder à Nathalie Muylle (Emploi, Économie et Consommateurs) sur "Le guide de prévention validé par le Groupe des 10 et le rôle accru de l'Inspection sociale" (55000649P)

Orateurs: **Ludivine Dedonder, Nathalie Muylle**, ministre de l'Emploi - Économie et Consommateurs - Lutte contre la pauvreté - Égalité des chances - Personnes handicapées

Vraag van Ludivine Dedonder aan Nathalie Muylle (Werk, Economie en Consumenten) over "De door de Groep van Tien gevalideerde preventiegids en de versterking van de Sociale Inspectie" (55000649P)

Sprekers: **Ludivine Dedonder, Nathalie Muylle**, minister van Werk - Economie en Consumenten - Armoedebestrijding - Gelijke Kansen - Personen met een beperking

Ordre du jour 46

Agenda 46

PROJET DE LOI ET PROPOSITIONS 46

WETSONTWERP EN VOORSTELLEN 46

Projet de loi portant exécution des mesures d'économies relatives aux spécialités pharmaceutiques dans le cadre du budget soins de santé 2020, renvoyé en commission lors de la séance plénière du 16 avril 2020 (1005/1-9)

Wetsontwerp ter uitvoering van de besparingsmaatregelen bij de farmaceutische specialiteiten in het kader van de gezondheidszorgbegroting 2020, naar de commissie teruggezonden tijdens de plenaire vergadering van 16 april 2020 (1005/1-9)

Discussion générale 46

Algemene bespreking 46

Orateurs: **Catherine Fonck**, rapporteur, **Kathleen Depoorter, Eliane Tillieux, Dominiek Sneppe, Nawal Farih, Sofie Merckx, Jan Bertels, Sophie Rohonyi, Maggie De Block**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, et de l'Asile et la Migration

Sprekers: **Catherine Fonck**, rapporteur, **Kathleen Depoorter, Eliane Tillieux, Dominiek Sneppe, Nawal Farih, Sofie Merckx, Jan Bertels, Sophie Rohonyi, Maggie De Block**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie

Discussion des articles 58

Bespreking van de artikelen 58

Proposition de loi visant à réglementer la suspension de la procédure des élections sociales de l'année 2020 suite à la pandémie du coronavirus COVID-19 (1146/1-5)

Wetsvoorstel tot regeling van de opschorting van de procedure sociale verkiezingen van het jaar 2020 ingevolge de coronavirus COVID-19 pandemie (1146/1-5)

Discussion générale 59

Algemene bespreking 59

Orateurs: **Meryame Kitir**, rapporteur, **Nawal Farih, Marie-Colline Leroy, Nathalie Muylle**, ministre de l'Emploi - Économie et Consommateurs - Lutte contre la pauvreté - Égalité des chances - Personnes handicapées

Sprekers: **Meryame Kitir**, rapporteur, **Nawal Farih, Marie-Colline Leroy, Nathalie Muylle**, minister van Werk - Economie en Consumenten - Armoedebestrijding - Gelijke Kansen - Personen met een beperking

Discussion des articles 61

Bespreking van de artikelen 61

Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage en ce qui concerne les allocations de chômage temporaire pour les travailleurs des entreprises de travail adapté (1139/1-3)

Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991 wat de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van

<i>Discussion générale</i>	61	maatwerkbedrijven betreft (1139/1-3)	61
<i>Orateurs:</i> Nahima Lanjri , rapporteur, Björn Anseeuw , Marie-Colline Leroy , Meryame Kitir , présidente du groupe sp.a		<i>Algemene bespreking</i>	
		<i>Sprekers:</i> Nahima Lanjri , rapporteur, Björn Anseeuw , Marie-Colline Leroy , Meryame Kitir , voorzitter van de sp.a-fractie	
<i>Discussion des articles</i>	69	<i>Bespreking van de artikelen</i>	69
Proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (1145/1-5)	69	Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (1145/1-5)	69
<i>Discussion générale</i>	70	<i>Algemene bespreking</i>	70
<i>Orateurs:</i> Zakia Khattabi , rapporteur, Katleen Bury , Servais Verherstraeten , président du groupe CD&V, Sophie Rohonyi		<i>Sprekers:</i> Zakia Khattabi , rapporteur, Katleen Bury , Servais Verherstraeten , voorzitter van de CD&V-fractie, Sophie Rohonyi	
<i>Discussion des articles</i>	73	<i>Bespreking van de artikelen</i>	73
Proposition de résolution prévoyant des sanctions à l'égard de la politique de colonisation d'Israël (651/1-7)	73	Voorstel van resolutie over sancties tegen het Israëlische nederzettingenbeleid (651/1-7)	73
<i>Orateurs:</i> Nabil Boukili , Jean-Marie Dedecker , Barbara Pas , présidente du groupe VB		<i>Sprekers:</i> Nabil Boukili , Jean-Marie Dedecker , Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie	
Proposition de loi modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne l'emploi des langues en matière de publicité (102/1-3)	78	Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Economisch Recht wat het taalgebruik inzake reclame betreft (102/1-3)	78
<i>Orateur:</i> Reccino Van Lommel		<i>Spreker:</i> Reccino Van Lommel	
Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en ce qui concerne la formation du gouvernement fédéral (759/1-2)	79	Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat betreft de federale regeringsvorming (759/1-2)	79
<i>Orateur:</i> Barbara Pas , présidente du groupe VB		<i>Spreker:</i> Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie	
Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de supprimer la prise en considération des propositions de loi (908/1-2)	81	Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers inzake de afschaffing van het in overweging nemen van wetsvoorstellen (908/1-2)	81
<i>Orateurs:</i> Barbara Pas , présidente du groupe VB		<i>Sprekers:</i> Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie	
Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de promouvoir la transparence relative aux mandats, activités et rémunérations publics et privés des membres de la Chambre des représentants (1002/1-2)	83	Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers teneinde de transparantie omtrent de openbare en private mandaten, activiteiten en bezoldigingen van de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers te bevorderen (1002/1-2)	83
<i>Orateur:</i> Barbara Pas , présidente du groupe VB		<i>Spreker:</i> Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie	
Médiateur fédéral francophone – Nomination – Candidatures introduites	84	Franstalige Federale Ombudsman – Benoeming – Ingediende kandidaturen	84
Prise en considération de propositions	85	Inoverwegingneming van voorstellen	85
Demandes d'urgence	85	Urgentieverzoeken	85
<i>Orateurs:</i> Raoul Hedebouw , président du groupe PVDA-PTB, Servais Verherstraeten , président du groupe CD&V, Peter De Roover , président du groupe N-VA, Barbara Pas ,		<i>Sprekers:</i> Raoul Hedebouw , voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, Servais Verherstraeten , voorzitter van de CD&V-fractie, Peter De Roover , voorzitter van de N-VA-fractie,	

présidente du groupe VB, **Georges Gilkinet**, **Egbert Lachaert**, président du groupe Open Vld, **Benoît Piedboeuf**, président du groupe MR, **Ahmed Laaouej**, président du groupe PS, **Catherine Fonck**, présidente du groupe cdH

Barbara Pas, voorzitter van de VB-fractie, **Georges Gilkinet**, **Egbert Lachaert**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **Benoît Piedboeuf**, voorzitter van de MR-fractie, **Ahmed Laaouej**, voorzitter van de PS-fractie, **Catherine Fonck**, voorzitter van de cdH-fractie

VOTES NOMINATIFS	92	NAAMSTEMMINGEN	92
Projet de loi portant exécution des mesures d'économies relatives aux spécialités pharmaceutiques dans le cadre du budget soins de santé 2020 (1005/9)	92	Wetsontwerp ter uitvoering van de besparingsmaatregelen bij de farmaceutische specialiteiten in het kader van de gezondheidszorgbegroting 2020 (1005/9)	92
Proposition de loi visant à réglementer la suspension de la procédure des élections sociales de l'année 2020 suite à la pandémie du coronavirus COVID-19 (1146/5)	92	Wetsvoorstel tot regeling van de opschorting van de procedure sociale verkiezingen van het jaar 2020 ingevolge de coronavirus COVID-19 pandemie (1146/5)	92
Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage en ce qui concerne les allocations de chômage temporaire pour les travailleurs des entreprises de travail adapté (1139/3)	92	Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991 wat de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van maatwerkbedrijven betreft (1139/3)	92
Amendements et articles réservés de la proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice et de notariat dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1145/1-5) <i>Orateur: Peter De Roover</i> , président du groupe N-VA	93	Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie en het notariaat in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1145/1-5) <i>Spreker: Peter De Roover</i> , voorzitter van de N-VA-fractie	93
Ensemble de la proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice et de notariat dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1145/4)	94	Geheel van het wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie en het notariaat in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1145/4)	94
Proposition de rejet faite par la commission des Relations extérieures de la proposition de résolution prévoyant des sanctions à l'égard de la politique de colonisation d'Israël (651/1-7) <i>Orateur: Ellen Samyn</i>	94	Voorstel tot verwerping door de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van het voorstel van resolutie over sancties tegen het Israëlische nederzettingenbeleid (651/1-7) <i>Spreker: Ellen Samyn</i>	94
Proposition de rejet faite par la commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Agenda numérique de la proposition de loi modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne l'emploi des langues en matière de publicité (102/1-3)	95	Voorstel tot verwerping door de commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale agenda van het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Economisch Recht wat het taalgebruik inzake reclame betreft (102/1-3)	95
Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en ce qui concerne la formation du gouvernement fédéral (759/1-2)	95	Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat betreft de federale regeringsvorming (759/1-2)	95
Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du	96	Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de	96

Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de supprimer la prise en considération des propositions de loi (908/1-2)

Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers inzake de afschaffing van het in overweging nemen van wetsvoorstellen (908/1-2)

Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de promouvoir la transparence relative aux mandats, activités et rémunérations publics et privés des membres de la Chambre des représentants (1002/1-2)

96

Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers teneinde de transparantie omtrent de openbare en private mandaten, activiteiten en bezoldigingen van de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers te bevorderen (1002/1-2)

96

Orateur: **Raoul Hedebouw**, président du groupe PVDA-PTB

Spreker: **Raoul Hedebouw**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie

Adoption de l'ordre du jour

97

Goedkeuring van de agenda

97

DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS

99

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

99

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 037 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 037 bijlage.

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 23 AVRIL 2020

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 23 APRIL 2020

Namiddag

La séance est ouverte à 13 h 29 et présidée par M. Patrick Dewael.
De vergadering wordt geopend om 13.29 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le Compte Rendu Intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het Integraal Verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Sophie Wilmès, Maggie De Block.

Collega's, ik heet u van harte welkom in de beperktere opstelling die wij nu noodgedwongen volgen. Ik heet ook de eerste minister welkom en ik dank de regering voor haar flexibiliteit.

Gisteren deelde ik aan de Conferentie van voorzitters mee dat de eerste minister vandaag, om 15.00 uur, aan een Europese top moet deelnemen. Daarom starten we iets vroeger dan gewoonlijk. Wij zijn in de Conferentie van voorzitters overeengekomen dat wij starten met een kort actualiteitsdebat, met twee minuten per interventie en één minuut per repliek, over de positionering van ons land op die informele Europese top.

01 Débat d'actualité sur le Sommet européen**01 Actualiteitsdebat over de Europese top**

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik ben heel blij dat we dit debat voeren. Het heeft wat voeten in de aarde gehad, maar nu is het er en dat is het belangrijkste. Misschien moeten we naar het voorbeeld van Nederland in de toekomst voor elke vergadering van de Europese Raad hierover een plenair debat voeren.

Ik trap een open deur in wanneer ik opmerk dat we met een ongeziene crisis, een pandemie, worden geconfronteerd. Tegelijk is het meteen een kans voor Europa om te tonen dat het snel, kordaat en efficiënt kan optreden. *Never waste a good crisis*, wordt wel eens gezegd. Jammer genoeg lijken sommigen de crisis te gebruiken om ideologische debatten te voeren, bijvoorbeeld over coronabonds, waardoor we niet alleen de Belgische schuld zullen moeten betalen, maar bijvoorbeeld ook de Griekse schulden. Of nog voert men een ideologisch debat om bijvoorbeeld Europese belastingen als nieuwe

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Je me félicite que nous puissions avoir ce débat. La pandémie de coronavirus est sans précédent mais elle donne à l'Europe l'occasion d'intervenir avec célérité, fermeté et efficacité. Certains profitent hélas de la situation pour mener des débats idéologiques, par exemple sur les obligations corona qui nous feraient supporter non seulement la dette de la Belgique mais également, par exemple, des dettes grecques ou sur l'instauration d'impôts européens ou encore, sur

geldbron in te voeren of om meer bevoegdheden naar het Europese niveau over te hevelen. Het thema volksgezondheid is daarbij al aangeraakt. De landen waar nu de nood zo hoog is, zoals Italië en Spanje, helpen we daarmee echter niet.

Mevrouw de eerste minister, zult u straks, vanaf 15.00 uur, Duitsland steunen in zijn pleidooi? Met andere woorden, zal België net als Duitsland pleiten voor een effectieve en snelle solidariteit, zonder bijkomende transfers? Bent u naar het voorbeeld van Nederland bereid om in de toekomst systematisch met het Parlement in debat te gaan, voordat er een Europese top plaatsvindt?

01.02 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Madame la première ministre, plus que jamais aujourd'hui, nous allons devoir poser des choix décisifs pour redéployer notre économie, après cette épidémie sans précédent. En tant qu'écologistes, nous voulons vous dire que nous avons besoin, plus que jamais, de plus d'Europe, d'une Europe forte et solidaire. Je suis désolé, la vérité c'est que dans les hôpitaux, dans les PME, en Belgique, on ne voit pas assez l'Europe.

Ce que nous vous demandons aujourd'hui au Conseil européen, madame la première ministre, c'est d'inscrire la Belgique comme pionnière d'une nouvelle ère de construction européenne car, nous en sommes convaincus, l'Europe sortira grandie ou affaiblie de cette crise. Une nouvelle ère avec le Green Deal et tous les emplois qu'il signifie. Une nouvelle ère qui n'oubliera personne sur son chemin et une nouvelle ère qui créera des prêts européens car, en effet, si nous empruntons ensemble, nous paierons moins cher. Ce sera bon pour notre économie et ce sera solidaire vis-à-vis de pays qui ont tant souffert durant cette crise. Je pense à l'Espagne mais aussi à l'Italie. Par pitié, ne commettons pas les erreurs du passé! Ne renouvelons pas l'expérience de la dette grecque et choisissons des solutions optimistes, courageuses, audacieuses, vertes et solidaires tournées vers le futur!

Madame la première ministre, mes questions sont simples.

Oui ou non, allez-vous soutenir aujourd'hui au Conseil européen, avec la Belgique, la création de prêts européens, comme le demande le Parlement européen? Oui ou non, allez-vous demander que la Belgique puisse avancer avec une coalition des plus volontaires et donc inscrire notre pays dans la transition écologique et solidaire au niveau européen?

01.03 André Flahaut (PS): Monsieur le président, madame la première ministre, chers collègues, l'Europe s'est à nouveau illustrée par son absence de solidarité et par sa désunion, comme dans d'autres situations – mais c'est encore plus marqué cette fois-ci. Il faut donc un sursaut pour une Europe humaine, dont nous avons besoin, et une Europe de la solidarité. Il faut faire le choix de cette Europe de la solidarité face à l'Europe de l'austérité.

Aujourd'hui, il y aura ce sommet. Madame la première ministre, quelle position allons-nous défendre? Allez-vous défendre les *coronabonds*

le transfert de compétences vers l'échelon européen. Cette stratégie n'apportera aucune aide aux pays dans lesquels les besoins sont les plus importants.

La première ministre va-t-elle soutenir l'Allemagne dans son plaidoyer en faveur d'une solidarité effective et rapide sans transferts supplémentaires? Va-t-elle dorénavant systématiquement dialoguer avec le Parlement avant chaque sommet européen, suivant ainsi l'exemple des Pays-Bas?

01.02 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): We moeten doorslaggevende keuzes maken voor het aanzwengelen van de economie na de pandemie. Wij hebben nood aan een sterker en solidairder Europa. Europa doet niet genoeg, noch voor de ziekenhuizen, noch voor de kmo's.

Wij willen dat België het voortouw neemt voor een nieuwe fase in de Europese constructie. Als wij samen geld lenen, zullen we minder moeten betalen, wat goed is voor onze economie en voor de landen die het meeste te lijden hebben gehad onder deze crisis. We moeten durven kiezen voor solidaire en toekomstgerichte oplossingen.

Zult u de invoering van een mechanisme met Europese leningen steunen? Zult u vragen dat België samen met de coalition of the willing voortgang maakt en ons land mee zijn schouders zet onder de ecologische en solidaire transitie op Europees niveau?

01.03 André Flahaut (PS): Europa blinkt eens te meer uit door een gebrek aan solidariteit en eendracht. Men moet zich hardmaken voor een humaan en solidair Europa, in reactie op het Europa van de besparingen.

Zult u op de Europese top de coronabonds of andere formules

ou d'autres formules équivalentes pour permettre plus de souplesse et une moins grande fragilité budgétaire, pour nous permettre d'être à la hauteur et de relever tous les défis?

Quelle suite allez-vous donner à la lettre du président du Conseil à propos du fonds de relance européen?

Comment se positionnera le gouvernement quant à la création d'un suivi sanitaire par une coordination européenne? À une époque, il a beaucoup été question d'une protection civile européenne. Cela nous manque aujourd'hui. Peut-être est-ce l'occasion de réparer cette erreur. Je vous remercie.

01.04 Michel De Maegd (MR): Monsieur le président, madame la première ministre, en ce jour, vous retrouvez vos homologues durant un nouveau Conseil européen sur cette problématique du COVID-19 et ses répercussions économiques.

Le 26 mars 2020, les membres du Conseil européen ont convenu qu'une stratégie de sortie coordonnée, un vaste plan de relance et des investissements sans précédent étaient nécessaires. Le président du Conseil et la présidente de la Commission ont été chargés par les États membres de travailler à l'élaboration d'une feuille de route et d'un plan d'action visant à assurer le bien-être de tous les Européens. L'objectif est de remettre l'Union européenne sur la voie d'une croissance forte, durable et inclusive.

Enfin, durant le Conseil du 26 mars 2020, les États membres ont chargé l'Eurogroupe de présenter des propositions visant à faire face aux conséquences socioéconomiques de la crise. Le 9 avril 2020, l'Eurogroupe est parvenu à un accord axé autour de trois piliers: 240 milliards d'euros de prêts émanant du Mécanisme européen de stabilité, la création d'un fonds de garantie de 200 milliards d'euros pour les entreprises, un fonds de 100 milliards d'euros pour soutenir le chômage partiel. Ces décisions sont historiques et démontrent la volonté des États membres et de l'Union de répondre avec force au défi du COVID-19.

Madame la première ministre, quelles ont été les avancées au niveau de l'Union européenne depuis le début de cette crise? Dans quelle direction pensez-vous que les discussions s'orienteront durant le Conseil du jour? Concrètement, qu'en attendez-vous?

01.05 Tom Van Grieken (VB): Ik stel vast dat dit Parlement enkel luistert naar dictaten van een Europese top. Wij moeten onze werkzaamheden maar aanpassen als Charles Michel iets beslist.

De premier is de marionet van Charles Michel. Op de vraag of ze minister wil worden, zegt mevrouw Wilmès ja. Maar dat ze een Franstalige minister is die in Vlaanderen woont, is hier blijkbaar geen probleem. Als mijnheer Michel vraagt aan mevrouw Wilmès om premier te worden, dan doet ze dat, en het feit dat ze slechts 16.000 voorkeurstemmen heeft en niemand haar kent, is allemaal geen probleem. Ook nu heeft de heer Michel gebeld naar mevrouw Wilmès met de vraag of ze wilde komen naar de Europese top om mee het voorstel van de eurobonds, de coronaobligaties, goed te keuren. Ook

verdedigen, teneinde meer budgettaire bewegingsruimte te bieden? Hoe zult u gevolg geven aan de brief van de voorzitter van de Europese Raad in verband met het Europese herstellfonds? Welk standpunt zal de regering innemen met betrekking tot een door de EU gecoördineerde opvolging van de gezondheids crisis? Dit is misschien het momentum voor de oprichting van een Europese civiele bescherming.

01.04 Michel De Maegd (MR): Op 26 maart 2020 zijn de leden van de Europese Raad overeengekomen dat er een gecoördineerde exitstrategie nodig is, geflankeerd door een grootschalig herstelplan en nooit geziene investeringen. De voorzitters van de Raad en van de Commissie werden belast met het uitwerken van een actieplan om de Unie opnieuw op het pad van een sterke, duurzame en inclusieve groei te brengen.

Op 9 april heeft de Eurogroep een socio-economisch akkoord bereikt over drie pijlers: 240 miljard euro aan leningen van het Europees Stabiliteitsmechanisme, een garantiefonds van 200 miljard euro voor de bedrijven en een fonds van 100 miljard euro voor de tijdelijke werkloosheid.

Welke vooruitgang werd er op Europees niveau geboekt sinds het begin van de crisis? Wat verwacht u van de besprekingen van vandaag?

01.05 Tom Van Grieken (VB): Notre Parlement n'obéit qu'aux diktats de l'Union européenne et la première ministre est le pantin de Charles Michel. C'est lui qui décide de l'agenda et du mandat de la première ministre. Elle a accédé à la fonction de première ministre à sa demande, alors qu'elle était une parfaite inconnue ayant recueilli à peine 16 000 voix de préférence.

dit is opnieuw geen probleem.

Voor onze partij is dat wel een probleem. De Vlaming is al de grootste betaler om dit boeltje hier recht te houden. Als Vlaming zijn wij al de grootste nettobetaler aan de Europese Unie. Nu nog de coronabonds of eurobonds door de strot rammen van die hardwerkende Vlaming, is een brug te ver. Dat is compleet onaanvaardbaar!

Daarom vraag ik u zeer expliciet, mevrouw Wilmès, om afstand te nemen en niet te pleiten voor de eurobonds.

Maar ik weet ook dat u niet naar mij gaat luisteren, dus richt ik mij tot de collega's van Open Vld, uw liberale familie, en naar fractieleider Lachaert. Er komen verkiezingen aan voor het voorzitterschap en u profileert zich heel graag als een donkerblauwe. Als u dit steunt, zullen wij op Europees niveau schulden maken om socialistische landen uit de nood te helpen. Wel, als ik een donkerblauwe liberaal was, dan zou ik op Els Ampe stemmen, want dan kunnen we nog eens lachen. (...)

De **voorzitter**: Ik weet niet of de heer Lachaert u dankbaar zal zijn voor deze publiciteit. Dat betwijfel ik.

01.06 Steven Matheï (CD&V): Mevrouw de eerste minister, het zijn uitzonderlijke tijden. Het zijn tijden die ook aantonen dat wij in België niet op een eiland leven, maar verbonden zijn met de rest van de wereld en dus ook met de rest van Europa. In die context zijn de Europese top en het Europese herstelbeleid natuurlijk belangrijk. Ongetwijfeld komt op de top ook een herstelfonds ter sprake. We kunnen ons daarbij twee vragen stellen. Ten eerste, wat moet daarin zitten? Wat moet Europa doen? Ten tweede, hoe zullen we dat betalen?

Als we kijken naar wat er gedaan kan worden, dan geeft de routekaart voor het herstel een aantal richtingen en principes aan die ook voor ons belangrijk zijn: solidariteit, verantwoordelijkheid en flexibiliteit. De focus moet op de heropleving van de interne markt en de broodnodige investeringen gelegd worden. Voor ons is het belangrijk dat de nieuwe coronaprioriteiten gecombineerd worden met de oude prioriteiten. Elke euro die nu in Europa geïnvesteerd wordt, moet ook in de toekomst van de inwoners, van ons allemaal, geïnvesteerd worden.

Wat de financiering betreft, is er een flinke discussie over de vraag hoe en via welk systeem de betaling moet gebeuren. Wij kunnen op voorhand geen enkel financieringsinstrument uitsluiten, maar het moet wel doeltreffend zijn. Vandaar mijn vragen.

Wat zijn de belangrijke punten die u vanuit ons land zult verdedigen met betrekking tot het Europese herstelfonds? Hoe zal de financiering

Charles Michel invite aujourd'hui la première ministre Mme Wilmès au sommet européen pour y adopter la proposition d'émission de *corona bonds*. Elle le fera peut-être volontiers, mais pas nous. Alors que les Flamands sont déjà les plus gros contributeurs pour maintenir en place le régime fédéral belge, ils sont aussi les plus gros contributeurs nets à l'UE. La solution de ces obligations corona ne passe donc pas auprès de ces mêmes Flamands qui travaillent dur. J'appelle, dès lors, Mme Wilmès à y renoncer. Mon appel trouvera peut-être une oreille plus conciliante auprès de mes collègues de l'Open Vld et de leur très libéral chef de groupe et candidat à la présidence du parti, M. Egbert Lachaert. Est-il disposé à contracter des dettes à l'échelon européen pour sauver des pays socialistes?

Le **président**: Je doute que M. Lachaert apprécie la publicité qui lui est faite par M. Van Grieken.

01.06 Steven Matheï (CD&V): Il est clair qu'en cette période exceptionnelle, nous ne vivons pas en Belgique sur une île, raison pour laquelle le sommet européen et la politique de relance européenne sont importants. Quel contenu va-t-on donner au fonds de relance et comment va-t-on le financer?

La solidarité, la responsabilité et la flexibilité joueront un rôle important lorsqu'il s'agira de se concentrer sur la relance du marché interne et sur les investissements indispensables. Nous souhaitons que les priorités liées à la crise du coronavirus soient combinées aux priorités antérieures à cette crise. Chaque euro actuellement investi en Europe doit être investi dans l'avenir de chacun de nous.

Quels points importants la première ministre va-t-elle défendre concernant le fonds de relance européen? À quel type de finan-

gebeuren? Pleiten wij al dan niet voor eigen Europese inkomsten of voor systemen waarin overheidsschulden gedeeltelijk gemeenschappelijk gemaakt worden?

01.07 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mevrouw de eerste minister, u gaat naar de Europese top. Er zal een heel grote druk komen om alles opnieuw op te starten. Wij voelen de druk van Europa op België enorm toenemen. Dat is al een hot item. Hoe zullen wij het doen? Ik weet wel hoe wij het niet moeten doen. Dat is heel duidelijk. Wekelijks telefoneer ik met angst met mijn familie in Italië om te horen of zij nog allemaal gezond zijn.

De meest getroffen regio is Noord-Italië, waar men op een onverantwoorde manier de industrie draaiende heeft gehouden. De vakbonden hebben daar toen een heel harde strijd gevoerd om de niet-essentiële sectoren te sluiten. Hun slogan was: "Noi siamo lavoratori, non carne da macello" of "wij zijn werknemers en geen slachtvee." Gelukkig hebben wij, door druk van onderuit, vanuit de vakbonden vooral en van op de werkvloer, hier in België op dit moment geen Italiaanse toestanden. Ik hing elke dag uren aan de telefoon met vakbondsmensen van Audi, Volvo en veel andere bedrijven om te bekijken hoe we de zaken konden oplossen en hoe we mensen op een veilige manier konden laten werken.

Mevrouw de eerste minister, ik spreek u daarop aan, omdat het belangrijk is dat u dat blijft verdedigen. De Arbeidsinspectie vindt in 85 % van de gecontroleerde werkplaatsen nog altijd mankementen, waar de zaken niet gebeuren zoals het hoort.

U denkt er met de Nationale Veiligheidsraad aan, met druk vanuit heel Europa, om de bedrijven op 4 mei terug te laten opstarten. Het is duidelijk dat de mensen terug willen gaan werken. Zij hebben dringend geld nodig en missen ook de sociale contacten met hun collega's. De heropstart moet echter wel op een veilige manier kunnen in heel Europa. De experts stellen duidelijk dat als wij nu holderdebolder allemaal terug gaan werken om de economie te laten draaien, wij de ziekenhuizen binnen twee weken opnieuw volpompen.

Mevrouw de eerste minister, daarom wil ik u vragen wat u zult verdedigen: dat de winsten belangrijker zijn dan de gezondheid van onze werknemers, of net niet? Als de bedrijven terug opstarten, stellen de experts voor om niet alle bedrijven tegelijk te heropenen. (...)

cement va-t-il être recouru à cet effet: des revenus proprement européens ou des dettes publiques supportées en partie conjointement?

01.07 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Au sommet européen, la première ministre va être mise sous pression pour tout redémarrer après le déconfinement. Je peux clairement m'apercevoir, à l'occasion des contacts téléphoniques hebdomadaires avec ma famille en Italie, qu'il serait totalement inconscient d'agir de la sorte. En Italie du Nord, l'industrie a en effet été maintenue en activité de manière irresponsable. Cette situation a suscité chez les syndicats, militant pour la fermeture des secteurs non essentiels, le cri de détresse suivant: "Nous sommes des travailleurs, pas des animaux de boucherie". En Belgique, grâce notamment aux syndicats, nous n'avons heureusement pas laissé les choses prendre pareille tournure.

La première ministre doit défendre en priorité la sécurité des travailleurs. L'Inspection du travail découvre toujours des problèmes dans 85 % des lieux où elle réalise des contrôles.

La première ministre souhaite que les entreprises redémarrent le 4 mai et tel est aussi le souhait des citoyens, parce qu'ils ont besoin d'argent et de contacts sociaux. Il faut toutefois que la reprise s'effectue en toute sécurité dans l'Europe entière, au risque de provoquer un nouveau raz-de-marée dans les hôpitaux.

La première ministre autorisera-t-elle que les bénéfices prennent le dessus sur la santé des travailleurs, ou plutôt l'inverse? Toutes les entreprises reprendront-elles leurs activités en même temps?

De **voorzitter**: Ik moet de spreektijd strikt toepassen.

01.08 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, sommigen willen in dit debat op dit moment echt een grote ideologische agenda ontwaren, maar volgens mij is er louter pure logica nodig om binnen de Europese Unie een rechtvaardige solidariteit te vinden zonder dat tot onverantwoordelijkheid te verheffen.

Mijnheer Van Grieken, ik begrijp dat u in dit verband uiteraard niet pleit voor het solidariseren van wanbeheer. Landen die in het verleden hun verantwoordelijkheid niet genomen hebben om hun begroting op orde te zetten en daar werk van te maken, gaan wij nu niet belonen. Uiteraard pleit ik daar als liberaal evenmin voor.

Ik heb wel de volgende waarschuwing. De Europese constructie heeft ons enorm veel welvaart gegeven. België is een exportland bij uitstek, dat zijn economie en welvaart dankt aan de interne Europese markt. Wij moeten ook heel goed beseffen dat wat ons nu overkomt, heel uitzonderlijk is; zoiets is in geen decennia voorgevallen in West-Europa. Als wij nu een keihard standpunt innemen en geen enkele verantwoordelijkheid willen dragen om te helpen in de moeilijke omstandigheden waarin bepaalde landen nu verkeren, zonder enige solidariteit te betonen voor wat er nu gebeurt – los van het verleden – en waarmee iedereen uitzonderlijk geconfronteerd wordt, dus als wij zelfs die opening niet laten, dan ondermijnen we heel de Europese constructie op termijn, want dat zal op lange termijn sporen nalaten. Ons land wordt op zich een groot verliezer als de interne markt in het gedrang komt, als de muntunie in het gedrang komt en als de Europese samenwerking in het gedrang komt.

Om die reden staan wij open voor een redelijke aanpak van dit verhaal, zonder te vervallen in het solidariseren van schulden uit het verleden die op een onverantwoorde manier opgebouwd zijn. Laten wij dat onderscheid maken. Het gaat nu over de huidige crisis. Over de gevolgen van de huidige crisis moeten wij met de Europese landen samen durven te beslissen om elkaar te helpen. Het verleden is een andere rekening, die wij vandaag niet in aanmerking nemen.

01.09 John Crombez (sp.a): Mevrouw de eerste minister, wat is het vreemdste aspect aan deze crisis in Europa? Na twee maanden van grote crisis op het vlak van gezondheid en economie zien wij nauwelijks een verschil in het gedrag van Europa en zijn leiders met de periode ervoor. U gaat straks naar een vergadering waar er geen conclusies zullen komen en waar er geen mandaat zal worden gegeven, want dat is te moeilijk. Europa gedraagt zich alsof er geen crisis is, terwijl dit wel degelijk de grootste gezondheids- en economische crisis van de laatste 90 jaar is.

Premier, bent u bereid om straks op de tafel te kloppen, iets wat België wel vaker heeft gedaan, en te zeggen dat Europa zich als een verantwoordelijke speler moet gaan gedragen die het verschil maakt? Als zelfs de liberalen nu voor solidariteit pleiten, dan doen ze dat omdat het nodig is. Het is geen kwestie van groot gelijk of van ideologie, we kampen met een enorme crisis waar de gezondheid van de bevolking, de zelfstandigen en de bedrijven zwaar onder lijden. Bent u bereid om daar te zeggen dat het genoeg is en dat Europa moet stoppen met zich te gedragen alsof er geen crisis is?

01.08 Egbert Lachaert (Open Vld): C'est à tort que certains ne veulent voir qu'un agenda idéologique dans ce débat. Il me semble que nous devons construire à présent une solidarité équitable dans l'Union européenne, et ce, sans inciter à l'irresponsabilité. Le libéral en moi est loin de penser qu'il faut récompenser des pays qui ont naguère laissé beaucoup trop facilement dérapier leur budget.

La Belgique, qui est un pays d'exportation, doit par définition son économie et sa prospérité au marché européen interne. Nous devons de plus être bien conscients du fait que la crise actuelle est un événement sans précédent. Si nous ne manifestons aucune solidarité aujourd'hui, c'est toute la construction européenne que nous risquons de démolir à terme. Notre pays risque alors d'en sortir perdant. C'est pourquoi nous préconisons une approche raisonnable, sans solidariser pour autant des dettes injustifiables héritées du passé. Il convient d'opérer cette distinction.

01.09 John Crombez (sp.a): La plus grande crise sanitaire et économique de ces nonante dernières années ne modifie en rien le comportement de l'UE et de ses dirigeants. Une fois de plus, le sommet qui débutera tout à l'heure ne livrera ni conclusions, ni mandat.

La première ministre tapera-t-elle du poing sur la table pour exiger que l'UE adopte une attitude responsable? Le fait que même les libéraux prônent la solidarité montre combien cette solidarité est indispensable. La crise actuelle ne se résoudra pas en faisant prévaloir la loi du plus fort ni à coup d'idéologies. L'UE doit cesser

We zien de Europese president nergens. Van alle goocheltrucs die hij heeft geleerd, heeft hij de grote verdwijntruc blijkbaar het beste onder de knie.

Ik heb nog enkele concrete vragen wat die rol van Europa betreft. Moet men de schulden van de crisis mutualiseren? Onze mening is dat men dat effectief moet doen. We hebben immers rust en vertrouwen nodig en ook België heeft er alle voordeel bij als we de rust op Europees niveau kunnen herstellen. Bent u het daarmee eens?

Moet Europa zorgen voor een sterke sociale poot, *a social pillar*, en de gezondheidszorg overal versterken? Voor sp.a is het antwoord daarop ja. Wat is uw mening daarover?

Had Europa niet al veel langer de politiek in plaats van de markt moeten laten zorgen voor bescherming en testen? Wij vinden van wel. Men moet dat nu zeer dringend gaan doen. Ook daarover hoor ik graag uw mening.

01.10 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, même si je suis dans l'opposition, je voudrais dire que les attaques du Vlaams Belang contre la première ministre sont déplorables! Il s'agit d'attaques *ad hominem*, sous la ceinture! Elles sont déplorables car elles sont contre la fonction de première ministre et donc contre l'ensemble des citoyens belges. Bref, c'est le degré zéro de la politique!

Madame la première ministre, dans le contexte de cette pandémie, on a vu que l'Europe avait été un seul et grand *cluster* sur le plan mondial. Ces dernières semaines ont montré que lorsque les États membres avancent une stratégie non coordonnée, de manière isolée, on perd beaucoup en termes d'efficience pour les citoyens.

Nous pensons que nous sommes à un tournant pour l'avenir européen, avec cinq grands chantiers qui peuvent et doivent être lancés: un plan de relance européen le plus massif possible, une relocalisation d'une économie stratégique – la crise a montré combien notre dépendance à l'Asie pour les équipements médicaux et les médicaments est bien trop importante –, le fait d'aider les pays les plus en difficulté à obtenir un emprunt à des taux avantageux grâce à un emprunt commun, le fait de se coordonner sur le déconfinement, y compris sur la circulation intra-européenne, et enfin la nécessité de renforcer la capacité commune de gestion de crise à l'échelle européenne. Ces chantiers – même s'il y en a sans doute d'autres – sont vitaux!

Madame la première ministre, quelle position allez-vous défendre lors de ce sommet européen?

01.11 Eerste minister Sophie Wilmès: Mijnheer de voorzitter, dames en heren Parlementsleden, ik wil u eerst en vooral bedanken voor uw flexibiliteit. Ik moet inderdaad deze namiddag om 15.00 uur de vergadering van de EU-leiders volgen.

de faire mine qu'il n'y a pas de crise. En attendant, le président de l'UE peaufine son rôle d'éternel absent.

La première ministre adhère-t-elle à la solution d'une mutualisation des dettes? L'UE doit-elle développer un pilier social fort et renforcer les soins de santé dans tous ses États membres? Plutôt que de garantir la protection du marché, l'UE n'aurait-elle pas dû assurer depuis longtemps la protection des populations et fournir des tests?

01.10 Catherine Fonck (cdH): De aanvallen van het Vlaams Belang op de eerste minister zijn betreurenswaardig. Dat zijn stoten onder de gordel, gericht tegen het ambt van eerste minister en als dusdanig tegen de Belgische burgers.

Tijdens deze pandemie vormt Europa op wereldschaal één grote cluster. Wanneer de EU-lidstaten geen gecoördineerde strategie aanhouden, boeten we veel aan efficiëntie in. We bevinden ons op een keerpunt met vijf grote ambitieuze werven: een omvangrijk relanceplan, een strategische omschakeling naar een lokale economie – de crisis heeft immers onze te sterke afhankelijkheid van Azië blootgelegd –, hulp voor landen in moeilijkheden, opdat ze tegen voordelige tarieven zullen kunnen lenen, een gecoördineerde exitstrategie, ook op het stuk van de verplaatsingen binnen de EU, en tot slot de versterking van de gemeenschappelijke crisisbeheerscapaciteit op Europese schaal.

Welk standpunt zult u op die top verdedigen?

01.11 Sophie Wilmès, première ministre: Je remercie la Chambre pour sa flexibilité qui me permettra d'être présente à 15 heures au

De top van vandaag heeft natuurlijk te maken met de huidige crisis en zeker met de aanpak ervan op financieel en economisch vlak. Op 9 april slaagde de eurogroep erin om een formeel akkoord te vinden over een pakket maatregelen dat gestalte geeft aan een driedelige strategie voor de EU om uit de crisis te raken: voor het bedrijfsleven, voor de werknemers en zelfstandigen, en voor de nationale begrotingen. Ik heb dat vorige week al gezegd.

Cet accord sera proposé au Conseil européen de ce jour pour être confirmé.

L'autre aspect de la discussion portera, comme je vous l'ai dit, sur la stratégie de relance économique. Dans ce cadre, en exécution du mandat qui leur a été donné lors du précédent Conseil, le président de ce dernier et la présidente de la Commission nous ont adressé une feuille de route qui se fonde sur les principes d'unité, de solidarité et de convergence, qui sont des principes chers à l'Union européenne. Cette feuille de route constitue un cadre appelé à faire l'objet de débats et un plan d'action axé sur quatre grands thèmes. Comme je vous l'ai indiqué, aucune décision formelle ne sera prise aujourd'hui.

Le premier point porte sur le marché intérieur. La crise sanitaire a – on le sait – un impact économique grave. Il est donc essentiel que nous pensions à relancer l'économie européenne. Cela doit passer par le Green Deal et l'agenda digital. La Commission européenne va devoir nous présenter un programme plus détaillé en ce sens.

Je répète que la Belgique estime que le Green Deal et l'agenda digital doivent être considérés comme des opportunités pour développer notre modèle économique plutôt que comme un frein.

Het tweede punt is het moeilijkste. Het komt erop aan een substantieel investeringspakket te mobiliseren om de Europese economie in de huidige moeilijke tijden te ondersteunen.

Er wordt voorgesteld om op twee pijlers tegelijk te werken, namelijk het volgende MFK en de oprichting van een *recovery fund*. Over de concrete modaliteiten wordt al heftig gediscussieerd.

De voorzitter van de Europese Commissie moet snel met meer concrete voorstellen naar buiten komen. De voorzitter van de Europese Raad zal natuurlijk compromisvoorstellen moeten formuleren. Vooral het debat over de onderlinge verdeling van de schuld is heel controversieel.

Een ander belangrijk punt is het evenwicht tussen het gebruiken van subsidies en/of leningen, wat niet dezelfde budgettaire impact heeft.

Bij gebrek aan uitgewerkte voorstellen heeft België nog geen officiële

sommet européen sur la stratégie financière et économique à adopter face à la crise du coronavirus. Le 9 avril, l'Eurogroupe a conclu un accord formel sur un train de mesures destinées aux entreprises, aux travailleurs salariés et indépendants et aux budgets nationaux.

Dat akkoord zal door de Europese Raad bevestigd worden.

Wat de strategie voor de economische relance betreft, hebben de Europese autoriteiten ons een routekaart voorgelegd die gefundeerd is op de principes van eenheid, solidariteit en convergentie.

Deze routekaart zal worden besproken, en er zal een actieplan ten uitvoer gelegd worden rond vier grote thema's. Er zal vandaag niets formeel beslist worden.

Het eerste punt betreft de interne markt. Het herstel van de Europese economie is van essentieel belang, gezien de impact van de gezondheidscrisis. Die relance moet opgehangen worden aan de Green Deal en de digitale agenda, die als opportuniteiten gezien moeten worden voor de ontwikkeling van ons economische model. De Europese Commissie zal ons een meer gedetailleerd programma presenteren.

Pour soutenir l'économie européenne, nous devons mobiliser un grand nombre d'investissements. Il est proposé d'œuvrer sur deux piliers: le CFP et la création d'un *recovery fund*. Les modalités font l'objet de discussions houleuses. La présidente de la Commission doit rapidement présenter des propositions concrètes et le président du Conseil européen devra formuler des propositions de compromis. La question de la répartition de la dette est particulièrement controversée. Un autre point qui fait débat est l'équilibre entre les subventions et les prêts, qui sera évidemment

positie inzake de verdeling tussen leningen en schulden ingenomen. In elk geval moeten wij ook kijken naar de eventuele budgettaire impact van het voorstel.

La Belgique soutient par ailleurs l'intégration d'un *recovery fund* au sein de ce MFF (*Multiannual Financial Framework*), qui doit être réorienté bien sûr, à cause de la crise. Le MFF qui nous a été présenté avant la crise ne peut plus être le même après la crise. Nous attendons encore des propositions concrètes pour évaluer l'efficacité et nous prononcer définitivement. Je vous rappelle qu'il s'agit ici d'un débat informel. Nous n'en sommes pas encore au stade de la décision.

En tout cas, nous garderons un œil critique sur la relation entre, d'une part, les efforts supplémentaires que l'on va demander aux États membres en termes de contribution, et d'autre part, la situation économique et budgétaire de ces mêmes États membres. Nous ferons évidemment de même pour la manière dont nous demanderons ou proposerons d'appliquer les règles européennes qui sont aujourd'hui obligatoires en matière de discipline budgétaire. Nous pensons qu'une application trop stricte de ces règles, non remises en question, ne serait pas en adéquation avec les challenges auxquels nous devons faire face.

J'en viens à la question de la mutualisation des dettes, qui est très importante. Comme vous le savez, la Belgique est ouverte au concept, mais nous savons que les esprits ne sont pas mûrs. Nous savons aussi que la mise en œuvre et l'opérationnalisation de ce concept requièrent beaucoup de temps. Il ne peut donc pas être la première réponse à toutes les difficultés. La première réponse se trouve dans cette stratégie en trois points que j'ai développée la semaine dernière. La pierre d'achoppement fondamentale y est évidemment que cette mutualisation de la dette doit permettre d'aider, mais pas de créer de l'endettement excessif, ni, à moyen terme, une situation encore plus difficile au niveau financier européen qu'elle ne l'est aujourd'hui.

Je voudrais quand même rappeler que la solidarité entre États membres est toujours synonyme d'amélioration pour tous. Et je vois que dans cette assemblée encore, mais pas seulement ici d'ailleurs, certains essayent encore de jouer les oppositions, de monter les uns contre les autres. J'entends le Sud contre le Nord, les francophones contre les néerlandophones. Des pans entiers de la société seraient montés les uns contre les autres, pour marquer un point politique. Je dis que cela n'est pas digne de l'ampleur de cette crise profonde. Et je vous dirai: nous ne nous laisserons pas distraire par ce type d'interventions. En effet, nous continuerons à allier nos forces, au Sud, au Nord, les francophones, les néerlandophones, les germanophones, pour trouver des solutions au bénéfice de tous, et même au bénéfice de ceux qui essayent de nous diviser. (*Applaudissements*)

Je vous remercie.

En ce qui concerne le troisième point de l'action extérieure de l'Union européenne, vous savez que nous allons discuter de tout ce qui relève du partenariat avec l'Afrique.

déterminant pour le budget. En l'absence de propositions finalisées, la Belgique n'a pas encore pris officiellement position à ce sujet.

België steunt de opname van een herstellfonds in dat meerjarig financieel kader (MFK), dat door de crisis geheroriënteerd zal moeten worden. Wij zullen de bijkomende inspanningen die van de EU-lidstaten gevraagd worden in verhouding tot hun economische situatie kritisch tegen het licht blijven houden. Dezelfde principes zullen op het stuk van de begrotingsdiscipline gelden. Een te strenge toepassing van de regels zou nefast zijn in het licht van de uitdagingen waaraan we het hoofd moeten bieden.

België staat open voor de gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier, maar de geesten zijn daarvoor niet rijp. Het eerste antwoord schuilt in de driepuntenstrategie die ik vorige week ontwikkeld heb. Die gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier moet het mogelijk maken om bij te springen, maar mag er niet toe leiden dat men een te grote schuldenlast opbouwt.

De solidariteit tussen de EU-lidstaten leidt altijd tot vooruitgang voor iedereen. Bepaalde personen proberen tweedracht te zaaien: het Zuiden tegen het Noorden, de Franstaligen tegen de Nederlandstaligen. Dat is gezien de omvang van deze diepe crisis verwerpelijk. We zullen ons niet van de wijs laten brengen door dat narratief en onze krachten blijven bundelen om oplossingen te vinden voor iedereen, ook voor diegenen die ons proberen uit elkaar te spelen. (*Applaus*)

Met betrekking tot het derde punt van het externe optreden van de EU zullen we de samenwerking met Afrika bespreken.

Het multilateralisme is een integraal onderdeel van het Belgische diplomatieke DNA. Steun aan de versterking van multilateraal overleg is dan ook volstrekt evident. Voor Afrika wil we eerst concreet bekijken wat de Commissie ons wil voorstellen.

Het vierde punt gaat over het bestuur en de veerkracht. We moeten inderdaad lessen trekken uit deze crisis en werken aan een grotere strategische autonomie zonder te vervallen in protectionisme.

De moeilijkheden met betrekking tot de maskers en de medische apparatuur zijn in dit opzicht veelzeggend. We moeten binnen het Europese kader ook de crisispreventie en de crisisbeheersing verbeteren en het reactievermogen verhogen.

In dit kader moet de kwestie van de Europese waarden opnieuw worden bevestigd.

Il est vrai que, dans la situation qui est la nôtre, nous devons pouvoir démontrer que les États démocratiques, dans le plein respect des valeurs fondamentales, sont capables de relever les défis de cette crise.

Nous l'avons vu, cette dernière a mis aussi en lumière les faiblesses en termes de fonctionnement des institutions européennes, notamment en matière de capacité d'achats pour les pays membres. Nous avons pu constater l'existence de grosses difficultés, de beaucoup de rigidité qui nous empêchent d'avancer. Nous avons également pu constater des réflexes égoïstes au sein de l'Union européenne, ce qui ne correspond pas du tout aux valeurs que nous défendons. Cela ne correspond pas du tout à ce pour quoi nous nous sommes engagés dans cette belle aventure qu'est l'Europe.

Nous demanderons donc à la Commission européenne de nous faire une proposition pour que ce type d'épisode malheureux ne puisse plus se reproduire. Nous espérons, bien entendu, que nous ne connaîtrons plus de crise comme celle à laquelle nous devons faire face actuellement, mais on ne sait jamais! Même en dehors des crises, cet égoïsme et ce repli sur soi ne devraient pas pouvoir se reproduire, en tout cas tels qu'ils se sont manifestés.

01.12 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, u zegt dat we niet mogen vervallen in Noord versus Zuid, maar u was het wel die met acht zuidelijke landen een brief tekende tegen andere landen.

Mensen verwachten van Europa een kordaat optreden en jammer genoeg hebben we dat nog niet gezien. Het dossier wordt van de Europese Raad naar de ministers van Financiën en opnieuw naar de Europese Raad gestuurd, en het zal nu waarschijnlijk naar de Europese Commissie gaan.

Nous allons soutenir le renforcement de la concertation multilatérale étant donné que ce principe fait partie de l'ADN de la diplomatie belge. En ce qui concerne l'Afrique, nous attendons les propositions de la Commission.

Un enseignement que nous devons tirer de cette crise est la nécessité de mettre en place une plus grande autonomie stratégique sans tomber dans le protectionnisme. Les difficultés liées à l'approvisionnement de masques et de matériel médical sont illustratives à cet égard. L'Europe doit améliorer sa capacité de prévention et de gestion des crises. L'importance des valeurs européennes doit à nouveau être confirmée.

De democratische landen moeten bewijzen dat ze in staat zijn de uitdagingen van deze crisis aan te gaan. De crisis heeft de zwakke punten van de Europese instellingen blootgelegd, met name de aankoopcapaciteit van de lidstaten. Er zijn ook egoïstische reflexen geweest, die in tegenspraak zijn met de Europese waarden waartoe we ons verbonden hebben.

We zullen de Europese Commissie vragen ons een voorstel te doen om deze pijnlijke episodes in de toekomst te voorkomen.

01.12 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): La première ministre nous demande de ne pas céder à la tentation d'opposer les pays du Nord et du Sud, mais elle a pourtant cosigné avec huit pays du sud une lettre contre d'autres États membres. Alors que le chantier est énorme, l'UE est incapable de faire preuve de détermination. Des mesures doivent être prises pour

Er zijn nochtans veel concrete zaken die nu moeten gebeuren. U hebt onder andere de interne markt genoemd. Dat is inderdaad iets heel belangrijk. Wij moeten maatregelen nemen voor een efficiënt werkende interne markt. We hebben immers gezien dat het beschermingsmateriaal aan de grenzen werd tegengehouden en dat is onaanvaardbaar binnen Europa.

We moeten er ook voor zorgen dat Europa minder afhankelijk wordt van andere mogendheden. Ook daar verwijst ik naar het beschermingsmateriaal. Wij moeten ervoor zorgen dat we dat in Europa zelf kunnen produceren. (...)

01.13 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Madame la première ministre, je vous remercie.

Je crois que vous ressentez bien l'urgence. En effet, l'Europe n'a jamais vécu pareille crise depuis la Seconde Guerre mondiale. Et pourtant, c'est le septième Conseil européen en quelques semaines. Je crois que nous ne pouvons pas renouveler l'expérience du passé de prolonger les vieilles disputes entre États membres car les citoyens, eux, n'ont pas le temps d'attendre. Les PME, les indépendants, les investisseurs, les petites entreprises n'ont pas le temps d'attendre. Ils attendent de l'Europe un geste beaucoup plus fort en faveur d'investissements verts et durables pour la transition.

Madame la première ministre, en tant qu'écologistes, nous aimerions vous demander de vous inspirer de toutes ces couturières bénévoles aux quatre coins de l'Union et de demander de la solidarité aux chefs d'État des Vingt-Sept pour engager l'Union européenne dans cette nouvelle voie verte et solidaire.

01.14 André Flahaut (PS): Madame la première ministre, dans le monde qui ne sera plus jamais le même, l'Europe va devoir, sans perdre de temps – c'est bien là le problème –, jouer un rôle important pour une société plus humaine, plus durable et plus solidaire aussi à l'égard du reste du monde. Vous avez notamment parlé de l'Afrique.

En tant que Belges, nous devons être les moteurs dans le camp de ceux qui veulent mettre en œuvre cette Europe et avancer dans cette Europe plus humaine, cette Europe de l'humain. Madame la première ministre du gouvernement belge, nous comptons sur vous!

01.15 Tom Van Grieken (VB): Dank u wel voor uw antwoord, mevrouw de eerste minister.

Ik wil u nog één ding meegeven voordat u naar de Europese top gaat. U weet dat mijn partij een koele minnaar van de Europese Unie is, maar als die Unie één nut heeft, is het een economisch blok vormen. Zij moet de interne grenzen weghalen, de economische barrières weghalen, en internationaal een vuist maken.

Hoelang laten wij nog toe dat Chinese bedrijven met staatssteun, die zich niet aan dezelfde arbeidsvoorwaarden of dezelfde milieunormen moeten houden, zich hier kunnen inkopen in strategische sectoren? Hoelang zal de Europese Unie nog toestaan dat wij onze macro-economie blijven outsourcen naar derdewereldlanden en naar China?

Als de Europese leiders nog één kans hebben – de gezondheidscrisis

assurer le fonctionnement efficace du marché intérieur. Le blocage de matériel de protection à la frontière est inadmissible. L'Europe doit, par ailleurs, réduire sa dépendance à l'égard d'autres grandes puissances et produire elle-même du matériel de protection.

01.13 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): We mogen niet in onze twisten uit het verleden hervallen. De burgers, kmo's, zelfstandigen en investeerders verwachten dat Europa een veel forser gebaar stelt en op duurzame ontwikkeling en transitie inzet.

01.14 André Flahaut (PS): Europa zal onverwijld zijn rol moeten opnemen om ons naar een meer humane, duurzame en solidaire samenleving te leiden, ook ten aanzien van de rest van de wereld. We moeten een drijvende kracht zijn voor degenen die in die richting willen evolueren.

01.15 Tom Van Grieken (VB): Si l'Union européenne a une et une seule utilité, c'est de constituer un bloc économique. Après la mise à mal de la politique en matière de santé publique, c'est la dernière chance des dirigeants européens. Pendant combien de temps encore allons-nous laisser des entreprises chinoises acquérir ici des participations dans des secteurs stratégiques? Nous devons garder nos entreprises ici et cesser d'externaliser notre économie dans des pays tiers et en Chine.

hebben zij al helemaal verkeerd gemanaged – om hun nut te tonen, is het nu, door een lijn in het zand te trekken en te zeggen: tot hier en niet verder. Wij moeten de bedrijven hier houden. Wij moeten zelf in staat zijn bijvoorbeeld essentiële (...)

01.16 Michel De Maegd (MR): Madame la première ministre, je ne vais pas faire ici de publicité aux attaques odieuses du Vlaams Belang. Comme nous le savons, l'union, le talent et l'implication suscitent bien des aigreurs chez les extrémistes, qui se nourrissent aussi des divisions.

Allons au fait! L'Union se trouve souvent au centre des critiques, mais elle agit. Ainsi, elle a mobilisé des milliards d'euros à destination des États membres, dont elle a coordonné l'action pour rapatrier pas moins de 500 000 Européens bloqués aux quatre coins du monde. Elle finance 18 projets et 151 équipes occupés à chercher un vaccin contre le COVID-19. Bien sûr, des discussions se poursuivent et des divisions se dessinent quant à la mutualisation de la dette – à laquelle vous dites n'être pas opposée par principe. Cependant, au vu de l'urgence, c'est l'efficacité qui doit rester fondamentale.

Puisse ce signal réunir l'ensemble des Européens! La crise du COVID-19 est tout simplement exceptionnelle et implique, qu'on le veuille ou non, un minimum de solidarité, sans pour autant succomber à la gabegie. Madame la première ministre, nous vous faisons confiance.

01.17 Steven Matheï (CD&V): Mevrouw de eerste minister, weerbaarheid is op alle vlakken heel belangrijk, zeker in deze ongeziene crisis. Daarbij is Europa aan zet. Wij moeten dan ook volop inzetten op een Europese relancestrategie, zoals u zelf ook aangaf. Dat is fundamenteel voor de Europese landen, maar zeker ook voor de inwoners van die landen.

Tegelijkertijd is het ook een historische kans voor Europa om zijn nut te bewijzen en om een doorstart te maken, met natuurlijk de belangrijke principes van solidariteit en verantwoordelijkheid, waarnaar u verwees, maar ook met durf, visie en ambitie voor de toekomst.

01.18 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mevrouw de eerste minister, ik hoop dat u straks de vraag over solidariteit in Europa eens stelt aan uw Italiaanse collega en verneemt van wie zij steun hebben gehad. Zij zullen heel snel antwoorden van welke landen zij wel steun hebben gekregen. Dat is echter een heel ander verhaal.

Wat heel belangrijk is om uit deze crisis te komen, is te beseffen dat de werkende mensen de welvaart creëren: zij zijn de motor van de economie. Willen wij in Europa uit de crisis geraken, dan moet de werkende klasse op een veilige manier weer aan het werk kunnen gaan. Zij moet de nodige beschermingsmiddelen krijgen van de overheid en eventueel van de werkgever. Voordat men uit deze impasse kan komen, moeten er beschermingsmiddelen zijn. Het is heel duidelijk dat de mensen willen werken, maar als wij dit slecht aanpakken, zal dat de economie niet ten goede komen. Dan gebruiken wij de werkende mensen als slachtvee voor de winsten van de grote bedrijven (...).

01.19 Egbert Lachaert (Open Vld): Mevrouw de eerste minister, de

01.16 Michel De Maegd (MR): De eenheid, het talent en de betrokkenheid zorgen voor zure reacties bij de extremisten, die erop uit zijn om ons te verdelen. Europa is het mikpunt van kritiek, maar onderneemt actie: het trekt miljarden euro uit, coördineert de acties van de lidstaten voor de repatriëring van 500.000 Europeanen, financiert het onderzoek naar een vaccin, maar is verscheurd over de gezamenlijke uitgifte van schuld-papier. U bent daar niet tegen gekant, maar nu moet er gelet op de urgentie vooral naar efficiëntie worden gestreefd. De Europeanen moeten één lijn trekken!

01.17 Steven Matheï (CD&V): Nous devons impérativement miser sur une stratégie de relance européenne. L'UE a une occasion historique de démontrer son utilité et de prendre un nouveau départ marqué par l'audace, la vision et l'ambition pour l'avenir.

01.18 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): En ce qui concerne la solidarité européenne, j'invite la première ministre à demander à son collègue italien quels sont les pays qui ont aidé le sien. Nous devons être conscients que ce sont les travailleurs qui assurent la prospérité. Le gouvernement se doit de leur fournir du matériel de protection. S'il manque à ce devoir, cela signifie que nous sacrifions les travailleurs sur l'autel des profits des grandes entreprises.

01.19 Egbert Lachaert (Open

Europese Unie staat voor een gigantische uitdaging die voor haar voortbestaan cruciaal is. We moeten nu kunnen tonen dat we in deze diepe crisis wel degelijk oplossingen kunnen bieden vanuit het Europese niveau. Dat zal inspanningen vragen van de landen die de middelen hebben om dat in solidariteit daadwerkelijk te doen.

Mijnheer Crombez, solidariteit komt er niet als een blanco cheque. Er zullen ook lessen moeten worden getrokken uit wat gebeurd is en er zal daarbij rekening moeten worden gehouden met de budgettaire situatie van de verschillende landen.

Als we de huidige crisis vergelijken met die van 2008, die er een was van de financiële instellingen, dan is er één les die landen moeten onthouden: het helpt om schokken in moeilijke tijden op te vangen door in goede tijden de begroting op orde te zetten.

Ik hoop dat we die vaststelling, over de partijgrenzen heen, kunnen meenemen als in de commissies, waar ik vandaag veel uitgaven hoor doen, die later zullen moeten worden samengelegd, het debat over het budget moet worden gevoerd.

01.20 John Crombez (sp.a): Mevrouw de premier, ik dank u voor het antwoord. Daar zaten bijzonder goede elementen in.

Het is nu 23 april. Als Europa richtlijnen zal uitzetten, beslissingen zal nemen en knopen zal doorhakken, vraag ik u om uw stem te laten horen met de boodschap dat Europa nu het moment moet grijpen om solidariteit te vragen, om de *social pillar* op te trekken en om te zorgen voor investeringen en bescherming.

Het klopt dat men altijd zal kijken naar de budgettaire situatie. Dat hoort zo, maar, mijnheer Lachaert, men kijkt ook niet naar België als een land dat de crisis met een mooie budgettaire situatie inging.

Mevrouw de eerste minister, ik ben ook blij met uw verwijzing naar het feit dat ook Afrika op de agenda staat, een thema waarover wij gisteren een goed debat met minister De Croo hebben gevoerd. Er is blijkbaar een crisis nodig om vast te stellen dat men in de gezondheids- en onderwijssystemen moet investeren en daarin best niet bespaart. Gelukkig hebben wij zulke systemen. Laten wij vanuit die solidariteit ervoor zorgen dat dergelijke systemen ook in die landen tot stand worden gebracht. (...)

01.21 Catherine Fonck (cdH): Madame la première ministre, je vous remercie pour votre réponse. On oublie bien trop souvent ce que l'Europe nous a apporté, et on minimise aussi beaucoup trop ce que l'avenir européen peut apporter à chaque citoyen.

Au fond, certains considèrent la solidarité comme une forme de faiblesse, en donnant l'impression que chaque État membre parmi les plus forts va reculer. Je pense l'inverse. Les études l'ont d'ailleurs bien montré. La solidarité entre les États membres permet aussi de tirer chaque État membre vers le haut et d'apporter une plus-value pour chaque État membre, y compris la Belgique.

Même si le sommet d'aujourd'hui n'est pas décisionnel, j'ose espérer que la position de la Belgique ne sera pas dans le camp des chèvres-choutistes mais, au contraire, dans celui des ambitieux, d'abord et

Vld): L'Union européenne doit à présent montrer qu'elle est capable d'offrir des solutions. Les pays qui en ont les moyens devront faire des efforts. La solidarité ne doit pas être un chèque en blanc. Il faut tirer les leçons du passé et tenir compte de la situation budgétaire des différents pays. Un budget équilibré en période de prospérité permet d'absorber les chocs en période de crise.

01.20 John Crombez (sp.a): J'espère que la première ministre va faire entendre sa voix au sommet européen et préconisera la solidarité, les investissements et la sécurité. Bien entendu, mon groupe s'intéressera également toujours à la situation budgétaire des pays.

Je suis heureux que la première ministre ait également prêté attention à la situation en Afrique. Apparemment, il faut une crise pour se rendre compte que nous devons investir dans la santé et dans l'enseignement. Nous devons faire preuve de solidarité envers ces pays dont les systèmes doivent pouvoir être améliorés, je l'espère.

01.21 Catherine Fonck (cdH): We vergeten al te vaak wat we aan Europa te danken hebben. Sommigen zien solidariteit als een zwaktebod, maar voor mij is het tegendeel waar. Solidariteit doet iedereen boven zichzelf uitstijgen en creëert een meerwaarde voor allen. Ik hoop dat ons land een van de ambitieusere leerlingen van de klas blijft.

avant tout pour l'avenir des citoyens.

De **voorzitter**: Collega's, hiermee zit het actualiteitsdebat over de Europese top erop. Ik ben gelukkig dat wij het debat hebben kunnen houden minder dan een uur vooraleer die Europese top een aanvang neemt. Ik verwijs naar landen zoals Nederland en Duitsland, waar de staatshoofden en regeringsleiders ook met hun parlementen voeling houden. Dat is voor mij een belangrijk democratisch pluspunt.

Le **président**: Le fait que nous ayons pu mener ce débat avant l'ouverture du sommet européen est un atout démocratique important. Un débat est également organisé dans les parlements en Allemagne et aux Pays-Bas.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Questions

Vragen

02 Questions jointes de

- Sophie Rohonyi à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le manque de tests et de matériel de protection dans la perspective du déconfinement" (55000632P)
- Barbara Creemers à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La communication du CNS à propos des masques pour les citoyens" (55000634P)
- Reccino Van Lommel à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La relance de l'économie et l'organisation de la vie publique après la crise sanitaire" (55000637P)
- Tim Vandenput à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les conditions de concurrence égale pour tous les types de commerce à la sortie de la crise" (55000639P)
- Meryame Kitir à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La réunion du CNS de ce vendredi à propos de la stratégie de sortie de la crise sanitaire" (55000640P)
- Jean-Marie Dedecker à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le plan de déconfinement du Conseil national de sécurité" (55000641P)
- Christian Leysen à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La relance et la sortie de la crise du COVID-19" (55000642P)
- Magali Dock à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La stratégie de sortie de crise" (55000643P)
- Peter De Roover à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La stratégie de déconfinement" (55000645P)
- Catherine Fonck à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le rapport du GESS et les décisions du prochain CNS" (55000646P)
- Nawal Farih à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Le Conseil national de sécurité du 24 avril" (55000647P)

02 Samengevoegde vragen van

- Sophie Rohonyi aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het gebrek aan tests en beschermingsmateriaal in het kader van de afbouw van de lockdown" (55000632P)
- Barbara Creemers aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De communicatie van de NVR over de mondkmaskers voor de burgers" (55000634P)
- Reccino Van Lommel aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De relance van de economie en het openbaar leven na de coronacris" (55000637P)
- Tim Vandenput aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Een level playing field voor alle handelszaken in het kader van de exitstrategie" (55000639P)
- Meryame Kitir aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De vergadering van de NVR van aanstaande vrijdag over de exitstrategie" (55000640P)
- Jean-Marie Dedecker aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het exitplan van de Nationale Veiligheidsraad" (55000641P)
- Christian Leysen aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De relance en de exitstrategie" (55000642P)
- Magali Dock aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De exitstrategie" (55000643P)
- Peter De Roover aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De exitstrategie" (55000645P)
- Catherine Fonck aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "Het rapport van de GEES en de aanstaande beslissing van de NVR" (55000646P)

- **Nawal Farih aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De vergadering van de Nationale Veiligheidsraad van 24 april" (55000647P)**

02.01 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, madame la première ministre, le Conseil national de sécurité se réunira demain et il déterminera les étapes du déconfinement. Il faudra avant tout veiller à ne pas compromettre la santé de nos concitoyens mais aussi à ne pas réduire à néant tous nos efforts. Pour cela, les experts s'accordent au moins sur deux choses: le port du masque par toute la population mais aussi des dépistages à grande échelle et la mise en quarantaine de tous les cas qui s'avèreraient positifs.

Sur ces deux sujets, cela fait des semaines que nous ne cessons de relayer les constats, les préoccupations et les questionnements de la population. Cela fait des semaines que nous obtenons soit des demi-réponses soit des ambivalences. Au sujet des tests, le ministre De Backer nous avait promis, il y a trois semaines, la réalisation de 10 000 tests par jour, tout en sachant que cela reste largement insuffisant pour couvrir toute la population. Aujourd'hui, nous n'y sommes toujours pas!

Hier soir, nous apprenions que malgré les difficultés que nous rencontrons, les tests seront malgré tout élargis, à l'exclusion de toutes les personnes qui ne sont ni personnel soignant ni dans les hôpitaux ni dans les collectivités résidentielles.

En ce qui concerne les masques, le Conseil national de sécurité du 15 avril a recommandé le port du masque en tissu à toute la population lorsque la distanciation sociale est difficile à observer mais aussi dans l'optique du déconfinement. À ce sujet, le ministre de la Justice nous a assuré hier qu'une ligne de production était lancée mais elle ne concernera que les tissus, à charge donc pour les communes de se débrouiller une fois encore. Il nous a également assuré qu'une concertation avait eu lieu avec les associations des villes et communes. Cette concertation ne semble pourtant toujours pas avoir eu lieu puisque ces associations la réclament toujours.

Madame la première ministre, quelle est votre stratégie précise en matière du port du masque par la population mais aussi pour permettre la réalisation des tests de dépistage à grande échelle?

02.02 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mevrouw de eerste minister, na zes weken smakt iedereen naar vrijheid. Wij doen dat hier ook. Indien de exitstrategie de kernwoorden anderhalvemeter-samenleving in veiligheid en gezondheid behelst, ga ik absoluut akkoord. Maar niet al onze activiteiten passen in zo'n samenleving. Daarom horen wij steeds vaker dat mondmaskers zullen worden ingezet.

De vraag van De Lijn, de MIVB en de NMBS om het dragen van mondmaskers te verplichten als men de afstand van anderhalve meter niet kan garanderen, is terecht. De communicatie en de aanpak ter zake tarten echter alle verbeelding. Opeens zijn er drie ministers van mondmaskers en ik zie geen resultaten. Ik lees dat de regering een beroep hoopt te doen op mensen die thuis mondmaskers maken. Ik lees ook dat minister Geens om geduld vraagt. Mijn moeder is al weken met de naaimachine, katoen en elastiek in de weer. Zij heeft op haar eentje al duizend mondmaskers gemaakt, niet voor iedereen

02.01 Sophie Rohonyi (DéFI): In de periode na de lockdown mogen wij de teugels niet volledig laten vieren. De experts zijn het er op dat vlak over eens dat iedereen een mondmasker zou moeten dragen en dat we op grote schaal moeten screenen en wie positief test in quarantaine moeten plaatsen.

Minister De Backer beloofde dat er 10.000 tests per dag zouden worden uitgevoerd. Dat aantal is sowieso nog te laag, maar blijft momenteel nog steeds te hoog gegrepen, ook al zegt men dat de testcapaciteit zal worden uitgebreid. De Nationale Veiligheidsraad heeft het dragen van mondmaskers geadviseerd voor de periode na de lockdown en op plaatsen waar het moeilijk is de regels inzake social distancing in acht te nemen. Gisteren meldde de minister van Justitie ons dat er een productielijn werd opgestart, maar enkel voor het stof van de maskers!

Wat is uw strategie met betrekking tot het dragen van mondmaskers en de screening?

02.02 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Après six semaines, chacun aspire à un peu plus de liberté. La stratégie de sortie de crise ne pourra être un succès que si elle est sûre. La distanciation sociale ne pourra pas être respectée dans tous les secteurs d'activité. S'il est impossible de maintenir une distance suffisante, il faudra rendre le port du masque obligatoire. Or la communication à ce sujet dépasse l'entendement. Nous avons trois ministres chargés de la question des masques buccaux, mais je ne vois aucun résultat concret. Un très

van het openbaar vervoer, maar wel voor de zorgverleners in de eerste lijn, die in de kou bleven staan. Zoals mijn mama zijn er heel veel vrijwilligers die de handen uit de mouwen steken, omdat de regering niet thuis geeft.

Op die initiatieven zullen wij onze exit toch niet bouwen, mag ik hopen? Waar is de strategie? Waar is de gecoördineerde aanpak? Het kan toch niet zijn dat ik als inwoner van As wel mondmaskers krijg en de burens van Houtsberg bijvoorbeeld niet? Indien wij op 3 mei 2020 miljoenen mondmaskers nodig hebben, moeten wij nu in actie schieten. Er is geen geduld meer.

Over het lek in verband met het voorstel aan de Nationale Veiligheidsraad deel ik de mening van professor Van Ranst. Hoe zult u proberen dergelijke lekken te voorkomen? (...)

02.03 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de premier, vorige week was u zo trots als een pauw toen u de eerste versoepeling kon aankondigen, namelijk dat de doe-het-zelfzaken en de tuincentra mochten heropenen. Alleen was u opnieuw hopeloos te laat met uw communicatie, die chaotisch en onduidelijk was. Heel wat zaken hadden zich voorbereid op een heropening, hadden personeel opgeroepen en maatregelen genomen, maar moesten de avond voor de heropening vernemen dat ze niet mochten heropenen. Meer zelfs, de ene dag zegt de Coronalijn aan informerende ondernemers dat hun zaak open mag, terwijl ze twee dagen later moet sluiten op bevel van de minister van Binnenlandse Zaken. Het lijkt wel een echte poppenkast.

Nadat uw regering er al voor zorgde dat de winkelkar van onze consumenten in sommige gevallen 10 % duurder werd, zet u nu de deur open voor oneerlijke concurrentie. Kunt u motiveren waarom zaken die net dezelfde producten verkopen als de bedrijven die nu al opengaan, niet mogen heropenen, terwijl ze perfect alle richtlijnen kunnen volgen? Waarom mag een verfspeciaalzaak niet openen, terwijl dezelfde producten worden verkocht bij een doe-het-zelfzaak die wel mag heropenen? De verklaring daarvoor is niet ver te zoeken. In tegenstelling tot landen als Nederland, Duitsland en Oostenrijk, die al lang een exitplan in hun schuif hebben liggen, staat u nog nergens.

Hier en daar worden wat flarden gelect, die voor nog meer onduidelijkheid en chaos zorgen bij de bevolking. Waar blijft uw draaiboek? Hoe verklaart u overigens dat lek? In welke fase zal de economie worden opgestart? Zult u de volgende keer wel tijdig en helder communiceren? Welk perspectief kunt u vandaag bieden aan onze bedrijven en onze bevolking? Hoe zult u ervoor zorgen dat er geen blunders meer volgen?

02.04 Tim Vandenput (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, collega's, wij hebben in de afgelopen dagen en weken straffe toeren uitgehaald. Wij zijn in ons kot gebleven, en het lijkt alsof het virus stilaan onder controle is. Dat is een goede zaak. Ik hoop dat wij binnenkort allemaal een beetje meer van onze vrijheid zullen kunnen genieten. Dat wil ook zeggen: een beetje meer vrijheid om te gaan winkelen.

Tot vandaag waren enkel de essentiële voedingszaken, en recentelijk ook de tuincentra en de doe-het-zelfzaken geopend. Dat was een

grand nombre de volontaires s'emploient à coudre des masques pour répondre à l'incurie du gouvernement. Nous ne pourrions pas bâtir notre stratégie de sortie de crise sur ces initiatives. Où est cette stratégie? Où est cette approche coordonnée? Nous devons à présent passer à l'action. La patience a ses limites. Je partage le point de vue exprimé par le professeur Van Ranst concernant les fuites d'informations du Conseil national de sécurité. Comment éviter de telles fuites à l'avenir?

02.03 Reccino Van Lommel (VB): La semaine dernière, la première ministre a annoncé, fière comme un paon, le premier assouplissement, mais sa communication était une fois encore désespérément tardive, chaotique et imprécise. De nombreux commerces s'étaient préparés, mais n'ont pas pu ouvrir. Certains commerces ont pu ouvrir, mais ont dû fermer à nouveau deux jours plus tard. Quelle farce! Après avoir augmenté le prix du caddie de la ménagère, la première ministre organise à présent une concurrence déloyale.

Quand disposera-t-on d'une feuille de route pour le déconfinement? Comment la ministre explique-t-elle la fuite du rapport dans la presse? Évitera-t-elle dorénavant les gaffes?

02.04 Tim Vandenput (Open Vld): Nous avons réalisé un tour de force ces dernières semaines. Il semble que le virus soit tout doucement sous contrôle. Espérons que nous pourrions retrouver bientôt un peu plus de liberté.

Les règles du jeu sont inégales, aujourd'hui, pour les commer-

moeilijke, maar noodzakelijke beslissing van uw regering, mevrouw de eerste minister. Ik wil u daarvoor feliciteren.

Maar, dat heeft er ook voor gezorgd dat er vandaag een ongelijk speelveld is. Aan de kassa van het grootwarenhuis staan vandaag bloemen te koop, terwijl de bloemenzaak een beetje verder in de straat dicht moet blijven. Bandencentrales, garages, tandartsen en kappers kunnen het hele jaar door op afspraak werken, en zij doen dat ook. Kledingzaken, decoratiezaken en fietsenwinkels hebben het hele jaar door nooit meer dan vier of vijf mensen tegelijk in hun winkel. Zij kunnen perfect de regels inzake social distancing organiseren en controleren.

In de jongste weken hebben zij terecht steunmaatregelen gekregen van uw regering en ook van de Vlaamse regering, maar zij hebben perspectief nodig om weer zaken te kunnen doen, om weer te doen wat zij het beste doen, ondernemen. Laten wij niet vergeten dat het de ondernemers en hun werknemers zijn die ons zorg- en gezondheidssysteem mee financieren.

Mevrouw de eerste minister, het is belangrijk dat de vooruitzichten voor de economische herstart gelijk en eerlijk zijn. Onze fractie wil er dan ook op aandringen dat de Nationale Veiligheidsraad daar morgen veel aandacht aan schenkt.

Ik heb twee vragen voor u. Zullen alle ondernemers, winkels en vrije beroepen snel en tegelijk opengaan? Zal er een duidelijk kader komen waarbinnen elke ondernemer de veiligheid kan organiseren en controleren?

02.05 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, morgen komt de Nationale Veiligheidsraad samen. Ons land is nu al zes weken in lockdown en het lijkt er op dat dit resultaat begint op te leveren. Na de vele berichten en boodschappen over wat er allemaal niet meer mag, hebben mensen nood aan een toekomstperspectief, aan een exitstrategie. Ze willen weten wat ze voortaan wel zullen mogen en onder welke voorwaarden dat zal kunnen.

De mondmaskers zullen een rol spelen bij de exitstrategie. Ze moeten dan wel beschikbaar zijn voor iedereen. Het mag niet afhangen van de gemeente waar men woont of men al dan niet een mondmasker ter beschikking krijgt. Sommige gemeenten hebben al een initiatief genomen, andere niet. Het mag niet afhangen van het feit of mensen al dan niet zelf mondmaskers zullen maken. Mijn vraag is heel simpel: zal de federale overheid ervoor zorgen dat iedere burger een veilig genoeg mondmasker ter beschikking krijgt? Zal de federale overheid de coördinatie daarvan op zich nemen?

Er wordt ook nagedacht over het heropstarten van de bedrijven. Onderschat de bezorgdheid van de werknemers niet: zullen zij in alle veiligheid en met de juiste bescherming kunnen werken? Maar ook praktisch: als zij morgen weer moeten gaan werken en de kinderen gaan nog niet naar school, wie zal er dan op de kinderen letten? De grootouders zijn in dezen ook geen optie, want zij mogen de kinderen niet opvangen. Ik vraag u om al deze bezorgdheden morgen mee te nemen naar de Nationale Veiligheidsraad en daar snel duidelijkheid over te geven.

çants. Beaucoup ne reçoivent toute l'année durant pas plus de quatre ou cinq clients à la fois et sont, dès lors, parfaitement en mesure de respecter les règles de la distanciation physique. Ils veulent ré-entreprendre. Ils ont besoin de perspectives. De plus, ils contribuent aussi à financer notre système de soins de santé.

Tous les entrepreneurs, tous les commerces et toutes les professions libérales pourront-ils se remettre au travail rapidement et en même temps? Un cadre précis sera-t-il établi afin que chaque entrepreneur puisse organiser et contrôler la sécurité de ses activités?

02.05 Meryame Kitir (sp.a): Les six semaines de confinement semblent enfin donner des résultats. À présent, les citoyens ont besoin d'une perspective d'avenir et dès lors, d'une stratégie de sortie de crise. Les masques joueront un rôle important à cet égard et devront donc être disponibles pour chaque citoyen, indépendamment du lieu de son domicile ou de la question de savoir s'il va confectionner son propre exemplaire. Le pouvoir fédéral va-t-il veiller à ce que nous disposions de masques?

Il ne faut pas non plus sous-estimer les inquiétudes des travailleurs lors du redémarrage des entreprises. Ces soucis auront trait à la sécurité, mais également à des aspects pratiques tels que les gardes d'enfants. Ces éléments doivent également être évoqués au sein du Conseil national de sécurité.

Tot slot nog dit. Dat de nota van de experts wordt gelekt, daar zult u persoonlijk misschien niets aan kunnen doen. Dat ministers nog vooraleer de Nationale Veiligheidsraad is samengekomen, elke dag hun ideeën komen verkondigen, creëert verwarring en onduidelijkheid. Ik vraag u dan ook om als leider van deze groep uw rol op te nemen en ervoor te zorgen dat de communicatie en de beslissingen die zullen worden genomen, helder blijven.

02.06 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mevrouw de premier, u wordt stilaan de ijskoningin van de chaos. We zijn nu wereldkampioen in het aantal sterfgevallen door corona en u begon te sjoemelen met de statistieken. Vorige week kwam u hier 's namiddags zeggen dat de woon-zorgcentra bezoek zouden mogen ontvangen en 's avonds moesten onze oudjes al terug eenzaam op kot. Een maand geleden zei u dat de mondmaskers geen of weinig nut hadden en nu moeten we er allemaal eentje aanschaffen.

U bent ondertussen ook de lobbyiste van de grote spelers geworden. De tuincentra van de Boerenbond mogen openen, maar men mag geen boeketje kopen in een bloemenwinkel. Men mag een flatscreen scoren in de Carrefour, maar niet in een gespecialiseerde elektro-winkel. Men mag in de Makro kleding inslaan, maar in een boetiekje niet. Men mag verf kopen in de Hubo en de Gamma, maar niet bij de kleine behanger.

Door het kortzichtig favoritisme van uw wanbeleid staat 125.000 zelfstandigen het water aan de lippen. Zij staan op de rand van het faillissement en dat geldt inmiddels voor één zelfstandige op zes. Zeven van de tien bedrijven zeggen dat ze het geen maand langer kunnen volhouden. Anderhalf miljoen mensen zitten in de werkloosheid. Elke week lockdown kost ons 3 miljard euro.

Het is stilaan tijd voor een exitscenario uit onze economische intensive care. In Duitsland, Nederland, Oostenrijk en Denemarken wordt de economie op gang getrokken. Hun lockdown was veel minder streng en toch hebben ze veel minder slachtoffers dan wij. Premier, open ook hier de winkels voor corona ze definitief sluit.

Wanneer zult u stoppen met zich te verbergen achter de rug van allerlei virologen en deskundigen? Wanneer zult u zelf uw mondmasker afzetten om duidelijke richtlijnen (...).

02.07 Christian Leysen (Open Vld): Mevrouw de eerste minister, collega's, nu we de piek van de gezondheidscrisis achter ons laten, dient onze aandacht inderdaad te verschuiven naar een gepaste exitstrategie en de relance van de economie. Hierbij zijn een duidelijke visie en communicatie nodig, waarbij een duidelijke eenheid van commando wordt gevolgd. Burgers en bedrijven mogen immers niet verward worden door overtallige stellingnames en discussies in de media. Wij rekenen erop dat u hier mee over waakt.

De regering heeft de afgelopen weken aangetoond krachtadig op te treden om de schade van de gezondheidscrisis zoveel mogelijk te beperken en niet te laten uitgroeien tot een financiële catastrofe voor gezinnen, bedrijven en zelfstandigen. Ze nam maatregelen zoals de kapitaalgarantie, uitstel van betalingen, compensaties en vervangingsinkomens.

La première ministre est peut-être démunie face à la fuite d'informations, mais elle doit assumer ses responsabilités et éviter que des ministres annoncent chaque jour leurs petites idées et sèment ainsi la confusion.

02.06 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Le nombre de décès dus au coronavirus, les visites dans les maisons de repos, les masques... la première ministre se mue petit à petit en reine des glaces du chaos, tout en se faisant la championne des puissants: les grandes jardineries du Boerenbond peuvent rouvrir, mais pas les petits fleuristes. Nous sommes autorisés à acheter de la peinture dans les grands magasins de bricolage, mais pas chez un petit tapissier. Avec cette mauvaise gouvernance, ce sont 125 000 indépendants qui se retrouvent au bord de l'asphyxie. Dans les pays voisins, l'économie est relancée. Il est grand temps qu'en Belgique aussi, la première ministre permette la réouverture des magasins, avant que le coronavirus ne ferme définitivement leurs portes.

Quand cessera-t-elle donc de s'abriter derrière les virologues et les experts?

02.07 Christian Leysen (Open Vld): Le pic de la crise sanitaire étant désormais derrière nous, notre attention doit en effet se porter sur une stratégie de sortie appropriée et sur la relance de l'économie. Une vision et une communication claires et une unité de commandement sont nécessaires à cet égard. Le gouvernement a pris des mesures fortes afin de limiter autant que possible le préjudice, mais les emprunts et les arriérés devront être remboursés à un moment donné. La

Zoals u weet, moeten leningen en achterstanden op een bepaald moment vereffend worden. Onze overheid zit op alle niveaus zwaar in het rood. De rekening zal niet mals zijn, noch voor het bedrijfsleven, noch voor de overheid, noch voor de belastingbetaler, wie dat ook is. Daarvoor is politieke moed – zeker in een tijd waarin zovelen gemakkelijk kritiek kunnen spuien – en doorzettingsvermogen belangrijk om ervoor te zorgen dat de economie weer op een normaal groeiritme komt. Zo worden de schulden niet doorgeschoven naar de belastingbetaler van morgen of overmorgen.

Liquiditeit is voor bedrijven natuurlijk zeer belangrijk, maar even essentieel is een gezonde solvabiliteit. Dat betekent dat bedrijven kunnen stoelen op voldoende eigen middelen voor hun werkkapitaal om te investeren. Deze middelen worden thans voor heel wat kleine en middelgrote bedrijven grondig aangetast, door deze crisis, de verplichte sluiting en het verlies van omzet.

De kredietverstrekking wordt gefaciliteerd, maar ik vraag ook aan de eerste minister (...).

02.08 Magali Dock (MR): Madame la première ministre, la lutte contre la propagation du COVID-19 nécessite un combat de tous les instants. Je tiens tout d'abord à saluer les mesures courageuses et les choix difficiles posés au fil de la crise par le Conseil national de sécurité et, on ne le répètera jamais assez, saluer tous ceux qui agissent en véritable héros de cette crise. Je tiens aussi à remercier la population pour tous les efforts qu'elle déploie au jour le jour.

De gezondheidssignalen van de voorbije weken zijn bemoedigend. Dit succes werd mogelijk gemaakt dankzij een aangepaste strategie, uitgevoerd in overleg met de deelstaten en met de verschillende experts.

De strijd tegen de verspreiding van het virus is echter een marathon. Er zijn positieve signalen die erop wijzen dat wij aan de winnende hand zijn, maar het virus is nog niet overwonnen. Het is nu zaak om de lockdownmaatregelen geleidelijk af te bouwen.

Morgen zal de Nationale Veiligheidsraad uitgebreid overleggen over de strategie die daartoe moet worden toegepast.

Monsieur Dedecker, le fait de comparer les pays est un raccourci dangereux. On peut faire dire ce qu'on veut aux chiffres. Chaque pays vit une situation spécifique et réagit en fonction de sa situation particulière.

Madame la première ministre, dans une perspective de déconfinement, disposez-vous de premiers éléments à nous communiquer sur la stratégie envisagée? Cette stratégie s'opérera-t-elle en différentes phases? Le port du masque fera-t-il partie de la stratégie de déconfinement? En ce qui concerne la réouverture, pour quels secteurs visés par la stratégie de déconfinement des dispositions seront-elles prises afin d'éviter d'éventuelles situations de concurrence déloyale entre les secteurs?

note sera salée. Il faudra faire preuve de courage politique. Si la liquidité est importante pour les entreprises, une solvabilité saine est également essentielle. Et c'est précisément cette solvabilité qui est affectée par la crise.

02.08 Magali Dock (MR): De strijd tegen de verspreiding van COVID-19 gunt ons geen adem-pauze. Ik verwelkom de moedige maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad en ik breng hulde aan iedereen die in deze crisis heldendaden verricht. Ik bedank ook de bevolking, die de inspanningen dag in dag uit volhoudt.

Nous recevons des signaux encourageants en matière de santé publique et nous devons cette évolution à la stratégie adéquate mise en place en concertation avec les entités fédérées et les experts. La lutte contre le virus est cependant un marathon. Demain, le Conseil national de sécurité décidera de la stratégie de suppression progressive des mesures de confinement.

Elk land reageert in functie van zijn eigen specifieke situatie; het is gevaarlijk en kortzichtig zijn om een vergelijking te maken.

Zal de versoepeling van de lockdownmaatregelen stapsgewijs gebeuren en zal het dragen van een masker onderdeel uitmaken van de exitstrategie? Voor welke sectoren zult u in het kader van de heropening maatregelen nemen om oneerlijke concurrentie tussen

sectoren tegen te gaan?

De **voorzitter**: Mevrouw Dock, u was lid van het Waals Parlement, dus het klopt niet helemaal, maar in het federaal Parlement was het wel uw maidenspeech in twee talen, waarvoor proficiat. (*Applaus*)

Collega De Roover, u blijft bij uw taal, neem ik aan.

02.09 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijn betoog zal schraal afsteken tegen dat van mijn voorgangster, zonder enige twijfel.

Geachte collega's, het woord exit is hier niet uit de lucht. Ik hoop dat wij de tegenstelling tussen economie en gezondheid kunnen overstijgen, want er is geen tegenstelling. Laten wij niet vergeten, hoezeer de logica er ook is, dat een lockdown ook ziek maakt. Denken wij bijvoorbeeld aan de mentale gezondheid van heel veel mensen die vandaag thuiszitten, als het ware opgesloten. Elke week zijn de kosten die de overheid moet dragen, ook steeds groter. De vraag zal komen wie bespaart of wie belasting zal moeten betalen en in welke combinatie. De exit is dus broodnodig.

Daarbij zou ik u willen vragen om erop te letten dat er geen kunstmatig onderscheid wordt gemaakt, zoals misschien de voorbije dagen en weken het geval is geweest, want vandaag zijn er veel mensen in de kleinhandel die zichzelf het slachtvee voelen van het verschil dat gemaakt wordt tussen de ene zaak en de andere. Wanneer wij die activering in gezonde omstandigheden willen doen – dat is cruciaal – en de bezorgdheid van iedereen daarover ernstig nemen, dan hebben wij het natuurlijk over testcapaciteit en over mondkmaskers. Ik ben heel blij dat nu het besef algemeen is geworden dat mondkmaskers wel degelijk zinvol kunnen zijn. Daarover is in het verleden wel wat twijfel gerezen.

Kunt u in de garanties voorzien dat het in gezonde omstandigheden kan, mevrouw de eerste minister? Kunt u ervoor zorgen dat wij geen situatie van oneerlijke concurrentie krijgen bij het openen van de lockdown en kunt u ervoor zorgen dat onze economie zo snel mogelijk weer de substantie kan creëren waarop een gezondheidsbeleid kan worden gevoerd, dit wil zeggen door activering weer mogelijk te maken?

02.10 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, madame la première ministre, le rapport du groupe d'experts est donc sorti dans la presse. Alors même que le Conseil national de sécurité ne s'est pas encore réuni, force est de constater que des ministres déclarent qu'ils choisiront une autre date et qu'ils prendront telle ou telle mesure.

Permettez-moi de vous dire – en m'abstenant de commenter tout ce

Le **président**: Je félicite Mme Dock pour sa première intervention dans les deux langues. (*Applaudissements*)

02.09 Peter De Roover (N-VA): J'espère que nous pourrions dépasser les clivages entre l'économie et la santé. En réalité, les deux ne s'opposent pas. En effet, le confinement joue également sur la santé mentale de nombreux citoyens aujourd'hui enfermés chez eux. La situation des finances publiques ne fait qu'empirer. Il s'agira de savoir qui devra faire des économies, de quelle ampleur seront ces économies, qui devra payer des impôts et dans quelle mesure nous devons combiner les deux.

La sortie du confinement est donc plus que nécessaire. On ne peut pas établir de distinction, qui serait artificielle, entre un petit magasin et les autres, comme on l'a peut-être déjà fait. Si nous voulons déconfiner en toute sécurité et prendre au sérieux les préoccupations de chacun, nous en revenons à la question de la capacité de test et des masques buccaux. Chacun a pris conscience de l'utilité de ces masques.

La première ministre peut-elle garantir que le déconfinement pourra se faire dans de bonnes conditions? Peut-elle assurer qu'il n'y aura pas de concurrence déloyale? Peut-elle faire en sorte que notre économie retrouve le plus vite possible une assise suffisante pour soutenir une politique de santé forte?

02.10 Catherine Fonck (cdH): Het rapport van de GEES is in de pers uitgelekt vóór de vergadering van de NVR en ook de ministers leggen al verklaringen af. Als wij willen dat de beslissingen efficiënt zijn, moet er een draagvlak voor zijn bij de bevolking, en daarom

qui a été réalisé par le groupe d'experts – que, si nous voulons nous montrer efficaces, nous avons besoin que les citoyens adhèrent aux positions qui seront prises. Pour ce faire, elles doivent être claires, solides et unanimes. Cela ressortit évidemment à votre responsabilité.

Si votre gouvernement endosse une autre responsabilité écrasante, c'est celle qui consiste à apporter les garanties indispensables au contrôle du virus, de façon à éviter des rebonds après la sortie du confinement. Ces garanties sont triples. D'abord, il s'agit d'éteindre les foyers d'épidémie qui persistent dans certaines maisons de repos et ailleurs. Toute l'énergie doit être déployée à cette fin. Ensuite, il importe de maximiser les mesures barrières. Non, il n'est pas normal qu'aujourd'hui, certains soignants n'aient toujours pas reçu suffisamment d'équipements de protection. Je pense, par exemple, aux infirmiers à domicile qu'on envoie parfois au front en leur indiquant qu'ils ne doivent même pas porter de masque, comme le dit Sciensano. Oui, madame la première ministre, maximiser les mesures barrières pour nos concitoyens, cela signifie ajouter le port systématique du masque dans les transports en commun et les magasins. Encore faut-il qu'il soit disponible!

Le **président**: Vous devez conclure, madame Fonck.

02.11 Catherine Fonck (cdH): Enfin, il faut bien évidemment aborder le volet du *testing*. (...)

02.12 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, morgen komt de Nationale Veiligheidsraad samen. Ik hoop oprecht dat men duidelijker zal communiceren dan vorige week. Vorige week hebben wij een dramatische vorm van communicatie gezien die voor meer onduidelijkheid heeft gezorgd en voor meer vragen dan antwoorden.

Als ik zie dat er gisteren dan ook nog een lek in de pers was, die de bevolking met vragen achterlaat, spreek ik u aan als leider van deze regering.

Het zijn uitzonderlijke omstandigheden. We zijn ons ervan bewust dat dit nieuw is voor ons allemaal. Ondanks de betreuwenswaardige uitspraken die ik hier vandaag jegens u heb gehoord, wil ik u laten weten dat ik wel geloof in uw premierschap, maar dat ik wel om meer leiderschap vraag.

Geef de mensen de rust die ze verdienen. De voorbije weken is iedereen in zijn kot gebleven. Men heeft de maatregelen zo goed mogelijk proberen op te volgen. Nu is het tijd om de mensen hoop te geven en een exitstrategie te geven met uitleg per doelgroep, per sector, stap per stap als het moet, zodat men die duidelijkheid kan verschaffen.

Mevrouw de eerste minister, wat is het strategieplan van de federale regering voor de exit, vooral als het gaat om mondklappers? Ik heb vernomen dat mondklapperfilters aan de bevolking zullen worden bezorgd. Klopt dit? Ik had daarop graag een antwoord met ja of neen gekregen. Zijn deze daadwerkelijk beschermend? Of geven wij

moeten er duidelijke, goed onderbouwde en unanieme standpunten worden ingenomen. Dat is uw verantwoordelijkheid.

Het is ook uw verantwoordelijkheid om garanties in te bouwen om het virus en de opflakkingen ervan onder controle te houden na de opheffing van de beperkende maatregelen. De epidemiehaarden, met name in de woonzorgcentra, moeten dus ingedamd worden; er moeten zoveel mogelijk beschermingsmaatregelen worden genomen, zoals het dragen van mondklappers door thuisverpleegkundigen en door al wie gaat winkelen of met het openbaar vervoer reist. Daarvoor moeten er natuurlijk genoeg mondklappers beschikbaar zijn.

02.11 Catherine Fonck (cdH): Ten slotte moet er ook op grote schaal worden getest.

02.12 Nawal Farih (CD&V): J'ose espérer que la communication du Conseil national de sécurité sera plus claire demain que la semaine dernière. Cette communication désastreuse a suscité plus de questions qu'elle n'a fourni de réponses. Hier, pour couronner le tout, des informations ont fuité dans la presse.

Nonobstant les attaques regrettables déjà lancées aujourd'hui contre la première ministre, j'ai foi en elle en tant que première ministre, mais j'insiste pour qu'elle s'affirme davantage à la direction des opérations.

Tout le monde est resté confiné ces dernières semaines. Les citoyens se sont efforcés de respecter au mieux les mesures imposées. Le moment est désormais venu de donner de l'espoir à la population et de lui proposer une stratégie de sortie de crise, graduelle et clairement expliquée par groupe cible et par secteur.

mensen een vals gevoel van veiligheid?

Ik wil ook oproepen om er morgen voor te zorgen dat de richtlijnen duidelijk worden gecommuniceerd. Is de regering daar klaar voor? Uitstellen is in dit geval immers beter dan slechte informatie geven.

Quel est le plan de déconfinement et qu'en est-il surtout de la question des masques? Est-il exact que des filtres pour masques seront fournis à la population? Ceux-ci assurent-ils une réelle protection ou procurent-ils plutôt un faux sentiment de sécurité?

Si les projets du gouvernement ne sont pas encore entièrement prêts, le report des décisions est en tout cas préférable à des informations incorrectes et à une communication ambiguë.

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord aan de eerste minister. Mevrouw de eerste minister, als dat lukt voor u, vraag ik u om de timing van tien minuten te respecteren. Daarna volgt nog een repliek van een minuut voor de meer dan tien sprekers.

02.13 Sophie Wilmès, première ministre: Monsieur le président, mesdames et messieurs les députés, depuis plusieurs jours, les indicateurs qui nous permettent de suivre l'évolution du COVID-19 sont effectivement encourageants. Nous remarquons que le nombre de reproduction du coronavirus (la valeur R) est en moyenne de 0,8. Cela signifie qu'une personne malade infecte en moyenne 0,8 autres personnes. Cette valeur R se situait à 2 ou 3 avant l'annonce des mesures prises pour limiter la propagation du virus.

Depuis le début de cette crise, 9 800 personnes hospitalisées ont par ailleurs pu quitter l'hôpital. C'est le résultat du travail acharné de nombreux de nos concitoyens. Nous les en remercions.

Nous ne devons pas pour autant relâcher nos efforts, car nous savons que la situation reste très fragile. La lassitude, l'anxiété, le manque de nos proches ou encore la météo ensoleillée peuvent nous pousser à être moins vigilants, considérant qu'une petite entorse au confinement n'est peut-être pas si grave. Et pourtant, chaque acte que nous posons peut avoir des conséquences pour nous-mêmes, mais aussi pour nos proches.

Les données sanitaires le prouvent: le non-respect des mesures se traduit généralement deux semaines plus tard par une hausse des hospitalisations. Il est donc essentiel de continuer à respecter les mesures décidées. Il est tout aussi important de s'isoler dès les premiers symptômes en attendant l'avis du médecin.

Vous le savez, le Conseil national de sécurité élargi aux ministres-présidents a décidé mercredi dernier de prolonger jusqu'au 3 mai les mesures générales de confinement et de distanciation sociale, tout en prévoyant quelques assouplissements afin de rendre le confinement plus supportable au quotidien.

Une nouvelle réunion du Conseil national de sécurité se tiendra demain. L'objectif est d'élaborer, sur la base des recommandations du GEES, un plan par étapes pour un déconfinement progressif. Ce plan

02.13 Sophie Wilmès, eerste minister: De indicatoren zijn bemoedigend: de R-waarde, dat is het gemiddelde aantal personen die besmet worden door een zieke persoon, bedroeg 2 tot 3 vóór de maatregelen, en is gedaald tot 0,8. Bovendien hebben 9.800 mensen intussen het ziekenhuis kunnen verlaten. We mogen de teugels echter niet laten vieren, want dan bestaat het risico dat de epidemie weer opflakert en dat het aantal hospitalisaties weer stijgt.

Vorige week woensdag heeft de Nationale Veiligheidsraad (NVR), waarin ook de ministers-presidenten zitten, de beperkende maatregelen en de maatregelen inzake social distancing verlengd tot 3 mei. Er werden wel enkele maatregelen versoepeld. Morgen zal de NVR op basis van de aanbevelingen van de GEES bepalen welke fasering er gevolgd zal worden bij het opheffen van de beperkende maatregelen. Daarbij wordt er gestreefd naar een evenwicht tussen de bescherming van de fysieke gezondheid en het mentale welzijn, de pedagogische opdracht, het herstel van de economie, het behoud van het maatschappelijk welzijn en de bescherming van de meest kwets-

devra chercher un juste équilibre entre la préservation de la santé, qu'elle soit physique ou mentale, l'accomplissement de la mission de pédagogie, la relance économique et bien sûr le maintien du bien-être social et la protection des plus fragiles.

La priorité sera toujours donnée à la santé de nos concitoyens. La situation sanitaire sera donc monitorée de près. C'est elle qui conditionnera le passage d'une étape à l'étape suivante. Cela signifie, et il faut être très clair à ce sujet, qu'un retour en arrière n'est jamais exclu. C'est la philosophie même du travail que nous sommes en train de faire. Si, à un moment, il apparaît que la propagation du virus n'est plus sous contrôle, nous devons faire marche arrière. Et je vais vous dire: nous voudrions faire marche arrière!

Wij zullen moeten vertrouwen op de wetenschappelijke expertise, alsook op enige flexibiliteit in de uitvoering, om zo dicht mogelijk bij de realiteit op het terrein te blijven. Ons vermogen om het effect van een aantal maatregelen te voorspellen, is immers beperkt. Wij zullen dus stap voor stap moeten gaan, geleidelijk aan, afhankelijk van de situatie op het terrein; dat is heel belangrijk.

Er is heel wat informatie naar de pers gelekt, wat ik natuurlijk betreurt, gezien wat er op het spel staat. In dit soort zaken is dat niet alleen respectloos ten opzichte van het werk, dat wij allemaal samen gedaan hebben, maar vooral compleet onverantwoordelijk tegenover de bevolking. De afbouw is een heel delicate operatie en wij kunnen ons niet veroorloven dat onze boodschap aan de bevolking vertroebeld geraakt.

Comme je vous l'ai dit, la stratégie du déconfinement est très délicate. Non seulement la Belgique n'a jamais dû développer ce type de stratégie, et c'est d'ailleurs tant mieux, mais elle concerne aussi tous les pans de notre société, à savoir l'organisation de l'éducation, la santé, l'organisation du travail, l'ouverture ou non des commerces, l'organisation de notre vie sociale et même, d'une certaine manière, notre vie privée. Ce sont autant de points au sujet desquels la population – je le comprends – souhaite recevoir très vite des perspectives, mais aussi des garanties.

Je préviens d'ores et déjà que nous pourrions donner des perspectives, mais qu'en revanche, nous ne pourrions pas donner de garanties. En effet, le déconfinement sera appréhendé au fur et à mesure de l'évolution de la situation sanitaire.

Pour ce qui concerne les mesures qui doivent être prises relatives aux commerces, nous souhaitons que tous les commerces soient placés sur un pied d'égalité et puissent redémarrer avec les mêmes chances de réussite, quelle que soit leur taille ou la nature de leur activité.

baren. De gezondheid blijft prioritair. De gezondheidssituatie zal dan ook bepalend zijn voor de overgang van de ene fase naar de andere, en indien nodig zullen er stappen teruggezet worden.

Nous devons nous fier aux compétences des experts scientifiques tout en faisant preuve d'une certaine souplesse dans l'exécution. Notre capacité à prédire les effets de certaines mesures, est une fois pour toutes limitée, en effet. Nous devons procéder pas à pas et progressivement, en fonction de la situation sur le terrain.

Il est regrettable, surtout au vu des enjeux, que des informations aient déjà fuité. C'est non seulement irrespectueux à l'égard des efforts que nous avons fournis, mais c'est aussi totalement irresponsable à l'égard de la population. Le déconfinement constitue, en effet, une opération très délicate. Nous ne pouvons pas permettre que notre message soit brouillé.

De exitstrategie is een evenwichtsoefening. Een dergelijke onderneming is ongezien in België en heeft een impact op alle geledingen van de maatschappij en zelfs op een bepaalde manier op ons privéleven. De bevolking wil dat er snel toekomstperspectieven en garanties geboden worden. We mogen dan wel toekomstperspectieven kunnen bieden, garanties kunnen we niet geven, aangezien de exitstrategie gelijke tred zal houden met de evolutie van de gezondheidstoestand.

Wij willen wat de heropstart betreft alle handelszaken op gelijke voet stellen, ongeacht hun grootte of hun activiteit. Het federale beleids-

De manière plus globale, le fédéral et les entités fédérées ont pris une série de mesures pour atténuer autant que possible l'impact économique de cette crise sur les citoyens, les travailleurs, mais aussi les entreprises. Ces mesures ont permis de répondre en grande partie aux conséquences immédiates et inédites liées à ce choc économique majeur, mais ce n'est, bien sûr, pas suffisant.

La perspective d'un déconfinement va permettre, petit à petit, le redémarrage de l'économie. Toutefois, nous devons, bien entendu, soutenir cette dernière en mettant en place de nouveaux dispositifs, ce qui se fera évidemment au fur et à mesure du déconfinement puisque la situation est appelée à évoluer à nouveau.

C'est au sein du Conseil national de sécurité que des décisions seront prises quant aux prochaines étapes. Je tiens ici à souligner que ces décisions seront prises uniquement dans ce cadre et seulement à ce moment-là, et donc pas dans la presse, pas via des fuites, pas via des interviews. C'est le Conseil national de sécurité qui décide. Si vous souhaitez être attentifs, ne fût-ce qu'une fois, c'est à l'issue de ce Conseil qu'il faudra l'être.

In het kader van de exitstrategie zullen drie aspecten bijzonder belangrijk zijn: het dragen van een mondmasker, testing en *tracing*.

Mondmaskers zullen een heel belangrijke rol spelen in de afbouwstrategie. Net zoals voor andere aspecten kan ik in dit stadium niet ingaan op de standpunten die morgen in overleg met de andere entiteiten zullen worden ingenomen.

Over de kwestie zal worden beslist in de Nationale Veiligheidsraad, in aanwezigheid van de ministers-presidenten van de deelstaten, die bevoegd zijn voor het preventiebeleid. In elk geval moeten de regels dezelfde zijn voor het hele land.

Op federaal niveau werken wij alvast aan de ontwikkeling van middelen om de mensen te ondersteunen wanneer zij zich individueel willen beschermen. In dat opzicht hebben wij zorgvuldig nota genomen van de conclusies van de RMG en vandaag ook van de GEES in hun verslagen, alsook van de bezorgdheden van de verschillende sectoren.

Bovendien zijn er ook de afgelopen weken dankzij de burger-initiatieven lokaal al veel stoffen maskers gemaakt. Dat is een goed voorbeeld van solidariteit.

La question du *testing* a aussi été posée. Il fait l'objet d'une analyse constante par le RMG, comme vous le savez. Le RMG doit évidemment adapter ses procédures au fur et à mesure de l'évolution. L'objectif est bien entendu de tester un maximum de personnes, en commençant principalement par ceux qui en ont impérativement

niveau en de deelgebieden hebben maatregelen genomen om de directe economische impact van deze crisis af te zwakken, maar die zijn ontoereikend. Om de heropstart te stimuleren zullen er afhankelijk van de evolutie van de exitstrategie nieuwe initiatieven genomen moeten worden.

De Nationale Veiligheidsraad zal vrijdag over die fasering beslissen. De beslissingen worden enkel in dat kader en op dat moment genomen; niet in de pers, noch via lekken of interviews.

Le port du masque, les tests et le *tracing* s'avèreront essentiels dans notre stratégie de sortie de crise. Les masques, en particulier, joueront un rôle de premier plan dans le déconfinement graduel. Je ne peux m'avancer aujourd'hui sur des conclusions qui seront tirées demain à la réunion du CNS, en présence des ministres-présidents des régions, qui sont compétents en matière de prévention. En tout état de cause, les règles devront être identiques dans l'ensemble du pays.

Au niveau fédéral, nous sommes occupés à développer des moyens pour soutenir les citoyens qui souhaitent se protéger individuellement. Nous avons pris dûment note des conclusions du RMG et du GESS, ainsi que des préoccupations des différents secteurs. En outre, grâce à de nombreuses initiatives citoyennes au niveau local, de nombreux masques en tissu ont déjà été confectionnés ces dernières semaines, ce qui est un magnifique exemple de solidarité.

De RMG volgt de testing op de voet en past de procedures aan in functie van de evolutie. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk mensen te testen. Daarbij wordt er

besoin, à savoir les personnes présentant des symptômes grippaux, le personnel et les patients des hôpitaux, le personnel et les résidents des maisons de repos et de soins, mais aussi des autres communautés, puisque le monde ne s'arrête pas là. Je pense que ma collègue Maggie De Block reviendra sur cette question.

Je terminerai par le *tracing*, monsieur le président.

Ook al is *tracing* een regionale bevoegdheid, alle initiatieven ter zake moeten goed gecoördineerd worden tussen de verschillende entiteiten. Het federale niveau kan zeker steun geven om ze te helpen slagen. Er is heel veel discussie over de ontwikkeling van een app. Als de regio's kiezen voor de ontwikkeling van zo'n app, zal de federale regering steun bieden, zeker en vast wat het wetgevend kader betreft. Hierover zal dan zeker moeten gedebatteerd worden in het Parlement. Collega De Backer zal naar aanleiding van de gestelde vraag daarover zeker meer details geven.

voorrang gegeven aan wie daar absoluut nood aan heeft: de personen met griepsymptomen, het personeel en de patiënten van de ziekenhuizen, van de woonzorgcentra en van de andere collectieve voorzieningen.

La traçabilité relève de compétences régionales. Toutefois, toutes les initiatives doivent être bien coordonnées entre les entités respectives. Le niveau fédéral est sans aucun doute en mesure d'apporter son appui pour contribuer à leur succès. Le développement d'une app est très controversé. Si les Régions optent pour ce dispositif, le gouvernement fédéral apportera l'aide nécessaire, en particulier par le biais de la législation, et dans ce contexte, le Parlement pourra jouer son rôle. M. De Backer donnera tout à l'heure davantage de détails à ce sujet.

02.14 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, madame la première ministre, je vous remercie pour vos réponses. Vous parlez de perspectives et de garanties. J'aimerais justement qu'on arrête de donner de faux espoirs à la population. Si on lui annonce un déconfinement, si on recommande le port du masque, si on promeut un dépistage massif, il faut être en mesure de l'assurer, à tout le moins pour les personnes au minimum symptomatiques, comme vous l'avez dit.

Vous avez rappelé notre objectif en matière de tests mais vous ne répondez toujours pas à la question de savoir comment rencontrer cet objectif, alors que l'Organisation mondiale de la Santé, depuis le 23 janvier 2020, promeut un dépistage massif de la population.

Madame la première ministre, je suis très déçue par vos réponses. J'entends de la prudence dans vos propos et je vous en remercie. Mais je voulais aussi entendre des propos plus proactifs car c'est ce que la population attend. Il faut des perspectives d'avenir mais aussi des réponses à ses questions.

02.14 Sophie Rohonyi (DéFI): Men moet ermee ophouden de bevolking valse hoop te geven. Indien de afbouw van de lockdown in het vooruitzicht wordt gesteld, het dragen van mondklappers wordt geadviseerd en de grootschalige screening wordt aangemoedigd, dan moeten we ook in staat zijn dat waar te maken.

Hoewel de WHO sinds 23 januari zegt dat we alle registers moeten opentrekken om de bevolking massaal te screenen, maakt u nog steeds niet duidelijk hoe wij onze doelstellingen zullen bereiken. Uw antwoorden stellen mij teleur. U wilt niet over één nacht ijs gaan en daarvoor bedank ik u, maar net zoals de bevolking had ik een proactievere aanpak verwacht.

02.15 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, wij hebben u en uw regering het vertrouwen gegeven om ons door de huidige crisis te loodsen. Dat vertrouwen mag echter niet worden geschaad, zeker niet door politieke profileringsdrang.

De crisis is nog niet voorbij, verre van zelfs. Wij hebben nu nood aan

02.15 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Nous avons accordé la confiance à la première ministre et à son gouvernement pour surmonter la crise actuelle, mais il ne faudrait pas que les velléités de certains de se profiler sur le plan

eenheid van commando, die verder gaat dan lekken betreuren, vrijwilligers ondersteunen of aanbevelingen doen.

Mevrouw de eerste minister, u hebt morgen na de Nationale Veiligheidsraad een nieuwe kans om onze bevolking met eenheid van commando en de empathie die u eigen is, toe te spreken. Claim dat leiderschap waaraan iedereen in deze crisis nood heeft.

02.16 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, zoals steeds antwoordt u ook nu niet op onze vragen.

Deze regering staat voor chaos en besluiteloosheid. Kijk naar andere landen, die wel een helder exitplan hebben. U, mevrouw de eerste minister, bent geen leider van het volk, maar u laat wel onze bevolking, haar economie en haar bedrijven lijden.

Uw eerste test met de doe-het-zelfzaken was een grote flop. De ene blunder na de andere stapelt zich op. Uw zogenaamde werkgroepen, die de exit voorbereiden, zijn zo lek als een zeef en creëren onduidelijkheid. U communiceert oeverloos te laat en zorgt door uw onduidelijke plannen voor oneerlijke concurrentie. Door uw besluiteloosheid zit u in de zakken van onze mensen, die geen uitzicht hebben op wanneer ze terug kunnen gaan werken. U zit ook in de zakken van onze bedrijven, die perfect kunnen openen.

Mevrouw de eerste minister, ik hoop oprecht dat de opgestapelde blunders van de voorbije weken geen voorbode zullen zijn van een nieuwe economische lijdensweg.

02.17 Tim Vandenput (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, ik dank u voor uw antwoorden.

Collega's, de handelaars, de ondernemers, in de kerkstraat of de dorpstraat van elke gemeente, vormen het economisch hart van onze samenleving. Zij willen opnieuw doen waar zij goed in zijn, ondernemen. Wij, liberalen, vinden dat dit op een gelijk speelveld moet kunnen. Gelijkheid voor alle ondernemingen. Graag dus geen uitzonderingen meer voor de ene en niet voor de andere.

Als dat gebeurt, en als er een duidelijk kader komt om social distancing te organiseren voor de kleine zelfstandigen, zullen zij de eersten zijn om die goed en degelijk te organiseren en te controleren.

Kledingzaken willen zelfs op afspraak beginnen werken in hun opstartfase. Zij willen dat echt wel doen, maar zij willen aan het werk! Wij rekenen erop, mevrouw de eerste minister, dat alle handelaars, alle winkels, alle ondernemers snel aan de slag kunnen gaan, dat zij gelijktijdig aan de slag kunnen gaan, en dat zij duidelijke regels krijgen om de veiligheid op de werkvloer te organiseren.

02.18 Meryame Kitir (sp.a): Dank u voor uw antwoord, mevrouw de

politique viennent écorner cette confiance. Il ne faut aujourd'hui qu'un seul pilote dans l'avion et à l'issue du Conseil national de sécurité de demain, la première ministre aura une nouvelle occasion de communiquer dans cet esprit et avec l'empathie qui la caractérise. Elle doit exiger d'assurer seule la direction des opérations.

02.16 Reccino Van Lommel (VB): Fidèle à son habitude, la première ministre ne répond pas à nos questions. Contrairement à d'autres pays qui ont un plan de sortie de crise, son gouvernement s'illustre par le chaos et les attermoissements. En attendant, la population et l'économie souffrent. Le premier test avec les magasins de bricolage a été un grand flop, les groupes de travail chargés de préparer la sortie de crise sont de véritables passoires et sèment surtout l'incertitude, la communication confuse de la première ministre arrive trop tard et est source de concurrence déloyale et de pertes de recettes. J'espère que cette accumulation de gaffes n'est pas le signe annonciateur d'un nouveau chemin de croix pour notre économie.

02.17 Tim Vandenput (Open Vld): Les commerçants et entrepreneurs locaux sont le cœur économique de notre société. Ils veulent à nouveau entreprendre. En tant que libéraux, nous estimons que cette reprise doit avoir lieu dans des conditions de concurrence équitables. Dans ce cas et moyennant un cadre clair pour la distanciation sociale, ils participeront de manière constructive à la réalisation de cet objectif. Nous comptons dès lors sur un traitement égalitaire, avec des règles claires en matière de sécurité sur le lieu de travail.

02.18 Meryame Kitir (sp.a): Je

eerste minister.

Ik ben blij te horen dat u in uw beslissing onze oproep volgt om goed rekening te houden met de balans tussen werk en privé. Ik ben ook blij te horen dat de beslissingen samen met de Gemeenschappen genomen moeten worden en dat alles in zijn geheel bekeken moet worden.

Ik ben ook blij te horen dat er mondkmaskers voor iedereen moeten zijn. Waar ik mij wel een beetje zorgen om maak, is dat ik u hoor zeggen dat u daarvoor ook gaat rekenen op burgerinitiatieven. Ik wil ertoe oproepen dat elke burger hetzelfde masker krijgt, met dezelfde bescherming. Het kan niet zo zijn dat de ene burger beter beschermd wordt dan de andere.

Als u morgen de beslissing neemt dat iedere burger een mondkmasker moet hebben, hoop ik van harte dat iedereen een gelijke behandeling en ook een gelijk veiligheidsgevoel zal krijgen.

02.19 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Ik moet u feliciteren, mevrouw. U bent ontzettend consequent: u bent zeer duidelijk in uw onduidelijkheid. U zou er eens over kunnen nadenken, mevrouw, dat gezondheidszorg samengaat met economie. Gelukkig hadden we een mol, zodat de bevolking toch enige hoop heeft dat er in de toekomst iets zal gebeuren.

Ik antwoord nog kort op mevrouw Dock over het vervalsen van de statistieken.

Ik zal kort en duidelijk zijn. In mijn gemeente zijn er 4 woonzorgcentra, 358 oudjes zitten er opgesloten. Ik zal hout vasthouden: er is geen enkele besmetting, geen enkel overlijden door corona. Er zijn 12 overlijdens geweest en die werden doorgegeven als natuurlijke overlijdens. Ze zijn ook zo genoteerd door het instituut voor de statistiek. Stop dus met jullie wanbeleid weg te steken achter het vervalsen van de statistieken.

02.20 Christian Leysen (Open Vld): Madame la première ministre, merci d'avoir mis les points sur les i concernant la communication. "Trop de cuisiniers gâtent la sauce", surtout s'ils passent trop de temps dans les médias. N'hésitez pas à en mettre certains en confinement s'ils exagèrent!

Als ondernemer apprecieer en waardeer ik al de mensen die zich inzetten. Het is immers al te eenvoudig om cassandravoorspellingen te doen en kritiek te formuleren. De sociale partners, werkgevers en werknemers, hebben duidelijk uitgesproken dat zij willen werken.

suis heureuse que la première ministre entende notre appel à prendre en compte l'équilibre entre travail et vie privée et que les décisions doivent être prises en concertation avec les Communautés. Je me réjouis par ailleurs de sa déclaration selon laquelle des masques buccaux doivent être mis à la disposition de chaque citoyen. Il n'est toutefois pas idéal de compter, à cet effet, sur les initiatives citoyennes, tout citoyen ayant droit à la même protection adéquate.

02.19 Jean-Marie Dedecker (INDEP): La première ministre est cohérente: elle est très claire dans son imprécision. Qui sait, elle réfléchira peut-être au fait que soins de santé et économie peuvent aller de pair?

On a évoqué ici les statistiques en matière de décès. Ma commune compte quatre maisons de repos et de soins, qui hébergent 358 personnes âgées, qui y sont aujourd'hui enfermées. Fort heureusement, à ce jour, on ne déplore aucune contamination ni aucun décès dû au coronavirus. On a toutefois recensé douze cas de mort naturelle, qui ont été actés en tant que tels par Statbel. Arrêtez donc de camoufler les défaillances de votre politique en falsifiant les statistiques.

02.20 Christian Leysen (Open Vld): Ik dank u dat u de puntjes op de i gezet hebt wat de communicatie betreft. Veel koks verzouten de brij, vooral als ze alomtegenwoordig zijn in de media. Aarzel niet om sommigen onder hen naar hun kot terug te sturen als ze overdrijven!

En ma qualité d'entrepreneur, j'apprécie tous ceux qui s'engagent. Il est trop facile de critiquer et les partenaires sociaux ont clairement affirmé leur volonté de travailler.

Ik vraag nog eens speciale aandacht voor de kmo's die toch de motor zijn van een echt duurzame economie. Die aandacht is nodig opdat ook zij hun kapitaalbasis kunnen herstellen. Daarbij moeten wij hen helpen.

02.21 Magali Dock (MR): Madame la première ministre, je vous remercie pour vos réponses. Vous l'avez dit: le déconfinement requerra de la patience et de la mesure, ce dont vous avez toujours fait preuve.

Monsieur Dedecker, comparaison n'est pas raison. De la mesure!

Ce déconfinement se fera par étapes et la stratégie pour le mener à bien repose sur plusieurs éléments complexes importants. L'équilibre est délicat. Vous l'avez dit, les choix posés dans le futur seront toujours guidés par l'évolution de la crise sanitaire. La santé de nos citoyens reste la priorité. Nous appelons à la collaboration de chaque niveau de pouvoir. Bien entendu, chacun, à son niveau, assumera ses responsabilités.

02.22 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de premier, u staat voor een moeilijke oefening. Daarover kunnen we het wel eens zijn.

De schijfsgewijze heropstart is echter absoluut dringend om economische redenen. Wij mogen de band met het tempo van onze buurlanden zeker niet verliezen, want anders zal de maakindustrie blijvende schade oplopen.

Dit is, enerzijds, een solidariteitsmaatregel en we moeten ervoor zorgen dat de zware factuur door zoveel mogelijk schouders gedragen kan worden. Het is, anderzijds, ook een gezondheidsmaatregel, want ik was niet de enige die hier op de mentale gezondheid heeft gewezen van veel mensen die vandaag lijden.

Zorg er na de beslissingen wel voor dat de communicatie eenvoudig en helder is. Verdrink niet in kunstmatige afbakeningen die frustratie teweegbrengen bij mensen die zich dan onrechtvaardig behandeld voelen omdat zij hun zaak niet mogen openen en anderen wel. Vertrouw ook op het gezond verstand van werkgevers en werknemers om hier constructief en veilig mee om te springen.

02.23 Catherine Fonck (cdH): Madame la première ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Vous ne voulez pas donner de garanties mais dans le fond, votre job et votre devoir, c'est d'assurer que le minimum minimorum soit effectif, et il ne l'est pas encore.

En effet, aujourd'hui, on ne peut toujours pas dépister dès le moindre doute parce que les directives de Sciensano ne le permettent pas. La liberté du prescripteur comme annoncée il y a quinze jours n'est toujours pas effective. On doit pouvoir dépister tous les contacts. En

Nous devons également aider les PME à restaurer leur base de capital, car n'oublions pas qu'elles sont le moteur d'une économie durable.

02.21 Magali Dock (MR): Geduld en gematigdheid, dat is het parool voor de afbouw van de lockdown, en dat hebt u zelf ook altijd toegepast.

Mijnheer Dedecker, uw vergelijking gaat mank.

De versoepeling van de lockdown-maatregelen zal stapsgewijs verlopen volgens een strategie waarin er een delicaat evenwicht moet worden gevonden tussen complexe factoren. De gezondheid blijft vooropstaan. We roepen elk beleidsniveau ertoe op samen te werken en zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

02.22 Peter De Roover (N-VA): La première ministre se trouve indubitablement face à un exercice périlleux, je veux parler de la sortie du confinement. Le redémarrage par phases est toutefois urgent pour des raisons économiques, sous peine de voir notre industrie manufacturière durablement préjudiciée. Il nous faut veiller à répartir le poids de la facture sur le plus d'épaules possibles. Par ailleurs, il s'agit également de préserver la santé mentale de nos concitoyens. Une fois les décisions prises, leur communication doit être claire et simple, pour éviter les frustrations. Le gouvernement doit en outre pouvoir se fier au bon sens de tous.

02.23 Catherine Fonck (cdH): Het is uw plicht ervoor te zorgen dat qua testing het absolute minimum mogelijk gemaakt wordt, wat nog niet het geval is. Met de richtlijnen van Sciensano is het nog niet mogelijk om bij de minste twijfel een besmetting op te sporen. De vrijheid van de voorschrijver die men twee weken geleden aankondigde, is nog altijd

la matière, il y a encore un travail énorme à réaliser pour convaincre chaque citoyen que s'il est positif, il devra effectivement s'isoler. Ce sera un enjeu majeur de la sortie du confinement.

De la même manière, aujourd'hui encore, là où on devrait maximiser les protections, on en est toujours à juste conseiller le port du masque en public alors même que vous devriez convaincre chaque citoyen que c'est dans son intérêt et dans l'intérêt de tous de le porter. (...)

niet effectief gegarandeerd.

Cruciaal voor de opheffing van de lockdown is dat alle contacten worden getraceerd en iedereen die positief test ervan overtuigd wordt zichzelf te isoleren. Daar is er echter nog heel veel werk aan de winkel. Terwijl nu net zou moeten worden ingezet op maximale bescherming geeft u alleen maar de raad mee een mondmasker te dragen.

02.24 Nawal Farih (CD&V): Ik wil nogmaals benadrukken dat ik in u geloof als premier en ik heb er vertrouwen in dat u ons als leider van de regering door de crisis kan helpen. We hebben al een hele weg afgelegd. Ik hoop dan ook dat we de komende weken de rust kunnen bieden die de bevolking zoekt.

02.24 Nawal Farih (CD&V): Je tiens à réaffirmer ma confiance en la première ministre. Espérons que dans les mois à venir nous pourrions offrir à la population la tranquillité à laquelle elle aspire.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mevrouw de eerste minister, het is 14.55 uur. Er rest u nog een vraag van de heer Hedebouw over de solidariteit van de ministers met het volk.

03 Vraag van Raoul Hedebouw aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De solidariteit van de ministers met het volk" (55000638P)

03 Question de Raoul Hedebouw à Sophie Wilmès (première ministre) sur "La solidarité des ministres avec la population" (55000638P)

03.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eerste minister, gisteren kwam er een fantastisch initiatief van de havenarbeiders in Antwerpen. Zij hebben besloten om een deel van hun coronapremie aan het ZNA Antwerpen te schenken, dat daarmee een veertigtal tablets voor coronapatiënten in het ziekenhuis zal kopen. Ik krijg kippenvel van zo'n solidariteit.

03.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Hier, les travailleurs portuaires anversois ont pris l'initiative fantastique d'offrir une partie de leur prime "corona" au ZNA d'Anvers, qui pourra ainsi faire l'acquisition d'une quarantaine de tablettes pour les patients hospitalisés atteints du coronavirus. Pourquoi le monde politique ne peut-il pas faire un tel geste? Nous avons déjà demandé si les parlementaires ne voulaient pas concéder une seule fois une partie de leur salaire mensuel, comme cela se fait déjà dans d'autres pays. Notre proposition en ce sens a été rejetée par tous, à l'exception d'Ecolo-Groen. Pourquoi ce refus? Les parlementaires du PTB ont cédé 140 000 euros de leur salaire parce que nous estimons que nous devons donner le bon exemple. Ne serait-il pas aussi parfaitement envisageable que les membres du gouver-

Waarom is dat mogelijk bij dokwerkers, brandweerlieden, buschauffeurs, poetsvrouwen en winkelpersoneel? Waarom is die klassesolidariteit niet mogelijk in de politieke wereld? Dat is ook de reden waarom wij hebben gevraagd of de Parlementsleden niet eenmalig een deel van hun maandloon zouden kunnen afstaan, uit solidariteit met de coronapatiënten.

Waarom kan dat niet? Het gebeurt in veel andere landen, zoals Bulgarije, Turkije, Griekenland en Marokko. Al die landen nemen dergelijke initiatieven. Waarom is wat in die landen mogelijk is, niet mogelijk in ons land?

Wij hebben een voorstel ingediend, maar alle partijen, behalve Groen, zagen dat niet zitten. CD&V, Open Vld, sp.a en Vlaams Belang, allemaal zagen ze dat niet zitten. Zij willen hun geld in hun eigen zakken houden. Niemand komt op voor solidariteit. Waarom is dat niet mogelijk?

PVDA heeft zelf het goede voorbeeld gegeven. Onze Parlements-

leden hebben 140.000 euro van hun loon geschonken. Men moet immers eerst met zichzelf beginnen. Geen woorden, maar daden.

Mevrouw de eerste minister, mijn vraag is heel duidelijk. Is het niet mogelijk dat de politieke wereld en de regering beslissen dat een deel van hun aanzienlijk loon – toch 10.000 euro – naar de strijd tegen het coronavirus zou gaan?

In de pers staat vandaag dat de heren De Croo en De Backer ermee akkoord gaan om dit punt aan de ministerraad voor te leggen. Wat zal daar beslist worden?

03.02 Eerste minister **Sophie Wilmès**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Hedebouw, bedankt voor uw vraag.

Ik merk dat u voor minister De Croo spreekt, van wie ik zie dat hij zich erover verbaast dat u hem bepaalde woorden in de mond legt. Dat gebeurt niet de eerste keer, maar voor u vormt dat waarschijnlijk geen probleem.

In deze moeilijke tijden tonen veel burgers zich inderdaad vrijgevig en solidair, ook Parlementsleden, regeringsleden en lokale verkozenen. Zij geven financiële steun aan de belangrijkste spelers in de strijd tegen het coronavirus en zij helpen ook op andere manieren, wat ook een mogelijkheid is om steun te tonen. Het is ieders volledige vrijheid. Wat zij doen, is inderdaad zeer gevarieerd, maar zij hebben één ding gemeen: zij doen dat belangeloos en zonder er ruchtbaarheid aan te geven. Ieder blijft dus de vrijheid hebben in het maken van eigen keuzes, naar eigen eer en geweten.

Il ne faut pas faire de la publicité pour autant. Être solidaire, c'est quelque chose que l'on vit intérieurement. On peut faire preuve de solidarité en le montrant à tout le monde. Pour ma part, je connais des gens qui font beaucoup plus sans le dire à personne. *(Applaudissements)*

03.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Madame la première ministre, votre réponse me déçoit franchement.

En effet, je constate que de plus en plus de parlements et de gouvernements dans le monde prennent cette décision, qui est éminemment politique, puisque les ministres et les parlementaires témoignent ainsi d'un geste public de solidarité. Quand 30 à 40 % de la population perdent énormément en termes de pouvoir d'achat – près de 50 % pour les petits indépendants –, pourquoi le monde politique ne pourrait-il pas prendre une décision collective en réduisant un mois durant – c'est bien là, la question! – son salaire de 50 %?

Ce n'est pas un choix farfelu, étant donné que d'autres assemblées l'ont exprimé à l'étranger. Du reste, en 2012, la Chambre avait décidé de réduire de 5 % la rémunération des députés exactement pour la même raison. Donc, cette proposition tient la route. Je trouve dommage l'imposition d'un tel tabou sur cette question.

nement décident d'affecter une partie de leur confortable rémunération à la lutte contre le coronavirus? Il semblerait que MM. De Croo et De Backer soient prêts à soumettre ce point au Conseil des ministres. Qu'en pense la première ministre?

03.02 **Sophie Wilmès**, première ministre: Je constate que M. De Croo s'étonne d'entendre M. Hedebouw lui attribuer des propos, mais cette pratique ne nous étonne plus guère de la part de M. Hedebouw.

En cette période difficile, de nombreux citoyens – parmi lesquels aussi des parlementaires, des membres du gouvernement et des mandataires locaux – se montrent, en effet, généreux et solidaires en offrant leur aide, qu'elle soit ou non financière. Chacun est parfaitement libre à cet égard et apporte son aide de manière désintéressée et dans la discrétion, en son âme et conscience.

Het is niet nodig om daar ruchtbaarheid aan te geven. Sommige mensen doen erg veel zonder dat uit te bazuinen. *(Applaus)*

03.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Steeds meer parlements nemen die politieke beslissing en doen een openlijke geste die getuigt van solidariteit. 30 tot 40 % van de bevolking boet sterk aan koopkracht in. Waarom kan het loon van de politici dan niet voor één maand gehalveerd worden? Om dezelfde reden heeft de Kamer in 2012 de vergoeding van de leden met 5 % verminderd. Ik vind het jammer dat er blijkbaar een taboe rust op die vraag.

Le **président**: Veuillez conclure, monsieur Hedeboom.

03.04 Raoul Hedeboom (PVDA-PTB): Je demanderai aux ministres De Croo et De Backer de rectifier leurs propos reproduits dans les colonnes du groupe Sud Presse. (...)

03.04 Raoul Hedeboom (PVDA-PTB): Ik vraag aan minister De Croo en minister De Backer om hun uitspraken in de kranten van de groep Sudpresse recht te zetten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Katleen Bury aan Koen Geens (VEM Justitie, Regie der Gebouwen en Europese Zaken) over "De terugbetaling van het leefloon dat wegens de coronacrisis vrijgelaten gevangenen ontvangen" (55000631P)

04 Question de Katleen Bury à Koen Geens (VPM Justice, Régie des Bâtiments et Affaires européennes) sur "Le remboursement du revenu d'intégration versé aux détenus libérés dans le cadre de la crise" (55000631P)

04.01 Katleen Bury (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Jan Modaal viel deze week weer eens van zijn stoel toen hij in de media mocht vernemen dat een twintigtal gedetineerden de gevangenis van Hasselt mochten verlaten. Als reden daarvoor werd het vermijden van een uitbraak van corona in de gevangenis meegedeeld.

Gelet op het falende gevangenisbeleid is dat niet alleen in Hasselt het geval, maar ook in een aantal andere gevangenissen. Alsof dat nog niet genoeg is, krijgen die gedetineerden een leefloon, omdat zij de gevangenis verlaten onder de noemer "vrijgesteld omwille van billijkheidsredenen".

Hoeveel meer kan men de lotto winnen? Het is een kaakslag voor alle mensen in dit land die zich tijdens deze zware crisis dienen te beredderen, in de grootste onzekerheid leven en niet weten of zij al dan niet financieel kopje onder zullen gaan.

Ik weet dat dit geen federale materie is, maar het is wel door een federale keuze dat Vlaanderen moet betalen. Vandaar mijn duidelijke vraag aan u. Worden de inkomsten die nu naar die gedetineerden gaan terugbetaald door u? Hoe zult u dat regelen? Als zij terug naar de gevangenis gaan, zullen zij dan werk verrichten om die inkomsten terug te betalen?

04.02 Minister Koen Geens: Mevrouw Bury, er zijn twee soorten coronavrijgelatenen.

Ten eerste, er zijn degenen die vrijgelaten worden met onderbreking van straf, wat wil zeggen dat zij geen penitentiaal verlof genieten, maar vrijgelaten worden met onderbreking van hun straf. Als zij terugkomen, tellen de dagen waarop zij buiten de gevangenis zijn geweest dus niet mee. Die mensen hebben geen recht op een leefloon, krachtens de wetgeving op de maatschappelijke integratie. Het gaat om het KB van 11 juli 2002, artikel 39. Als zij bijstand willen, dan moeten zij zich voor bijzondere sociale hulp tot het OCMW richten, meer bepaald tot het bijzonder comité voor de sociale dienst van het OCMW. Voor hen is er dus in niets voorzien. Voor hen gaat wat u "de lotto winnen" hebt genoemd niet op. Het gaat om

04.01 Katleen Bury (VB): Des détenus sont libérés de prison pour éviter un foyer de coronavirus et reçoivent de plus un revenu d'intégration. Ils ont remporté le gros lot! Il s'agit d'une véritable gifle pour tous les citoyens qui ont du mal à joindre les deux bouts et essaient de garder la tête hors de l'eau! De plus, c'est la Flandre qui va devoir financer ces revenus d'intégration.

Ces dépenses seront-elles remboursées à la Flandre? Lorsque ces ex-détenus retourneront en prison, vont-ils y travailler pour rembourser ces revenus?

04.02 Koen Geens, ministre: Les personnes libérées en raison de la crise du coronavirus sont, en partie, des détenus ayant bénéficié d'une interruption de peine. Lorsqu'ils retourneront en prison, ils devront y purger le reste de leur peine. La période durant laquelle ils séjournent en dehors de la prison n'est pas comptabilisée. De plus, ils ne peuvent prétendre à aucun revenu d'intégration. S'ils ont besoin d'une assistance, ils doivent s'adresser au CPAS pour

411 personen.

Ten tweede, 180 mensen zijn zes maanden vóór het einde van hun straf voorwaardelijk in vrijheid gesteld, iets vroeger dan gebruikelijk, zoals wij vroeger al met de vreemdelingen zonder verblijfstitel deden. Die mensen krijgen wel een leefloon, omdat het hun wordt toegekend door het koninklijk besluit van 11 juli 2002.

Ik laat het aan u om te beoordelen of dat de lotto winnen is, maar u moet wel begrijpen dat die mensen in de gevangenis eten en drinken krijgen. Een gevangene kost ons per jaar gemiddeld 50.000 euro, maar die kosten vallen natuurlijk weg als men, tijdelijk of definitief, uit de gevangenis wordt verwijderd, dus misschien compenseert dat elkaar wel.

Ik vond het woordje "lotto" echter slecht gekozen in deze tijden, omdat die mensen de gevangenis moeten verlaten om de gevangenis van overbevolking te redden en minder besmettingsgevaar te creëren. Dat gebeurt altijd onder voorwaarden en als er één voorwaarde niet wordt gerespecteerd, dan – als ik de woorden van collega De Block mag gebruiken – moeten zij terug naar hun kot, maar dan een kot waarin u niet graag zou zitten.

04.03 Katleen Bury (VB): Mijnheer de minister, wij zijn misschien wel bezig met de uitbouw van de gevangenis, maar dat is veel te laattijdig gebeurd en daardoor zijn de gevangenis nu overbevolkt. Nu zitten wij met de gebakken peren en moeten er mensen worden vrijgelaten. Dat is het grote probleem.

Ik vind het toch straf dat de bevolking niet weet of zij deze maand of volgende maand nog zal rondkomen, terwijl Vlaanderen ondertussen voor Sinterklaas speelt. Door uw wanbeleid moet u nu gevangenen vrijlaten. Wij zullen u daarvoor nog verder op het matje roepen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Peter Mertens aan Sophie Wilmès (eerste minister) over "De voorwaarden voor de toekenning van staatssteun aan bedrijven" (55000628P)

05 Question de Peter Mertens à Sophie Wilmès (première ministre) sur "Les conditions d'octroi de l'aide d'État aux entreprises" (55000628P)

05.01 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, in goede tijden zijn de bedrijfswinsten voor de aandeelhouders en in slechte tijden wordt naar de burger gekeken om de rekening te betalen. Dat was zo in 2008 en dat is zo vandaag. Ik vind dat verkeerd. Als wij straks opnieuw een paar tientallen miljarden uitdelen aan het grootbedrijfsleven, moeten er mijns inziens een aantal staalharde voorwaarden worden gesteld. Dat is wat anders dan de liberale politiek van de afgelopen twintig jaar.

Een deel van de grootbedrijven lacht ons vierkant uit. Achthonderd Belgische bedrijven hebben vorig jaar nog 172 miljard euro

recevoir une aide sociale spéciale. Au total, 411 personnes sont concernées.

Par ailleurs, 180 personnes ont bénéficié d'une libération conditionnelle six mois avant la fin de leur peine, donc un peu plus tôt qu'habituellement. Ces personnes perçoivent un revenu d'intégration sur la base de l'arrêté royal du 11 juillet 2002. Le coût d'un prisonnier s'élève à 50 000 euros par an. Ces frais disparaissent lorsque la personne quitte la prison.

En l'occurrence, le mot "lotto" me semble particulièrement malheureux, sachant que nous demandons à ces personnes de quitter la prison pour lutter contre la surpopulation carcérale et réduire le risque de contagion. En outre, cette libération est toujours conditionnelle.

04.03 Katleen Bury (VB): La surpopulation carcérale est évidemment le problème majeur. Je trouve tout à fait inadmissible que, d'un côté, les citoyens ordinaires ne sachent pas s'ils vont encore parvenir à joindre les deux bouts et que, de l'autre, la Flandre doive jouer à Saint-Nicolas pour des prisonniers qui sont libérés en raison de la mauvaise gestion du ministre.

05.01 Peter Mertens (PVDA-PTB): En période de vaches grasses, les actionnaires empochent les bénéfices des entreprises, mais quand les vaches maigrissent, on se tourne vers les citoyens pour leur faire payer la facture. C'est le monde à l'envers. Si des milliards devaient à nouveau être distribués aux grandes entreprises, il faudrait alors poser

geparkeerd in belastingparadijzen. Dat is vier keer het bedrag dat nodig is om de coronacrisis te bestrijden. Het kan niet zijn dat die bedrijven vandaag steun zouden krijgen. Een onderneming die haar statutaire zetel, een dochteronderneming of een rekening in een belastingparadijs heeft, zou niet op overheidssteun moeten kunnen rekenen. Daar heeft de PVDA een wetsvoorstel voor ingediend. Men kan niet belastingen ontwijken en tegelijk aanschuiven voor overheidssteun. In Denemarken heeft men dat begrepen; in Polen heeft men dat begrepen. De vraag is, mijnheer De Croo, of wij dat ook in België begrijpen. Wij moeten af van het kapitalistische model waarbij de verliezen er zijn voor de velen die weinig hebben, en de winsten voor de weinigen die veel hebben.

Bent u als minister bereid om uw verantwoordelijkheid op te nemen en in tegenstelling tot de crisis van 2008 deze keer wel staalharde voorwaarden aan het grootbedrijf op te leggen? Ik denk dan aan, ten eerste, geen dividenden uitkeren aan aandeelhouders, ten tweede, geen bonussen uitkeren aan topmanagers, ten derde, geen eigen aandelen opkopen, ten vierde, geen vestiging (...).

05.02 Minister **Alexander De Croo**: De economische kostprijs van de crisis is zeer groot. De Nationale Bank schat die vandaag al op 60 miljard euro. Dat betekent 10 % van de meerwaarde die in ons land wordt gecreëerd. Onze overheid heeft veel maatregelen genomen om bedrijven meer liquiditeit te geven door de lonen van werknemers over te nemen, door uitstel van betaling van belastingen te verlenen, door met de banken een moratorium af te spreken en door een waarborgregeling voor nieuwe leningen uit te werken.

Voor sommige bedrijven zal dat niet voldoende zijn en zullen we meer moeten doen. Ik ben ervan overtuigd dat we ook meer zullen doen. U verwijst naar het voorbeeld van andere landen op het gebied van voorwaarden. Ik heb die andere landen daar niet voor nodig. Vorige week al heb ik in de ministerraad een akkoord gesloten over een wetsontwerp op het gebied van flexibiliteit bij de voorafbetaling van vennootschapsbelasting, dat volgende week in het Parlement ter bespreking zal liggen en dat drie voorwaarden oplegt. Wil men van de mogelijkheid gebruikmaken, dan mag men geen dividenden uitkeren, geen aandelen inkopen en geen kapitaalverminderingen doen. Ik toeter misschien niet zo veel als beleids mensen in andere landen; wij volgen alleszins dezelfde redenering.

In de commissie eergisteren heeft men mij ook de vraag gesteld over fiscale constructies. Mij lijkt het absoluut logisch dat bedrijven die gebruikmaken van constructies in fiscale paradijzen om op een overduidelijke manier belastingen te omzeilen, er van mogen uitgaan dat we hiermee rekening zullen houden als we maatregelen moeten nemen om de bedrijven te redden.

Ik wil toch even duidelijk maken dat de tegenstelling die u steeds probeert te creëren tussen bedrijven en werknemers, echt het laatste is wat we nu nodig hebben. Wat we nu nodig hebben, is dat bedrijven en werknemers samenwerken met elkaar. We zullen de steun van iedereen nodig hebben om uit de crisis te geraken.

05.03 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): We zullen alles doen om bedrijven die op een overduidelijke manier gebruikmaken van

des conditions extrêmement rigoureuses. Ces grandes entreprises nous rient au nez: l'an dernier, 800 entreprises belges ont placé 172 milliards d'euros dans des paradis fiscaux. Voilà pourquoi nous avons rédigé une proposition de loi visant à interdire toute aide aux entreprises dont le siège, une filiale ou un compte bancaire se trouve dans un paradis fiscal. Le Danemark et la Pologne, notamment, ont donné l'exemple.

Quand la Belgique va-t-elle leur emboîter le pas? La première ministre va-t-elle enfin, contrairement à ce qui s'est passé en 2008, imposer des conditions strictes aux grandes entreprises?

05.02 **Alexander De Croo**, ministre: Nous avons déjà pris un certain nombre de mesures pour accorder plus de liquidités aux entreprises mais il en faudra davantage et nous en prendrons d'autres. Je n'ai nul besoin des exemples d'autres pays pour savoir que nous devons assortir notre soutien de conditions. La semaine prochaine, sera soumis à la Chambre le projet de loi sur la flexibilité des versements anticipés d'impôts pour les sociétés. Trois conditions y seront associées: pas de paiement de dividendes, pas de rachat d'actions et pas de réduction de capital.

Les sociétés qui ont recours à des constructions par le biais de paradis fiscaux doivent savoir que nous en tiendrons compte lorsque nous prendrons des mesures pour sauver les entreprises.

Le clivage entre les entreprises et les travailleurs imaginé par le PTB-PVDA est vraiment la dernière chose dont nous avons besoin aujourd'hui. Pour sortir de cette crise, les entreprises et les travailleurs doivent collaborer et se serrer les coudes.

05.03 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): Cela fait maintenant vingt

belastingparadijzen om belastingen te ontdoeken, aan te pakken, zo antwoordt u. Dat horen we nu al twintig jaar. Het resultaat van het feit dat men enkel overduidelijke situaties zal aanpakken, hebben we vorig jaar kunnen zien: 172 miljard euro aan winsten worden niet belast. Dat zijn minder inkomsten voor de overheid, minder inkomsten voor de zorg, minder inkomsten om de welvaartsstaat uit te bouwen, omdat een aantal grote bedrijven maatregelen ontwijkt.

Daarom vraag ik dat de regering net iets meer doet dan enkel de 'overduidelijkheid' aan te pakken. Ik vraag een actief beleid om op basis van drie criteria bedrijven aan te pakken, namelijk de bedrijven die de hoofdzetel van hun vennootschap in belastingparadijzen vestigen of ginder een rekening of een dochterbedrijf hebben. Dat is een kwestie van daden. Na twintig jaar is het tijd om daden te stellen in plaats van enkel beloften.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van Kathleen Depoorter aan Maggie De Block (Sociale Zaken, Volksgezondheid, Asiel en Migratie) over "De federale strategie voor de mondmaskers en de coronatesten" (55000644P)

06 Question de Kathleen Depoorter à Maggie De Block (Affaires sociales, Santé publique, Asile et Migration) sur "La stratégie fédérale en matière de masques et de tests de dépistage" (55000644P)

06.01 Kathleen Depoorter (N-VA): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, we gaan inderdaad naar de exitfase. In het vage antwoord van de premier heb ik gehoord dat we gedisciplineerd en gefaseerd te werk zullen moeten gaan. Dat klopt uiteraard. We zullen als politici onze mensen moeten begeleiden en beschermen.

De N-VA-fractie zegt al van in het begin van deze crisis dat de communicatie tussen de regering en het veld, met name de lokale besturen en de zorgverstrekkers, chaotisch en stroef verloopt. Het lijkt alsof u ons niet hoort. De lokale besturen geven aan dat ze niet langer in de krant willen lezen welke richtlijnen er worden uitgesproken. Ook nu zijn er over het dragen van mondmaskers in de exitfase geen richtlijnen. Om de chaos van de vorige beslissingen te voorkomen, hebben heel wat lokale besturen nu al een beslissing genomen om mondmaskers aan te kopen, in textiel en herbruikbaar of chirurgisch, zonder wetenschappelijke richtlijn, maar omdat ze hun verantwoordelijkheid willen nemen en een beleid willen voeren.

Er is ook verwarring gezaaid. Eerst zouden de mondmaskers niet helpen. Dan zouden ze wel helpen. Minister Geens heeft dan gezegd dat de lokale besturen misschien zouden worden ingeschakeld voor de verdeling. Blijkbaar is er ook een communicatie geweest tussen minister De Backer en een aantal liberale gemeentebesturen dat in mondmaskers zou worden voorzien. Die zouden zelfs door bpost worden verdeeld. Wij vragen ons af waarom niet alle burgemeesters in deze communicatie zijn betrokken.

Wij vragen duidelijkheid. Zullen mondmaskers verplicht worden? Aan welke wetenschappelijke richtlijn moeten die mondmaskers voldoen? Het is geen modegadjet. Een mondmasker moet beschermen. Lokale initiatieven zijn heel mooi, maar ze moeten beschermen. Wie zal ze betalen? Wie zal ze verdelen?

Minister De Backer, u zegt al weken dat u naar 10.000 testen zult

ans que nous allons soi-disant nous attaquer au problème des entreprises qui recourent à des paradis fiscaux. En réalité, on ne s'attaque qu'à la partie émergée de l'iceberg. Je demande au gouvernement d'aller plus loin et de fixer enfin des critères clairs.

06.01 Kathleen Depoorter (N-VA): Nous réclamons depuis le début de la crise sanitaire une meilleure communication entre le gouvernement, les pouvoirs locaux et les prestataires de soins, mais cet appel ne trouve aucun écho. Pour éviter le chaos, comme lors des décisions précédentes, de nombreux pouvoirs locaux ont d'ores et déjà décidé d'acheter des masques, sans aucune directive scientifique en matière de qualité. Une grande confusion a également été semée à propos de l'utilité ou non des masques.

Le port de ceux-ci sera-t-il ou non obligatoire? Qui les paiera et à qui leur distribution sera-telle confiée?

gaan. (...)

06.02 Minister **Maggie De Block**: Mevrouw Depoorter, wij gaan nu naar een volgende fase waarin er maatregelen moeten worden genomen om onze economie opnieuw op te starten en ons dagelijks leven weer wat normaler te maken. Dat vergt een complexe organisatie, samen met de deelstaten. Het gaat hierbij niet alleen om de maskers en wie ze moet dragen, iets waarover het advies van de RMG intussen gepubliceerd is op de website van Sciensano. We moeten er ook voor zorgen dat de bezetting in onze ziekenhuizen niet opnieuw stijgt en dat het aantal besmettingen niet weer oploopt.

Er is een strategie voor de volgende periode opgesteld die morgen door de Nationale Veiligheidsraad voorgesteld zal worden. U zult begrijpen dat ik daar niet op vooruit wil lopen.

Ik pleit in dezen wel voor realisme. Het is uiteraard zo dat niet alles tegelijk opnieuw kan opstarten, dat is veel te gevaarlijk. Dankzij de inspanningen van alle burgers is de curve sterk afgeplat, maar het virus is niet weg en we weten dat het gevaarlijk blijft. Het is belangrijk dat wij stap voor stap vooruitgaan, maar het laatste wat wij willen is dat we daarbij teruggefloten worden. In andere landen is dat al gebeurd, daar heeft men met een nieuwe opstoot te maken gekregen.

Het komt erop aan het hele systeem van maatregelen voor de volgende fase operationeel te maken. Daarvoor moeten wij samenwerken met de regio's, de provincies en de gemeenten. We moeten daarbij voorzichtig stappen vooruitzetten want we willen de tweede golf die iedereen vreest vermijden. Omdat u daaraan hecht eindig ik dan ook met een Vlaams spreekwoord, namelijk voorzichtigheid is de moeder van de porseleinwinkel.

De **voorzitter**: Minister De Backer, wenst u hieraan nog iets toe te voegen? Als dat zo is, zal ik mevrouw Depoorter de dubbele spreektijd geven voor haar repliek.

06.03 Minister **Philippe De Backer**: Ik wil gewoon een aantal elementen toevoegen.

Wij hebben ondertussen meer dan 180.000 PCR-testen afgenomen in België. Gisteren kwamen wij aan meer dan 8.000 testen per dag. De capaciteit is veel groter. Daarom zijn de richtlijnen gisteravond aangepast. Binnenkort zal iedereen die in of uit een zorginstelling komt, nieuwe residenten van collectiviteiten, zorgpersoneel met milde symptomen, getest kunnen worden.

Ook de ziekenhuizen blijven testen. Al die mensen zullen dus getest kunnen worden. Vanaf het moment dat de exitstrategie op gang komt, zullen ook patiënten voor wie de huisarts klinisch onderzoek noodzakelijk acht op basis van *influenza-like symptoms* getest kunnen worden.

Het blijft de arts die beslist. Vandaar dat wij op dit moment met de huisartsen en de triagecentra aan het bekijken zijn hoe wij *contact tracing* kunnen opzetten. Dan kunnen wij eindelijk de volle capaciteit die is opgebouwd via de verschillende platformen, hospitalen en klinische labo's, ten volle gaan benutten.

06.02 **Maggie De Block**, ministre: Le retour à notre vie quotidienne et le redémarrage des activités économiques requièrent une organisation complexe. La question ne se limite pas aux masques ni à ceux qui doivent ou non les porter – l'avis du RMG à ce sujet a entre-temps été publié sur le site de Sciensano – mais il faut éviter, par ailleurs, une nouvelle hausse du taux d'occupation dans les hôpitaux. Je n'ai aucune intention d'anticiper aujourd'hui sur la stratégie qui sera présentée demain par le Conseil national de sécurité. Dès lors qu'il est impossible de relancer toutes les activités simultanément, je plaide pour le réalisme. La courbe s'est aplanie grâce aux efforts fournis par la population, mais le virus n'a pas dit son dernier mot. Il est impératif d'empêcher à tout prix un rebond de la pandémie comme ce fut le cas dans d'autres pays. Nous devons à présent avancer prudemment en concertation avec les Régions, les provinces et les communes.

06.03 **Philippe De Backer**, ministre: Entre-temps, nous avons réalisé plus de 180 000 tests PCR et nous en sommes actuellement à 8 000 tests par jour. La capacité de test est toutefois beaucoup plus grande. C'est pourquoi les consignes ont été modifiées hier soir. Bientôt, toute personne admise dans un établissement de soins ou sortant d'un tel établissement, ainsi que les nouveaux résidents de collectivités et le personnel soignant présentant des symptômes légers, pourront être testés. Les tests se poursuivent également dans les hôpitaux. Dès lors que la stratégie de déconfinement sera lancée, les patients présentant des symptômes grippaux pourront aussi être testés par leur généraliste. Nous examinons avec

Ik ben er absoluut van overtuigd dat om een tweede golf te vermijden al die testcapaciteit samen nodig zal zijn.

les médecins généralistes et les centres de triage comment organiser le traçage des contacts. Nous pourrions alors utiliser la pleine capacité de test, ce qui est nécessaire pour éviter une deuxième vague de contamination.

06.04 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer en mevrouw de minister, dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat de lokale besturen morgen eindelijk duidelijkheid zullen krijgen over de mondkmaskers.

Doordat de federale regering heeft nagelaten nu al een beslissing te nemen over het wel of niet dragen van mondkmaskers in het exitscenario, en daarover ook niet gecommuniceerd heeft aan de lokale besturen, zijn de lokale besturen zelf overgegaan tot het bestellen van mondkmaskers.

Er kon op zijn minst overlegd worden met de lokale besturen. Dan wisten zij wat hen te doen stond. Dan konden zij wachten tot de beslissing genomen was. De chaos die in de voorbije dagen gecreëerd is door de beslissingen, is een chaos die de lokale besturen, de burgemeesters die verantwoordelijkheid nemen voor hun bevolking, niet wensen.

Zij hadden geen wetenschappelijke insteek. Zij hadden geen richtlijnen. Ik herhaal: de lokale initiatieven zijn zeer mooie initiatieven, maar onze mensen moeten beschermd worden.

De bezorgdheid van onze N-VA-fractie gaat uit naar de hele bevolking, niet alleen naar de burgemeesters van de juiste kleur. Wij vragen consequente wetenschappelijke richtlijnen, daadkracht in de beslissingen, en overleg met de lokale besturen.

Wat de testen betreft, mijnheer De Backer, zegt u al weken dat u meer zou gaan testen. Ik hoop effectief dat dit nu waar is. Wij hebben een geneeskunde met twee snelheden. Wie kan betalen, gaat naar de huisarts voor een test, wie niet kan betalen, moet wachten. Er wordt niet voldoende getest. Uw antigen testen blijken ook niet te werken. Dat hebt u zelf in de commissie gezegd.

Kortom, mijnheer de minister, zorg ervoor dat onze artsen kunnen testen, dat onze burgemeesters kunnen zorgen voor hun bevolking, en dat alles doordacht is en gebaseerd op wetenschap.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Questions jointes de

- Khalil Aouasti à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur "L'état des lieux concernant l'application de traçage pour lutter contre le COVID-19" (55000633P)
- Sammy Mahdi à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur "L'application mobile de traçage pour lutter contre le COVID-19" (55000648P)

07 Samengevoegde vragen van

- Khalil Aouasti aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "De stand van zaken met betrekking tot de COVID-19-traceerapp" (55000633P)
- Sammy Mahdi aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "De corona-app" (55000648P)

06.04 Kathleen Depoorter (N-VA): J'espère que la clarté sera enfin faite demain pour les administrations locales en ce qui concerne les masques buccaux. En l'absence de décision, certaines de ces administrations ont elles-mêmes passé commande de masques. Le gouvernement s'est, en effet, abstenu de toute concertation et de toute communication. Nous demandons des consignes scientifiques cohérentes, des mesures énergiques et de la concertation avec les autorités locales.

On nous répète depuis plusieurs semaines que l'on va tester davantage. J'espère qu'il en sera vraiment ainsi cette fois. Nous avons aujourd'hui une médecine à deux vitesses. Trop peu de tests sont réalisés et les tests antigéniques ne fonctionnent pas. Nous demandons au ministre de faire en sorte que nos médecins puissent réaliser des tests, que nos bourgmestres puissent veiller au bien-être des habitants et que tout soit mûrement réfléchi sur des bases scientifiques.

07.01 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, voici dix jours, je vous interrogeais sur le projet de création d'une application dite "corona" qu'une *task force* développait sans aucune transparence. Je vous exprimais mes vives inquiétudes en ce que l'engouement pour la création d'une application mobile, qui devait aider à la stratégie de déconfinement, ne pouvait avoir pour effet pervers de tracer tous nos mouvements et porter atteinte à nos droits et libertés individuelles.

Voici près d'une semaine, vendredi dernier, on nous annonce préparer une stratégie de déconfinement progressif dont le *tracking* serait un axe central, à nouveau sans qu'aucune garantie ne soit offerte. Voici trois jours, lundi, subitement, les Régions se sont retrouvées en première ligne pour devoir organiser le traçage et être prêtes pour le 4 mai 2020, c'est-à-dire demain.

Les Régions prennent leurs responsabilités et ont annoncé qu'elles mettraient en place un suivi humain des personnes infectées par la pandémie dans le cadre du déconfinement, une stratégie sans *tracking* systématique, sans application, sans enregistrement des données personnelles et offrant enfin des apaisements en termes de respect des droits et libertés individuelles.

On ne peut que se réjouir de cette initiative. Néanmoins, aujourd'hui, le fédéral ne peut totalement se défaire de ses responsabilités et doit assurer un rôle de coordination. La pandémie n'est en effet pas un problème local, régional ou fédéral. C'est un virus qui ne connaît ni les frontières, ni les répartitions de compétences.

Dès lors, monsieur le ministre, comment expliquez-vous la volte-face du gouvernement fédéral qui se défausse de ses responsabilités sur les Régions? La *task force* "corona" a-t-elle abandonné, oui ou non, toute idée d'application mobile, ce dont je serais franchement satisfait. Je vous le répète: nous ne voulons pas d'une application qui menacerait nos droits et libertés fondamentales. Est-il possible d'avoir un accès au rapport qui aurait été remis à cette *task force*? Ces travaux nous seront-ils présentés? Quand? Et, si l'idée est bien d'abandonner une application de *tracking* (...).

07.02 Sammy Mahdi (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij hebben elkaar hier twee weken geleden gezien. Ik heb u toen meegegeven dat ik er opnieuw zou staan, indien ik mij opnieuw ongerust zou maken over de corona-app. Hier ben ik dus.

Ik ben hier, omdat ik het niet zo goed begrijp. Eind maart 2020 was er al een communicatie in de kranten dat er sprake zou zijn van een corona-app. Op 6 april 2020 meldde een krantenartikel dat *tracing* onmiddellijk zou gekoppeld worden aan immuniteitstests zodra die zouden worden afgenomen. Dat waren de woorden van uw woordvoester.

Twee weken geleden was er hier sprake van die applicatie, die er zou komen. Vervolgens moest ik deze week in de krant echter vernemen dat er geen enkele app zou zijn of misschien wel. Er zou ook misschien een Vlaamse, een Brusselse of een Waalse app zijn en

07.01 Khalil Aouasti (PS): Tien dagen geleden maakte ik me zorgen over een zogenaamde corona-app, waar een taskforce zonder enige transparantie aan werkte. Ik benadrukte toen dat een dergelijke tool geen schending mocht inhouden van onze individuele rechten en vrijheden. Vorige week vrijdag werd er ons een exitstrategie aangekondigd, waarin tracking centraal zou staan, opnieuw zonder garantie over de bescherming van de privacy. Maandag waren de Gewesten plots aan zet om tegen 4 mei een tracingsysteem uit te werken. Ze zouden naar eigen zeggen een strategie uitwerken zonder systematische tracking, zonder app, zonder opslag van persoonsgegevens. We kunnen dat alleen maar toejuichen. Dat betekent echter niet dat de federale overheid zomaar haar verantwoordelijkheden van zich kan afschuiven. Ze moet de rol van coördinator op zich nemen. Het virus heeft lak aan bevoegdheidskwesties.

Hoe verklaart u die plotse ommekeer van de federale regering? Heeft de coronataskforce elk idee in verband met een mobiele applicatie laten varen? Kunnen we het verslag inkijken dat aan die taskforce bezorgd zou zijn? Zullen wij op de hoogte gebracht worden over die werkzaamheden? Zo ja, wanneer?

07.02 Sammy Mahdi (CD&V): Fin mars 2020, les journaux annonçaient le développement d'une application de traçage pour lutter contre le COVID-19. Il en a souvent été question mais j'ai lu cette semaine qu'une grande confusion règne encore à ce sujet. Il se pourrait qu'on utilise plusieurs applications en Belgique.

Cette application sera-t-elle rendue obligatoire? Les données seront-elles conservées? Le code source sera-t-il communiqué? Cette appli est-elle vraiment

misschien zouden wij zelfs met meerdere apps over heel België werken.

Onduidelijkheid troef dus en bijgevolg is het belangrijk te weten wat de toekomst zal brengen, niet het minst over de privacyvoorwaarden van die mogelijke app.

Zal de app al dan niet verplicht zijn? Zullen de gegevens worden bijgehouden? Hoelang worden ze bijgehouden? Wordt de broncode van de applicatie al dan niet vrijgegeven? Is een dergelijke app al dan niet noodzakelijk? Wat is uw persoonlijke mening daarover?

Daarom zijn mijn vragen voor u de volgende.

Welke verantwoordelijkheid zal u in uw hoedanigheid van federaal minister nemen in de mogelijke uitrol van een mogelijke regionale app?

Aan welke minimumcriteria zullen de apps moeten voldoen om de privacy van de burgers die zich terecht zorgen maken, te garanderen?

07.03 Minister **Philippe De Backer**: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst nog eens duidelijk uitleggen wat contactonderzoek eigenlijk inhoudt.

Contactonderzoek betekent dat op het moment waarop iemand een positieve test aflegt, wordt geprobeerd de nauwe omgeving en de nauwe contacten van die persoon in kaart te brengen om de verspreiding van het virus tegen te houden.

Dit gebeurt al decennialang op een quasi handmatige manier. De arts vraagt met wie de betrokkene contact heeft opgenomen, waarna die personen worden gecontacteerd. Aan die personen wordt dan gevraagd een test af te leggen teneinde op die manier de verspreiding van het virus te stoppen. Dat is altijd de basis van het contactonderzoek geweest, wat ook bij de huidige epidemie het geval zal zijn.

Dat is ook altijd mijn uitgangspunt geweest. Technologie kan dat niet vervangen. Technologie kan misschien wel een hulpmiddel zijn.

Daarom heeft de taskforce effectief gesproken met een aantal organisaties die bereid waren een dergelijke app te ontwikkelen, vooral met universiteiten en non-profitorganisaties, die op basis van vrijwilligheid en met een open-sourcecode een dergelijke app hebben willen werken.

D'un autre côté, il est toujours aussi clair que le *tracing* des personnes est une compétence des Régions. Il leur revient donc de s'organiser et de s'entendre, même s'il y aura bien sûr un soutien du fédéral, qui mettra certains outils à leur disposition pour la mise en œuvre de cet effort.

Om hiermee aan de slag te gaan, is het voor mij heel duidelijk dat het om een samenwerking gaat tussen de verschillende overheden. Het contactonderzoek moet worden opgezet in de regio's en de federale overheid moet bereid zijn hieraan mee te werken via het eHealth-platform en gedecentraliseerde callcenters. Dat maakt duidelijk waar

nécessaire? Quelle responsabilité le ministre assumera-t-il dans le cadre du déploiement d'une application régionale? À quels critères minimaux les applis devront-elles satisfaire pour garantir le respect de la vie privée?

07.03 **Philippe De Backer**, ministre: L'examen des contacts implique que lorsqu'une personne est testée positive, les contacts proches de cette personne soient identifiés. C'est en fait ce que font les médecins depuis des décennies déjà. La technologie pourrait à cet égard constituer un outil. La *task force* s'est entretenue avec plusieurs développeurs, qui sont prêts à concevoir une telle application. Il s'agit principalement d'universités et d'organisations non marchandes disposées à travailler sur la base du volontariat et du code source ouvert.

De *tracing* is een bevoegdheid van de Gewesten. Zij moeten de handen ineenslaan en tot een vergelijk komen, ook al kunnen ze op de ondersteuning van het federale niveau rekenen.

Les différents niveaux de pouvoir vont devoir collaborer. L'étude des contacts doit être mise en place dans les Régions et l'autorité fédérale doit y participer, via la

de verantwoordelijkheden liggen van eenieder.

Het federale niveau is eveneens verantwoordelijk om het kader aan te reiken indien men zo'n app wil gebruiken. Het federale niveau zal de voorwaarden en criteria bepalen, onder meer op het vlak van de bescherming van de privacy en open source.

Uiteraard zal de installatie van zo'n app op vrijwillige basis gebeuren. Men kan mensen daartoe niet verplichten. Wij kunnen de mensen evenmin verplichten, als zij de app al geïnstalleerd hebben, om informatie door te geven, want dat vergt opnieuw een stap waaraan mensen vrijwillig meewerken. Al die zaken zullen wij opnemen in het federaal kader. Vervolgens komt het de regio's en organisaties toe om binnen dat kader een app te ontwikkelen.

Wanneer een of meerdere apps op de markt komen, zullen ze met elkaar moeten kunnen communiceren. Dat zal een van de voorwaarden zijn.

C'est un non-sens d'avoir des applications différentes qui ne peuvent communiquer entre elles.

J'insiste sur le fait que cet effort de traçage pour couper la transmission du virus devra être encadré par du personnel qui assurera le suivi des personnes infectées et prendra contact avec leurs proches pour les tester également. Il donc très important de développer cette capacité de *testing*, qui devra être utilisée dans un effort commun avec les Régions.

07.04 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le ministre, il y a dix jours, il n'y avait pas de transparence, pas de balise, pas de garantie pour le respect de la vie privée et des droits et libertés et pour que les datas de 11 millions de Belges ne puissent un jour être exploitées par des opérateurs privés à des fins – peut-être – commerciales.

Aujourd'hui, vous ne nous apportez que très peu de réponses susceptibles de nous apaiser quant au rôle que vous entendez donner au fédéral dans cette stratégie de déconfinement pour des motifs institutionnels, qui pourtant vous sont connus depuis toujours, la fédéralisation ne datant pas d'hier.

Je vous avoue qu'il est étonnant qu'à mesure que le déconfinement approche, le gouvernement fédéral tente d'échapper à ses responsabilités alors qu'il y a quelques semaines encore, vous nous expliquiez que le fédéral devrait être le lieu naturel de coordination de la crise.

Comme indiqué il y a dix jours déjà, il existe une priorité essentielle: le *testing*. On nous annonçait 10 000 tests quotidiens, ce qui est loin d'être le cas. Aujourd'hui, heureusement que d'autres niveaux de pouvoir misent sur (...).

plate-forme eHealth et des centres d'appels décentralisés. Il appartient également au fédéral de délimiter le cadre et les conditions au niveau du respect de la vie privée et de l'open source.

L'installation de cette application doit s'effectuer sur une base volontaire. Et les personnes qui l'installent ne seront pas tenues de transmettre des informations. Il revient aux Régions et aux organisations de développer une application dans les limites de ce cadre. Si plusieurs applications arrivaient sur le marché, elles devraient alors pouvoir communiquer entre elles.

Het is onzinnig dat er verschillende apps in omloop zouden zijn die niet met elkaar kunnen communiceren.

Voor een succesvolle *tracing* hebben wij mankracht nodig om de zieken te volgen en contact op te nemen met hun familie en vrienden, die vervolgens ook moeten worden getest. Voor de ontwikkeling van die testcapaciteit moeten we samen met de Gewesten onze inspanningen bundelen.

07.04 Khalil Aouasti (PS): Tien dagen geleden was het koffiedik kijken. Er konden geen garanties worden gegeven dat de rechten, de vrijheden en de privacy zouden worden geëerbiedigd en dat de gegevens niet voor commerciële doeleinden zouden worden gebruikt.

Vandaag slaagt u er niet in de rol die het federale niveau in deze exitstrategie moet spelen voor ons duidelijk af te bakenen, en u beroept zich daarbij op de institutionele realiteit, ook al is die al langer dan gisteren bekend. Naarmate het einde van de lockdown in zicht komt, probeert de federale regering haar verantwoordelijkheden te ontlopen, hoewel u enkele weken geleden nog vond dat de coördinatie van de crisis uit de aard der zaak het federale

niveau toekwam.

De tests zijn onze topprioriteit. 10.000 per dag, zo werd er ons gezegd, maar dat aantal wordt nog lang niet gehaald.

07.05 Sammy Mahdi (CD&V): Mijnheer de minister, ik ben zeer tevreden dat u over manuele *tracing* spreekt.

Als de collega's gedaan hebben met ruziemaken...*(Rumoer op sommige banken)*

Mijnheer de minister, ik ben zeer tevreden dat u spreekt over de focus op manuele *tracing* in de eerste plaats. Dat gebeurt effectief al jaren zo en dat zal in de eerste plaats ook zo moeten blijven gebeuren.

Ik ben ook blij dat u in iets voorwaardelijkere termen spreekt over een corona-app. Ik hoop nog altijd dat wij naar een gecoördineerde app zullen gaan waarin het federale niveau zijn verantwoordelijkheid neemt, en dat wij niet eindigen met drie apps, waarbij ik een nieuwe app moet downloaden als ik van Vilvoorde naar Brussel ga. Wij hebben één app nodig, als die al noodzakelijk zou zijn.

Vandaag titelt *Het Algemeen Dagblad* in Nederland na een heel groot en transparant onderzoek dat de corona-app daar is afgekraakt geweest. Dat is letterlijk het woord dat *Het Algemeen Dagblad* gebruikt, dus ik hoop dat wij het nodige zullen doen en dat u daarin uw verantwoordelijkheid zult nemen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

08 Vraag van Kris Verduyckt aan Marie-Christine Marghem (Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling) over "Het onderzoek van de CREG naar mogelijke marktmanipulatie door ENGIE Electrabel" (55000635P)

08 Question de Kris Verduyckt à Marie-Christine Marghem (Énergie, Environnement et Développement durable) sur "L'enquête de la CREG sur une possible manipulation de marché par ENGIE Electrabel" (55000635P)

08.01 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, onze energiemarkt staat op zijn kop. Er is te weinig vraag en er is te veel elektriciteit, met negatieve prijzen op de groothandelsmarkt tot gevolg. Sommigen zullen negatieve prijzen misschien als een goed gegeven beschouwen, maar voor de energiefactuur van de mensen heeft dat vandaag geen gevolg. Integendeel zelfs, op termijn dreigen die negatieve prijzen de kleine leveranciers failliet te doen gaan, met alle mogelijke gevolgen voor hun klanten.

Mevrouw de minister, daarom heb ik u vorige week in de commissie gevraagd waarom de kerncentrales in ons land volle bak moeten draaien. U hebt verwezen naar het antwoord van Electrabel en gesteld dat het vanwege corona- en veiligheidsmaatregelen voor het personeel nu heel moeilijk is om daarop in te grijpen. Het verbaasde mij dan ook om op de website van ENGIE Electrabel te lezen dat vanaf begin mei twee oude kerncentrales, momenteel nog in onderhoud, terug in de energiemarkt zullen worden ingeschakeld. Daartoe is volgens mij namelijk ook extra personeel nodig.

08.01 Kris Verduyckt (sp.a): Notre marché énergétique est profondément perturbé. Les prix sur le marché de gros sont négatifs étant donné que la demande d'électricité est trop faible. Cette situation n'est pas aussi idéale qu'elle en a l'air puisque la facture des ménages est restée identique et que les petits fournisseurs risquent la faillite. À la question de savoir pourquoi les centrales nucléaires doivent continuer à tourner, la ministre a répondu qu'il était difficile d'intervenir sur ce plan en raison des mesures anti-coronavirus et des prescriptions de sécurité. Electrabel va pourtant

Ik vermoed dus dat er meer aan de hand is, wat overigens wordt bewezen door het feit dat de CREG een onderzoek is gestart naar marktmanipulatie. Uw Vlaamse collega, minister Demir, heeft gisteren trouwens eveneens haar bezorgdheid uitgedrukt en gezegd dat zij u daarover zal interpelleren.

Mevrouw de minister, wij houden ons allemaal aan de maatregelen. Bedrijven sluiten of passen zich aan. Electrabel echter is alleen bezig met de eigen strategie en namens sp.a wil ik verhinderen dat dit straks in de factuur van de mensen terechtkomt.

Mevrouw de minister, bent u het met mij eens dat die oude kerncentrales momenteel best even uit de markt blijven?

Hoe zult u Electrabel ervan overtuigen dat ook dat bedrijf een maatschappelijke rol te spelen heeft in de huidige crisis?

08.02 Minister **Marie-Christine Marghem**: Mijnheer Verduyckt, in deze materie ontleent de CREG haar bevoegdheden aan de verordening van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie, beter bekend als de REMIT-verordening. Het doel van REMIT is uiteraard een Europees kader voor de regelgeving te scheppen, specifiek voor de groothandelsmarkt, om de werking ervan te verbeteren en om misbruik te verhinderen en in voorkomend geval te bestraffen.

In overeenstemming met haar reglementaire bevoegdheden volgt de CREG het gedrag van alle marktpelers permanent op, wat uiteraard met nog meer aandacht gebeurt tijdens deze zeer uitzonderlijke periode.

De CREG heeft inderdaad vastgesteld dat ENGIE haar nucleaire productie in deze periode niet moduleert. Dat heeft, zoals u al hebt gezegd, gevolgen voor de elektriciteitsmarkt.

Zoals de CREG dit regelmatig doet in het kader van haar bevoegdheden, heeft ze over dit feit specifieke vragen gesteld aan Electrabel. Het is niet ongebruikelijk dat de CREG een marktpeler vraagt om informatie wanneer zich feiten voordoen die zich niet frequent voordoen en die dus enige verdere toelichting vereisen.

Op dit moment is het geen formeel onderzoek, maar de CREG analyseert de feiten die zich voordeden. Als ENGIE argumenten aanvoert met betrekking tot de veiligheid van centrales, moedig ik de CREG aan om contact op te nemen met de veiligheidsinstantie FANC om de argumenten te laten controleren.

Et je ne peux pas aller plus loin pour l'instant, chers collègues. Les deux questions que vous m'avez posées sont prématurées puisque, pour l'instant, la CREG doit recevoir des réponses et me faire ultérieurement un rapport.

Ik dank u voor uw aandacht.

08.03 **Kris Verduyckt** (sp.a): Mevrouw de minister, het is goed dat de CREG erop toeziet, dat is natuurlijk haar rol. Het gaat vooral over

relancer deux anciens réacteurs début mai alors même que cette opération requiert du personnel.

La CREG a lancé une enquête portant sur une manipulation du marché par ENGIE Electrabel. La ministre estime-t-elle également qu'il est préférable que les vieilles centrales restent encore à l'arrêt durant un certain temps? Va-t-elle faire comprendre à Electrabel que l'entreprise a également un rôle social à jouer dans cette crise? Comment?

08.02 **Marie-Christine Marghem**, ministre: La CREG dispose des compétences requises pour surveiller l'application du règlement européen REMIT en Belgique. L'objectif de REMIT est de fournir un cadre réglementaire européen pour le marché de gros et d'en améliorer le fonctionnement en prévenant les abus. La CREG assure ainsi un suivi permanent du comportement de tous les acteurs du marché, en particulier durant cette période exceptionnelle.

La CREG a en effet constaté qu'ENGIE Electrabel ne modulait pas sa production nucléaire en cette période. Elle a posé des questions à ce sujet, ce qui n'est pas inhabituel. La CREG procède actuellement à une analyse. Elle devra vérifier, auprès de l'AFCN, les arguments de sécurité qu'ENGIE Electrabel pourrait faire valoir.

Uw vragen zijn voorbarig: de CREG moet antwoorden ontvangen alvorens ze aan mij kan rapporteren.

08.03 **Kris Verduyckt** (sp.a): La surveillance exercée par la CREG

de huidige centrales die in werking zijn. We staan net voor de heropstart van die oude centrales en u kunt Electrabel toch het signaal geven dat nu niet te doen. U hebt in de vorige legislatuur Electrabel al een enorm fiscaal cadeau gedaan. Dit hebben zij absoluut niet nodig. Het is bijzonder onverantwoord van hen om die oude centrales terug op de markt te brengen.

Wat voor mij heel duidelijk wordt uit dit verhaal, mevrouw de minister, is dat kernenergie en een grotere hoeveelheid hernieuwbare energie heel moeilijk samengaan. Het zal in de toekomst nog een veel groter probleem zijn als het aandeel hernieuwbare energie weer wordt opgestart. Voor mijn partij mag deze strategie van Electrabel absoluut niet tot gevolg hebben dat gezinnen daarvan straks de dupe worden, als hun energieleverancier failliet dreigt te gaan. Dat is absoluut onaanvaardbaar.

est une bonne chose, car cela fait partie de ses missions. Le gouvernement précédent a déjà accordé un énorme cadeau fiscal à Electrabel. L'entreprise peut parfaitement se passer du redémarrage des vieilles centrales et c'est le moment idéal de lui adresser le signal de ne pas y relancer la production. Énergie nucléaire et énergies renouvelables ne sont pas réellement compatibles. Les ménages ne doivent pas faire les frais d'une faillite de leur fournisseur d'énergie!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Question de Marie-Colline Leroy à Nathalie Muylle (Emploi, Économie et Consommateurs) sur "L'extension du congé parental et le statut d'artiste" (55000636P)

09 Vraag van Marie-Colline Leroy aan Nathalie Muylle (Werk, Economie en Consumenten) over "De uitbreiding van het ouderschapsverlof en het kunstenaarsstatuut" (55000636P)

09.01 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, depuis un mois, Ecolo-Groen vous fait part de son inquiétude quant aux difficultés pour de nombreux parents de concilier, en cette période de crise, vie de famille et vie professionnelle. Un mois plus tard, madame la ministre, vous semblez avoir entendu nos arguments et nous nous en réjouissons. Vous avez proposé un congé aux familles monoparentales. C'est un premier pas qui dit toute l'importance de considérer les difficultés qu'un parent peut éprouver quand il doit garder ses enfants et en même temps continuer son activité professionnelle. Néanmoins, ce sont tous les parents qui craignent de ne pouvoir gérer davantage leurs activités et la garde de leurs jeunes enfants.

09.01 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): U hebt een verlof voor eenoudergezinnen voorgesteld. Dat is een eerste stap in de goede richting, maar alle ouders vrezen dat ze hun baan niet met de opvang van hun kinderen zullen kunnen combineren.

Wat zult u doen, voor wie en wanneer? Hoeveel zullen de vergoedingen bedragen?

Madame la ministre, je voudrais donc en savoir un peu plus sur cette annonce. Quel est le plan? Où en êtes-vous sur ce projet? Qui sera concerné? Quand sera-t-il d'application? Quel délai sera-t-il requis pour en bénéficier? Et surtout, quels seront les montants des indemnités?

Het antwoord van de eerste minister op de oproep tot steun voor de kunstensector, die zeer zware verliezen lijdt, heeft ons met verstomming geslagen. Het is hoog tijd dat de tijdelijke werkloosheid uitgebreid wordt, de voorwaarden voor de toekenning van het kunstenaarsstatuut versoepeld worden en er rekening gehouden wordt met de specificiteit van korte contracten. De kunstenaars hebben nood aan concrete maatregelen. Wat zult u doen?

Puisque nous parlons de l'essence même de la solidarité de cette société, permettez-moi dès lors de revenir un moment sur le monde artistique. Nous sommes restés bouche bée, la semaine dernière, devant la légèreté de la réponse de la première ministre sur l'appel à l'aide du monde artistique. Faut-il rappeler les prévisions économiques de ce secteur? C'est 93 % de pertes économiques qui sont envisagées. Une structure sur cinq serait en état de faillite au lendemain de la crise. Il faut activer dès aujourd'hui les leviers disponibles au fédéral: élargissement du chômage temporaire, assouplissement de l'octroi du statut d'artiste et prise en compte de la particularité des contrats courts sont des pistes concrètes.

Comme n'importe quels travailleurs, madame la ministre, artistes, techniciens, auteurs, créateurs, tous paient leurs impôts et participent

activement à la société. Pouvez-vous donc, aujourd'hui, vous engager sur des mesures concrètes? Il y a urgence et vous le savez.

09.02 Nathalie Muylle, ministre: Monsieur le président, madame Leroy, depuis quelques semaines, les personnes et les familles ont à subir l'impact majeur du coronavirus. Ceux qui travaillent à la maison doivent parfois combiner cette activité avec la prise en charge des enfants et ceux qui travaillent en déplacement doivent assurer la garde des enfants. Les écoles vont reprendre graduellement leurs activités. Les parents qui travaillent ou qui vont bientôt reprendre le travail ne sauront donc pas toujours assurer la garde de leurs enfants. Le Gezinsbond et la Ligue des familles avaient déjà attiré notre attention sur les besoins des familles avec enfants.

Nous avons donc élaboré une proposition visant à permettre à tous les parents ayant au moins un enfant jusqu'à l'âge de 12 ans, ou 21 ans en cas de handicap, de prendre un congé parental supplémentaire entre le 1er mai et le 30 juin de cette année. Cela pourrait prendre la forme d'une interruption d'un cinquième si la personne travaille à plein temps ou d'une interruption à mi-temps si elle est employée à raison de moins de 75 %.

Une procédure courte et la possibilité d'une utilisation flexible par semaine sont prévues. Ce matin, le texte relatif au congé parental "coronavirus" a été présenté au gouvernement. Nous attendons la décision.

Pour les artistes, j'ai pris un arrêté royal, qui est pour le moment soumis à la signature du Roi. Les mesures sont les suivantes: une prolongation de trois mois de la période limitée durant laquelle ils ont droit aux allocations d'insertion, ainsi qu'une allocation de chômage inchangée jusqu'au 30 juin prochain pour les artistes ne bénéficiant pas de la neutralisation spécifique des périodes d'indemnisation – également prolongée de trois mois. Pour l'obtention de la neutralisation spécifique des périodes, la période du 1er avril jusqu'au 30 juin sera neutralisée. Le renouvellement de cet avantage sera aussi prolongé jusqu'au 30 juin pour trois prestations artistiques. Cette décision vaut également pour le chômeur qui bénéficie déjà de cette mesure.

Madame Leroy, une concertation très intense est en cours entre les différents représentants du monde artistique – au sens large du terme – et ma cellule stratégique. Ce groupe très hétéroclite rassemble les travailleurs salariés, les intérimaires, des personnes dotées d'un statut sui generis, ainsi que des indépendants. Ma cellule stratégique est en train d'identifier les problèmes et coopère de manière constructive pour essayer d'apporter chaque jour le plus de solutions possible. Au demeurant, le Parlement a déjà adopté des propositions en urgence. Sa voix a été écoutée. Nous allons donc coopérer.

09.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Madame la ministre, vous savez que nous attendons beaucoup de vous. Vivant dans une situation de stress intense, en ayant l'impression de ne rien faire

09.02 Minister Nathalie Muylle: Het is inderdaad voor iedereen moeilijk om een baan met de opvang van de kinderen te combineren. We hebben een voorstel uitgewerkt voor een bijkomend ouderschapsverlof tussen 1 mei en 30 juni voor alle ouders met minstens één kind dat jonger is dan twaalf jaar (21 jaar in het geval van een kind met een handicap).

Er wordt voorzien in een korte procedure en het is mogelijk om het verlof per week op te nemen. De tekst werd vanmorgen aan de regering voorgelegd.

Het koninklijk besluit met betrekking tot de kunstenaars werd ter ondertekening voorgelegd. De beperkte periode waarin ze recht hebben op een inschakelingsuitkering wordt met drie maanden verlengd. De uitkeringen van de kunstenaars die niet in aanmerking komen voor de specifieke neutralisatie van de vergoedingsperioden blijven gelijk tot 30 juni en de vergoedingsperioden zullen eveneens met drie maanden worden verlengd.

De periode van 1 april tot 30 juni zal worden geneutraliseerd, de mogelijkheid tot verlenging van dat voordeel wordt ook verlengd voor drie artistieke prestaties, en dat geldt eveneens voor de werklozen die dat voordeel nu al genieten.

We voeren gesprekken met een heterogene groep van loontrekkers, uitzendkrachten, personen met een sui generis-statuuut en zelfstandigen. We trachten elke dag oplossingen aan te reiken. Het Parlement heeft wetsvoorstellen gedaan en wij zullen onze medewerking daaraan verlenen.

09.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Voor de ouders wordt er een bemoedigende

correctement, ces parents ont aussi besoin d'une réponse.

Vous avez apporté une nouvelle qui semble extrêmement intéressante et qu'il faudra bien entendu examiner. Nous assistons donc à une plus grande ouverture que ce qui avait été annoncé voici quelques jours.

Par ailleurs, la concertation avec le monde artistique est essentielle. Il sera en effet très difficile d'en relancer l'activité économique.

Pour conclure, madame la ministre, il faut prendre soin des parents comme ils prennent soin des générations futures. Il faut prendre soin des artistes comme ils prennent soin de ce qui fait une société: un patrimoine culturel riche et créatif.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Question de Ludivine Dedonder à Nathalie Muylle (Emploi, Économie et Consommateurs) sur "Le guide de prévention validé par le Groupe des 10 et le rôle accru de l'Inspection sociale" (55000649P)

10 Vraag van Ludivine Dedonder aan Nathalie Muylle (Werk, Economie en Consumenten) over "De door de Groep van Tien gevalideerde preventiegids en de versterking van de Sociale Inspectie" (55000649P)

10.01 Ludivine Dedonder (PS): Madame la ministre, l'assouplissement des règles de confinement est de plus en plus évoqué. Des patrons font de plus en plus pression pour un retour à l'emploi. D'un côté, je peux les comprendre. La situation économique est très difficile pour les employeurs comme pour les travailleurs qui, eux aussi, préféreraient travailler plutôt que de percevoir le chômage temporaire.

Soyons très clairs, la priorité est et reste la santé. Il est hors de question de mettre les travailleurs, leurs familles, la population en danger. Jamais, vous m'entendez bien, jamais, je ne pourrai tolérer que l'économie passe avant le bien-être de chacun d'entre nous.

Le retour au travail ne peut donc être envisagé que si la sécurité et le bien-être des travailleurs sont assurés. De nombreuses entreprises respectent les règles et leur personnel. Je les en remercie. Toutefois, je reçois aussi des témoignages de travailleurs qui me disent que les règles de sécurité et de distanciation sociale ne sont pas respectées dans leur entreprise. De nombreux travailleurs témoignent de la pression qu'ils subissent pour continuer à travailler et se taire sur leurs conditions de travail. Les personnes en télétravail aussi subissent parfois une forte pression afin d'être sans cesse disponibles, tout en devant s'occuper de leurs enfants.

Il y a deux semaines, vous avez répondu que 85 % des entreprises contrôlées sur dénonciation étaient en infraction. La plupart des entreprises ont reçu un avertissement, seules vingt ont été fermées. Je trouve ce pourcentage particulièrement inquiétant. Vous devez durcir le ton.

Heureusement, du côté des partenaires sociaux, cela bouge. Ils viennent de vous adresser un guide avec les règles minimales à mettre en place pour garantir le bien-être et la sécurité des travailleurs. Comment allez-vous assurer la mise en place effective de

maatregel genomen en er is meer ruimte dan was aangekondigd.

Het zal moeilijk zijn om de activiteiten in de kunstensector weer op gang te brengen: overleg is cruciaal. Men moet zorg dragen voor de kunstenaars die zorg dragen voor onze samenleving en voor onze cultuur.

10.01 Ludivine Dedonder (PS): De werkgevers oefenen druk uit om de mensen weer aan het werk te laten gaan. Het is inderdaad een moeilijke situatie voor hen, maar dat is het ook voor de werknemers die liever zouden werken dan tijdelijk werkloos te zijn. De gezondheid blijft evenwel prioritair. Een terugkeer naar de werkvloer is onmogelijk als de veiligheid en het welzijn van de werknemers niet kunnen worden gegarandeerd.

Toch houdt men zich niet overal aan de veiligheids- en distancing-regels, en ervaren werknemers druk om aan de slag te blijven en te zwijgen over hun werkomstandigheden. Van de ondernemingen waar er bij een controle een inbreuk werd vastgesteld, moesten er slechts twintig sluiten. Dat is weinig. U moet harder optreden!

De sociale partners bezorgden u een gids met minimumregels om de veiligheid van de werknemers te garanderen. Hoe zult u die in de praktijk omzetten en de naleving ervan controleren?

ces mesures? Comment allez-vous les contrôler? Allez-vous recruter des inspecteurs supplémentaires?

10.02 Nathalie Muylle, ministre: Monsieur le président, madame Dedonder, les partenaires sociaux du Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail ont élaboré par consensus un guide générique contre la propagation du coronavirus COVID-19 au travail. Ce guide a été élaboré en collaboration avec le SPF Emploi, Travail et Concertation sociale, les partenaires sociaux, le ERMG et ma cellule stratégique.

Il s'agit d'un catalogue très complet de mesures concrètes pour pouvoir reprendre le travail en toute sécurité. Les mesures sont organisées en fonction des différentes phases de la journée de travail et complétées par des mesures générales.

Le groupe des Dix les a reprises dans une déclaration commune. Les différents secteurs peuvent les utiliser pour étoffer une approche sectorielle.

La ministre et le président du Conseil national du travail ont écrit aux présidents des différentes commissions paritaires afin de se mettre au travail avec les secteurs sur cette base.

C'est un cadre d'évaluation idéal pour les secteurs qui ont déjà repris le travail ou qui ont continué à travailler.

La problématique étant d'ordre public, et pour éviter une résurgence du coronavirus, il est extrêmement important que chacun respecte ces consignes de sécurité selon le groupe des Dix.

Toute personne, employeur, travailleur, consommateur, fournisseur est considéré comme pouvant être sanctionné en cas de non-respect de ces consignes de sécurité et de santé. L'inspection du Contrôle du bien-être au travail pourra jouer un rôle à cet égard en portant une approche basée sur l'accompagnement et orientée vers les solutions.

Cette déclaration est d'une importance exceptionnelle et montre que, même dans des circonstances très difficiles, la concertation sociale peut conduire à des résultats positifs. Je vous remercie.

10.03 Ludivine Dedonder (PS): Madame la ministre, je vous remercie. Comme je l'ai dit tout à l'heure, la santé est et reste la priorité. C'est bien de le dire. C'est mieux de prendre les mesures pour la garantir.

J'entends que les entreprises "peuvent" mais je voudrais que les entreprises "doivent" appliquer ces mesures. J'aimerais surtout que des contrôles soient effectués car ils sont primordiaux. Il en va de la santé de chacun d'entre nous. C'est pourquoi j'insiste pour que le guide des partenaires sociaux soit intégralement mis en œuvre et que les services d'inspection soient renforcés afin de pouvoir faire respecter les règles.

10.02 Minister Nathalie Muylle: De sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft een gids om de verspreiding van COVID-19 op het werk tegen te gaan opgesteld in samenwerking met de FOD Werk, de ERMG en mijn beleidscel. Daarin worden de maatregelen opgelijst die moeten worden genomen om het werk in alle veiligheid te kunnen hervatten.

De Groep van Tien heeft die maatregelen overgenomen in een gemeenschappelijke verklaring. De paritaire comités worden verzocht om ze te in te passen in een sectorale aanpak.

Een en ander biedt een ideaal evaluatiekader voor de sectoren waar er nog steeds wordt gewerkt

Om een opflakking van het coronavirus te voorkomen moet iedereen zich volgens de Groep van Tien aan de richtlijnen houden.

Elke schakel in de economische keten kan worden gesanctioneerd als hij die niet in acht neemt. De inspectiediensten voor welzijn op het werk zullen de arbeidswereld kunnen bijstaan om oplossingen aan te reiken.

Die verklaring toont aan dat sociaal overleg tot positieve resultaten kan leiden.

10.03 Ludivine Dedonder (PS): De gezondheid blijft prioritair. Men kan maar beter maatregelen nemen om die te vrijwaren.

Ik zou willen dat de bedrijven ertoe verplicht worden om die maatregelen toe te passen. Ik zou ook graag hebben dat de naleving daarvan gecontroleerd wordt, want het gaat om de gezondheid van iedereen. Ik dring aan op de integrale invoering van de gids van

de sociale partners en op de versterking van de inspectiediensten.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

Le **président**: Fin des questions orales.

11 Ordre du jour

11 Agenda

Vous avez reçu un projet d'ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.
U hebt een gewijzigde ontwerpagenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)
Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Projet de loi et propositions

Wetsontwerp en voorstellen

12 Projet de loi portant exécution des mesures d'économies relatives aux spécialités pharmaceutiques dans le cadre du budget soins de santé 2020, renvoyé en commission lors de la séance plénière du 16 avril 2020 (1005/1-9)

12 Wetsontwerp ter uitvoering van de besparingsmaatregelen bij de farmaceutische specialiteiten in het kader van de gezondheidszorgbegroting 2020, naar de commissie teruggezonden tijdens de plenaire vergadering van 16 april 2020 (1005/1-9)

Discussion générale **Algemene bespreking**

La discussion générale est reprise.
De algemene bespreking wordt hervat.

12.01 **Catherine Fonck**, rapporteur: Monsieur le président, compte tenu des délais, je vais évidemment faire un rapport oral qui, vous le permettrez, chers collègues, sera très synthétique.

La séance plénière ayant renvoyé le projet de loi en commission, son examen a eu lieu ce mardi 21 avril 2020 en commission de la Santé. Un compromis est intervenu pour apporter quatre modifications à ce projet de loi.

Premièrement, des modifications sont intervenues concernant l'entrée en vigueur de différents articles via l'amendement de M. De Caluwé.

Deuxièmement, la réduction de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités pour les médicaments biologiques pour les hôpitaux qui était prévue à l'article 3 a été supprimée via l'amendement de Catherine Fonck et consorts.

Troisièmement, il y a la modification du mécanisme de *clawback*, avec comme décision un *clawback* de 4 % pour l'année 2020 (les génériques et les biosimilaires étant exemptés de cette contribution pour 2020), un *clawback* décidé par arrêté royal délibéré en Conseil

12.01 **Catherine Fonck**, rapporteur: De plenaire vergadering heeft de tekst terug verzonden naar de commissie voor Gezondheid, die de tekst dinsdag, 21 april, heeft gewijzigd.

Ten eerste werd de inwerkingtreding van een aantal artikels herzien via het amendement van de heer De Caluwé.

Ten tweede werd via het amendement van mevrouw Fonck de verminderde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging voor biologische geneesmiddelen voor de ziekenhuizen geschrapt.

Daarnaast werd er een *clawback*

des ministres à partir de 2021 mais qui devra être au minimum de 4 % et la possibilité pour le Roi de décider, toujours par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, si les exemptions prévues en 2020 pour les génériques et biosimilaires seront poursuivies pour 2021 et suivantes. Il s'agit d'un amendement de M. De Caluwé et consorts.

Quatrièmement, il y a l'exemption des réductions de prix pour les médicaments considérés comme essentiels par l'AFMPS dans le cadre de la pandémie de COVID-19. Il s'agit d'un amendement de Mme Tillieux et consorts. Plusieurs autres collègues qui avaient déposé le même type d'amendement (Mme Creemers et consorts et Mme Depoorter et consorts) les ont retirés.

Au niveau des votes, les deux premières modifications ont été votées à l'unanimité. La modification sur le mécanisme de *clawback* a été votée par quatorze membres, deux membres s'étant abstenus et un membre ayant voté contre. La quatrième modification sur l'exemption dans le cadre de la lutte contre le COVID-19 a été votée par seize membres; un membre a voté contre. Le texte global ainsi modifié a été adopté par l'unanimité des membres en commission.

van 4 % goedgekeurd voor 2020, die niet van toepassing is voor generieke en biosimilaire geneesmiddelen. Er werd ook een clawback goedgekeurd van minimaal 4 % vanaf 2021, die bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt bepaald. De Koning kan, volgens dezelfde procedure, de vrijstellingen voor de generieke en biosimilaire geneesmiddelen handhaven vanaf 2021. Hier betreft het een amendement van de heer De Caluwé en consorten.

Ten slotte is de prijsdaling niet van toepassing voor geneesmiddelen die essentieel zijn voor de behandeling van COVID-19. Die vrijstelling werd ingevoerd via het amendement van mevrouw Tillieux en consorten. Andere collega's hadden soortgelijke amendementen ingediend.

De eerste twee wijzigingen werden eenparig goedgekeurd. De wijziging inzake de clawback werd aangenomen met 14 tegen 1 stemmen en 2 onthoudingen. De laatste wijziging werd aangenomen met 16 tegen 1 stemmen. De volledige, gewijzigde tekst werd eenparig goedgekeurd.

*Président: André Flahaut, vice-président.
Voorzitter: André Flahaut, ondervoorzitter.*

12.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, het is een nuttige oefening geweest om de farmawet terug naar de commissie te verwijzen. Zo konden wij er nog eens grondig over discussiëren en uiteindelijk met een gedragen voorstel terugkeren naar de plenaire vergadering.

Mevrouw Fonck heeft de inhoud van de wet reeds toegelicht. Heel belangrijk is dat wij in onze overeenkomst de COVID-geneesmiddelen een apart regime geven. Met onze beslissing zorgen wij voor een maximale toegang tot die goedkope en oude medicatie die echter nog steeds niet in grote hoeveelheden voorradig is voor de patiënten, terwijl ze toch voor hun leven strijden. Wij kijken vooral naar de beschikbaarheid van een medicijn en naar de mate waarin het de zorgverstrekkers in staat stelt patiënten op een comfortabele manier te verzorgen, zodat zij hun job zo goed mogelijk kunnen doen.

Heel belangrijk is ook dat de overeenkomst herzienbaar wordt en dat er een regeling is voor de generieken en biosimularen. Het gebrek daaraan was een van de speerpunten van de kritiek op de *clawback*, terwijl men er precies voor moet zorgen dat het aandeel van

12.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Il était utile de réexaminer la loi Pharma. En octroyant un régime distinct aux médicaments COVID-19, nous assurons l'accès maximal aux médicaments pour les patients qui luttent actuellement pour leur vie. Il est important que le contrat puisse être revu et que les médicaments génériques et biosimilaires aient également été intégrés, un point qui avait suscité d'importantes critiques quant au système de récupération (*clawback*). Nous nous sommes également efforcés de trouver une harmonie afin de permettre une innovation suffisante et de faire en sorte que nos patients aient accès aux thérapies

generieken en biosimulair in het totaalpakket van geneesmiddelen stijgt.

Belangrijk is voorts dat wij blijven zoeken naar een evenwicht tussen voldoende innovatie, enerzijds, en voldoende toegang van onze patiënten tot de nieuwste en meest innovatieve therapieën, anderzijds.

Ik rond af met onze allerbelangrijkste opdracht: wij moeten absoluut het toekomstpact heronderhandelen met alle stakeholders. Wij moeten een evenwichtig akkoord voor de komende jaren tot stand brengen, zodat de geneeskunde betaalbaar, toegankelijk en innovatief blijft.

12.03 Eliane Tillieux (PS): Madame la ministre, ce texte a fait l'objet de nombreuses discussions. La semaine dernière, il était à l'ordre du jour de la séance plénière, de nombreux amendements avaient été déposés et, pour préserver la sérénité des débats, il avait été proposé de le renvoyer en commission.

En commission, nous avons réalisé un travail constructif, qui répond aux attentes des uns et des autres, raison pour laquelle notre groupe soutiendra le projet aujourd'hui.

Ce projet nous a été soumis par le gouvernement en affaires courantes et il vise à mettre en œuvre une série de mesures d'économies dans le secteur pharmaceutique dans le cadre du budget des soins de santé. Ce budget a été élaboré en dehors de toute concertation puisque le gouvernement n'a pas tenu compte de la proposition équilibrée – qui avait obtenu une quasi-unanimité – du Comité de l'assurance.

Ce texte prévoit des mesures qui visent à réduire le prix d'une série d'anciens médicaments. Il prévoit aussi la suppression de ce qu'on appelle la marge de sécurité, supplément qui peut aller jusqu'à cinq euros payés par le patient, sur environ 600 médicaments originaux. C'est une économie d'environ 40 millions pour les patients.

Nous tenons également à souligner que nous avons une série de craintes. En effet, nous craignons que certaines firmes demandent une révision à la hausse du prix de base, entraînant inévitablement un coût supplémentaire pour l'INAMI. Nous craignons de voir tout bonnement et simplement disparaître du marché ces médicaments pour lesquels il n'existe pas d'alternative, parce que jugés comme étant devenus non rentables par les firmes pharmaceutiques ou, peut-être, plus rentables dans d'autres pays. On se trouve, en effet, ici dans un marché extrêmement concurrentiel. Nos craintes se situent également au niveau des firmes de médicaments génériques qui n'auraient pas la capacité d'augmenter leur production pour suppléer, avec le risque que nous nous retrouvions face à des pénuries plus importantes encore qu'aujourd'hui.

Il faudra donc évaluer les mesures prises ce jour pour s'assurer que ni le patient, ni l'assurance des soins de santé ne soient finalement pénalisés. Mon groupe est d'ailleurs soulagé d'avoir pu apporter une réponse concrète dans le cadre de l'épidémie que nous connaissons aujourd'hui, ce en permettant de ne pas imposer cette diminution de prix à tous les médicaments essentiels au traitement du COVID-19.

les plus récentes et les plus innovantes. Nous devons renégocier un pacte d'avenir, de manière à parvenir à un accord tourné vers l'avenir et équilibré, susceptible de maintenir le caractère abordable, accessible et innovant de la médecine.

12.03 Eliane Tillieux (PS): Over de voorliggende tekst werd er lang gedebatteerd. We hebben constructief werk verricht en aan ieders verwachtingen voldaan. Onze fractie zal het ontwerp dan ook steunen.

Het zorgt voor besparingen in de farmaceutische sector in het kader van het gezondheidszorgbudget. Dat budget werd opgesteld zonder enig overleg, aangezien de regering het vrijwel unanieme evenwichtige voorstel van het Verzekeringscomité niet heeft overgenomen.

In deze tekst wordt de prijs van een reeks oude geneesmiddelen verlaagd en wordt de veiligheidsmarge (toeslag tot vijf euro) voor 600 originele geneesmiddelen afgeschaft. Dit levert een besparing van 40 miljoen euro voor de patiënten op.

We vrezen dat sommige firma's een prijsverhoging zullen vragen, wat tot extra kosten voor het RIZIV leidt. Er dreigen ook geneesmiddelen van de markt te verdwijnen die voor de farmaceutische bedrijven niet rendabel zijn. We vrezen dat firma's die generieke geneesmiddelen produceren hun productie niet kunnen verhogen zodat er nog grotere tekorten zullen ontstaan!

We moeten deze maatregelen evalueren om te vermijden dat het niet de patiënt of de ziekteverzekering is die de pineut is.

La chaîne d'approvisionnement pharmaceutique est effectivement sous pression en Belgique, mais aussi dans le monde entier en raison de cette pandémie. Des pénuries se profilent d'ailleurs dans tous les pays.

Si les médicaments indispensables au traitement du COVID-19 connaissaient également une baisse de prix, on pourrait craindre que la Belgique affaiblisse sa position de négociation vis-à-vis des autres pays et que, ce faisant, des pénuries apparaissent, ce qui serait dramatique pour les patients.

Si ce n'est pas la meilleure option pour certains, je tiens à répéter que c'est la nécessité de pouvoir prodiguer des soins de qualité aux patients qui a guidé le dépôt de cet amendement par mon groupe, amendement qui a d'ailleurs été soutenu par de nombreux collègues, ce dont nous les remercions.

Par ailleurs, le projet prévoit également, comme on le sait, des économies qui, quoi qu'on en dise, n'auraient pas été réalisées par le secteur pharmaceutique, mais qui, si elles n'avaient pas été prévues, auraient directement impacté le budget des hôpitaux. Vu les pressions financières qui ont pesé sur ces derniers durant ces dernières années et la situation sans précédent à laquelle ils font face aujourd'hui, cette économie faite sur leur dos n'aurait clairement pas été acceptable.

Par conséquent, nous sommes satisfaits que cette mesure ait pu être supprimée du projet de loi à l'examen aujourd'hui.

Enfin, mon groupe tient aujourd'hui aussi à rappeler qu'il va falloir évaluer la politique des médicaments et la revoir. En effet, pour garantir des médicaments de la meilleure qualité possible pour chaque patient, qui soient disponibles sur le long terme, tout en préservant un budget sous contrôle, il faudra, à terme, revoir la politique des médicaments, et spécifiquement, celle des médicaments innovants.

Il faut mettre davantage l'accent sur les véritables besoins médicaux des patients, sur les priorités de santé. Nous pensons par exemple au vaccin qui devrait être mis au point contre le COVID-19, et que nous appelons tous de tous nos vœux. Il faut aussi optimiser le système de remboursement des médicaments. Il faut encourager l'usage d'une prescription correcte et rationnelle des médicaments. Il faut renforcer les collaborations au niveau européen; là, nous pensons qu'il y a vraiment du travail. Et il faut aussi responsabiliser davantage le secteur pharmaceutique qui, comme on le sait, lorsqu'il dépasse le cadre budgétaire qui lui a été fixé, ne doit pas rembourser l'intégralité de son dépassement. Je rappelle le dépassement récurrent de ces dernières années: 191 millions en 2015, 143 millions en 2016, 268 millions en 2017, 392 millions en 2018 et 162 millions en 2019. La rétribution annuelle tourne, elle, aux alentours de 110 millions d'euros. Le compte n'y est donc pas. Il faudra encore faire des efforts et il nous semble important que le secteur puisse être davantage responsabilisé.

C'est pour cette raison que mon groupe avait soutenu en commission l'amendement de notre collègue du sp.a, imposant à l'industrie pharmaceutique de rembourser, dès 2020, l'entièreté du

Mijn fractie is tevreden dat, zoals we hebben gevraagd, deze prijsvermindering niet geldt voor de geneesmiddelen die essentieel zijn in de strijd tegen COVID-19.

Een verlaging van de prijs van deze geneesmiddelen zou de positie van België kunnen verzwakken tegenover andere landen en nijpende tekorten kunnen veroorzaken. Bij het indienen van dit amendement lieten we ons leiden door het belang van een kwalitatieve gezondheidszorg voor de patiënt.

In het ontwerp werd ook voorzien in besparingen die de farmaceutische sector niet zou hebben gerealiseerd en die dan op het budget van de ziekenhuizen zouden worden doorgevoerd. Gelet op de financiële druk van de voorbije jaren en de huidige toestand zou een dergelijke besparing onaanvaardbaar zijn geweest.

Mijn fractie herinnert eraan dat het geneesmiddelenbeleid zal moeten geëvalueerd en herzien worden, specifiek wat de innovatieve geneesmiddelen betreft, om te garanderen dat alle patiënten op duurzame wijze over kwaliteitsvolle producten kunnen beschikken, waarbij er tevens moet worden voor gezorgd dat de begroting in evenwicht blijft. Men moet meer focussen op de echte behoeften van de patiënten en op de gezondheidsprioriteiten – bijvoorbeeld het vaccin tegen COVID-19 – het terugbetalingsstelsel optimaliseren, een correct en rationeel voorschrijfgedrag aanmoedigen, de Europese samenwerking versterken en de farmaceutische sector meer responsabiliseren. De farmaceutische sector moet het bedrag van de overschrijding van de begroting nog altijd niet volledig terugbetalen. Dat bedrag liep in 2015 op tot 191 miljoen euro, in 2016 bedroeg het 143 miljoen, in 2017 268 miljoen, in 2018 392 miljoen

dépassement du budget. Certains ont estimé que cette modification allait entraîner une trop grande imprévisibilité pour le secteur. C'est pourquoi un consensus a finalement pu être trouvé en commission ce mardi. Ce consensus, s'il maintient un plafond de rétribution pour l'industrie pharmaceutique, il a à tout le moins permis de relever le plafond, laissant ensuite au ministre compétent le soin de négocier les futures rétributions du secteur pharmaceutique, ce qui nous semble un pas dans la bonne direction.

Monsieur le président, mon groupe continuera à plaider pour que ce système de compensations puisse être évalué et adapté à l'avenir pour garantir la pérennité de notre système de soins, tout cela en faveur de l'ensemble des patients. Pour toutes ces raisons, comme je l'ai précisé au début de mon intervention, mon groupe soutiendra le projet qui est sur la table. Je vous remercie.

12.04 Dominiek Snelpe (VB): Mijnheer de voorzitter, wat het Vlaams Belang van het wetsontwerp vindt, heb ik vorige week reeds gezegd. Ik zal dat vandaag niet herhalen.

Ik zal mij toespitsen op de kleine veranderingen die in het wetsontwerp werden opgenomen.

Mevrouw Fonck, de aanhouder wint. Uw amendement om de ziekenhuizen niet nog meer te belasten in deze coronatijd kreeg reeds van bij het begin de steun van het Vlaams Belang en werd nu door een bocht van 180 graden ook door de andere partijen aangenomen.

Amendement nr. 15, of het zogenaamde onderhandelde amendement, werd onderhandeld met de farma-industrie maar evenzeer tussen de verschillende partijen. Daarmee is de linkse trofee, die op 20 februari zou zijn binnengehaald, volledig uitgehold. De sp.a, PS en Ecolo-Groen, die twee maanden geleden nog de redders van het geneesmiddelenbudget waren, geven nu hun fiat aan de uitholling van hun eigen goedgekeurd amendement. Het enige wat nog overblijft van de linkse trofee is het naamplaatje. Wat was de aanleiding? Een handvol zilverlingen of een postje in de post-coronaregering? Tot daar dus de betrouwbaarheid van linkse partijen.

Dan over het amendement nr. 12, het betreft een amendement dat een nieuw artikel invoegt waarbij de voorziening van essentiële COVID-19-geneesmiddelen kan worden gevrijwaard. Zowat alle partijen hadden hetzelfde amendement ingediend. Het Vlaams Belang was dan ook zo vrij om een van de amendementen mee te ondertekenen als blijk van ondersteuning en engagement.

Men zou dan denken: iedereen blij, nu ook de tweede grootste partij van het land haar steun betuigt, maar niet in dit Huis. Collega Bertels haastte zich nog te zeggen dat hij zeer blij was met de steun van Ecolo-Groen en andere collega's, maar blijkbaar horen vertegenwoordigers van de tweede grootste partij van dit land zelfs niet tot de categorie "andere collega's", want onze handtekening werd pertinent geweigerd. Erger nog, er werd meer dan een half uur over geleuterd en kostbare tijd verknald. Voor de PVDA-PTB-kameraden

en in 2019 162 miljoen. De jaarlijkse clawback bedraagt slechts ongeveer 110 miljoen euro.

Om die reden heeft mijn fractie het amendement van de sp.a gesteund dat de farmaceutische industrie ertoe verplicht om al in 2020 het volledige bedrag van de overschrijding terug te betalen. Sommigen waren van oordeel dat dit teveel onzekerheid zou inhouden voor de farmaceutische sector. Zo hebben wij een plafond behouden, maar we hebben dat wel opgetrokken. De minister zal onderhandelingen voeren over de toekomstige clawbacks voor de sector.

12.04 Dominiek Snelpe (VB): J'ai déjà exposé la semaine dernière le point de vue du Vlaams Belang à propos de ce projet de loi. Je me concentrerai aujourd'hui sur les modifications mineures qui y ont été apportées.

La persévérance l'emporte. Nous avons dès le départ soutenu l'amendement présenté par Mme Fonck visant à ne pas accroître davantage la charge des hôpitaux en ces temps de crise du COVID-19 et après avoir négocié un virage à 180 degrés, les autres partis l'ont également approuvé.

L'amendement n°15 a été négocié non seulement avec l'industrie pharmaceutique, mais aussi entre les différents partis. Alors qu'il y a deux mois, sp.a, PS et Ecolo-Groen se présentaient encore comme les sauveteurs du budget des médicaments, ils donnent à présent leur bénédiction à l'érosion de leur amendement qui avait été adopté et ils ont du même coup perdu leur crédibilité. Le seul trophée qui reste à la gauche est l'intitulé du projet. Ont-ils obtenu en échange une poignée de deniers ou la promesse d'une place dans le gouvernement qui sera formé à l'issue de la crise du COVID-19?

moest zelfs nog eens expliciet bevestigd worden dat het Vlaams Belang zeker niet mee heeft getekend.

Achthonderdduizend kiezers werden hier voor de zoveelste keer geschoffeerd door zij die het zagezegd opnemen voor de arbeider, de ondernemer, de kleine zelfstandige, de zorgverlener. Denken jullie nu echt dat tussen die kiezers van het Vlaams Belang geen arbeiders, geen ondernemers, geen kleine zelfstandigen, geen zorgverstrekkers zitten?

Voorzitter: Patrick Dewael, voorzitter.

Président: Patrick Dewael, président.

Denkt u het nu echt op te nemen voor die mensen als u er 800.000 omwille van hun politieke overtuiging discrimineert?

Een ding is mij duidelijk geworden, collega's. Het is mij zowaar duidelijk geworden dat u eigenlijk gelijk hebt: mijn partij is niet democratisch, als het tenminste gaat over democratie zoals u het zich voorstelt. Als democratisch staat voor het discrimineren van 800.000 mensen omwille van hun politieke overtuiging, dan zijn wij inderdaad geen democraten. Als democratisch staat voor een tweesporenmaatschappij waarin geweigerd wordt samen te werken met de vertegenwoordigers van de tweede grootste partij van het land, dan zijn wij inderdaad niet democratisch. Als democratie staat voor wie iets ondertekent, in plaats van voor wat ondertekend wordt, dan is het Vlaams Belang consequent niet democratisch. Wij dragen deze zoveelste titel dan ook waardig als geuzennaam en wij laten de beoordeling ervan over aan de kiezer.

Ik keer terug naar het wetsontwerp, mijnheer de voorzitter. Het Vlaams Belang is blij dat het eindelijk ter stemming voorligt. Wij hopen dan ook dat er vandaag eindelijk ook over wordt gestemd, want vorige week waren wij ook al zover – ik zie mij hier nog zitten – tot opeens alarmbellen gingen rinkelen. Ik hoop dus dat het vandaag tot een stemming kan komen, ook met de steun van het Vlaams Belang.

12.05 Nawal Farih (CD&V): Collega's, in de commissie hebben wij weer gewerkt aan het voorliggend wetsontwerp, waaraan inderdaad enkele wijzigingen zijn aangebracht. Wij hebben bijvoorbeeld mevrouw Fonck gesteund inzake de financiering van de ziekenhuizen. Daarnaast hebben wij ook een amendement gesteund waarbij wij ervoor zorgen dat er een vrijwaring is van de COVID-19-medicatie, zeker gezien de huidige crisis. Wij hebben dus momenteel een gewogen tekst die de CD&V-fractie uiteraard mee zal ondersteunen en goedkeuren.

L'amendement n°12 insère un nouvel article visant à garantir l'approvisionnement de médicaments essentiels pour le traitement du COVID-19. Le même amendement avait été présenté par quasi tous les partis. En signe de soutien et d'engagement, le Vlaams Belang en avait signé un. M. Bertels s'est grandement félicité du soutien d'Ecolo-Groen et d'autres partis, mais il a refusé la signature de notre parti. Le PVDA-PTB a même souhaité une nouvelle confirmation explicite de l'absence de la signature du Vlaams Belang.

Pour la énième fois, 800 000 électeurs ont été humiliés. Imaginez-vous réellement que parmi l'électorat du Vlaams Belang ne figure aucun ouvrier, entrepreneur, petit indépendant ou membre du personnel soignant?

En fait, vous avez raison: mon parti n'est pas démocratique, du moins si la démocratie signifie discriminer 800 000 personnes en raison de leurs convictions politiques, si la démocratie représente une société à deux vitesses qui refuse de coopérer avec les représentants du deuxième plus grand parti du pays, si la démocratie accorde plus d'importance à celui qui signe qu'à ce qu'on signe. Ce qualificatif nous colle à la peau et laissons à l'électeur le soin de juger.

Le Vlaams Belang est heureux que le projet de loi soit enfin soumis au vote. J'espère qu'il pourra être adopté aujourd'hui, grâce également au soutien du Vlaams Belang.

12.05 Nawal Farih (CD&V): En commission, nous nous sommes à nouveau penchés sur le projet de loi. Certaines modifications ont été apportées. Nous avons soutenu Mme Fonck sur le financement des hôpitaux et avons soutenu un amendement visant à garantir les médicaments COVID-19. Il s'agit

d'un texte équilibré que le CD&V approuvera lui aussi.

De **voorzitter**: Ja, *in der Beschränkung zeigt sich der Meister*.

12.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le président, c'est revenu, donc nous en reparlons. Je pense que c'est normal. Aujourd'hui, ce projet de loi qui nous est proposé vient du gouvernement et parle des dépenses importantes que nous faisons au niveau des médicaments, et que nous payons tous avec notre sécurité sociale. Je voulais attirer l'attention sur le fait qu'effectivement, avec l'épidémie de COVID-19, on se rend compte de l'importance de notre sécurité sociale.

Mais notre sécurité sociale est en danger. Un des dangers, c'est ce qui se passe depuis longtemps, depuis plusieurs années: c'est un vrai pillage qui est en cours par les firmes pharmaceutiques. Je vais reparler du même exemple. La boîte d'Oméprazole que nous payons 33 euros en Belgique coûte 3 euros aux Pays-Bas. C'est-à-dire qu'à quelques kilomètres de nos frontières, certains médicaments sont jusque 90 % moins chers.

Un deuxième exemple se situe au niveau des hôpitaux. Nous en avons parlé. Dans les hôpitaux, grâce au système des appels d'offres, nous arrivons à obtenir des réductions. Je pourrais tenir l'après-midi avec tous les exemples des prix de médicaments moins chers dans d'autres pays. Je pourrais aussi évoquer les pays nordiques.

Il est évident que nous pourrions payer beaucoup, beaucoup moins cher nos médicaments. Nous avons calculé que rien que pour les 25 médicaments qui coûtent le plus à notre sécurité sociale, nous pourrions économiser pas moins de 400 millions d'euros. Il est évident que si nous appliquions les prix que je viens d'évoquer à l'ensemble de nos médicaments, nous pourrions facilement économiser des milliards, somme que nous pourrions utiliser utilement ailleurs dans la sécurité sociale, ou pour rembourser davantage de médicaments.

Je le redis: les économies qui sont proposées aujourd'hui ne sont pas de vraies économies. Ce sont des baisses de prix qui devraient être normales dans notre pays. Quand un médicament prend de l'âge, tout comme un ordinateur, quelques années après, les prix baissent. C'est normalement la même chose avec les médicaments. Au plus longtemps il est sur le marché, au moins cher il est. C'est ce qui devrait normalement se passer, mais qui ne se passe pas. Les prix restent artificiellement hauts. Nous allons faire de petites baisses de prix, mais c'est vraiment dérisoire par rapport aux économies que nous pourrions faire.

Du coup, on va un peu parler des changements dans la loi. Monsieur Dewael, vous avez dit, la semaine passée, qu'un toilettage était en cours, un grand compromis. Il s'agissait d'une histoire technique. Évidemment, ce n'était pas du tout technique. Nous avons appris en commission ce qui allait se passer.

La loi était sortie de la commission et on avait gagné le principe suivant lequel les firmes dépassant le budget prévu devaient, par un mécanisme, rembourser ce dépassement de ce budget à l'État. Ce

12.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Het onderhavige wetsontwerp gaat over de – hoge – uitgaven voor geneesmiddelen, die wij collectief betalen via de sociale zekerheid. De corona-epidemie heeft het belang van de sociale zekerheid aangetoond. Die is echter in gevaar, want de farmaceutische bedrijven zijn haar de jongste jaren aan het kaalplukken. Ik geef u het voorbeeld van een doosje omeprazol, dat in België voor 33 euro over de toonbank gaat en in Nederland voor 3 euro! Overigens slagen de ziekenhuizen erin korting op geneesmiddelen te verkrijgen dankzij een systeem van aanbestedingen. Als we de prijs van de 25 geneesmiddelen die de sociale zekerheid het meest kosten, zouden verlagen, zouden we 400 miljoen euro kunnen besparen. Als dat op alle geneesmiddelen toegepast zou worden, zouden we miljarden besparen.

De besparingen die vandaag voorgesteld worden, zijn niet meer dan prijsverlagingen die normaal zouden moeten zijn wanneer een geneesmiddel al een tijd op de markt is.

We waren het er in de commissie over eens om in de wet het principe op te nemen volgens hetwelk een farmaceutische firma die het afgesproken budget overschrijdt, het bedrag van die overschrijding integraal moet terugbetalen aan de sociale zekerheid. Nu is het bedrag van die terugbetaling bij wet geplafonneerd. Bovendien hebben we niet eens kunnen bereiken dat de producenten van generische geneesmiddelen worden vrijgesteld van de terugbetaling van deze overschrijdingen. Dit wetsontwerp had al niet veel om het lijf en is nu volledig uitgekled.

remboursement qui devait revenir à la sécurité sociale était auparavant plafonné mais on l'a déplafonné. Cela signifie que ces firmes devaient rembourser la totalité de la somme du dépassement budgétaire.

Ce principe-là, que nous avons dans un premier temps gagné, était inscrit dans la loi. Mais après des semaines de lobbying de part et d'autre, nous avons vu que le Big Pharma a réussi son coup. En effet, la loi prévoit un plafond. Même l'exemption de ces dépassements pour l'industrie générique n'est pas acquise du tout, alors que c'est surtout le Big Pharma qui est responsable des dépassements. Je pense que là, il a vraiment gagné son coup. On a encore plus vidé cette loi du peu de sa substance.

Le deuxième problème, c'est que nous avons eu un autre amendement en commission alors que ce n'était pas prévu. Ce nouvel amendement va introduire une exception dans cette loi qui nous est proposée pour de vieux médicaments. L'exception est accordée. Ce sont de petites baisses de prix, comme je vous le dis et il n'y aura pas de baisse de prix pour les médicaments que nous utilisons dans le cadre de l'épidémie de COVID-19.

J'ai consulté la liste des médicaments concernés. N'y figurent que peu de médicaments traitant le coronavirus et peu d'innovations. En effet et malheureusement, il y a déjà eu l'épidémie du SARS en 2003. On a même eu des développements de vaccins mais cela n'a intéressé aucune firme de développer un médicament contre le COVID de l'époque. Pourtant, 84 vaccins étaient dans le pipeline mais aucun n'a intéressé une firme pour développer le vaccin parce qu'à ce moment-là, cela ne présentait aucune rentabilité. Encore une fois, on constate que les firmes dirigent vraiment la recherche. Si aujourd'hui, nous n'avons pas de vaccin, c'est à cause de la logique du profit.

Nous avons donc de vieux médicaments, que nous utilisons pour les patients atteints du COVID-19 aujourd'hui, aux soins intensifs par exemple. Une liste de médicaments pour lesquels on risque d'avoir des pénuries a été établie. Pourquoi? Parce qu'il y a plus de patients. Aujourd'hui, dans la loi, il est dit que si ces médicaments sont soumis à une baisse de prix, on ne l'appliquera pas. Ils pourront garder leur prix plus haut. De cette façon, on influence quelque peu le marché. En d'autres mots, je demande vraiment: pourquoi bénéficient-ils de cette exception?

Madame la ministre, maintenant c'est à vous que je parle; je vous ai déjà posé cette question en commission mardi et vous ne m'avez pas répondu. Le 28 mars, vous avez fait un grand communiqué de presse avec le gouvernement. Vous avez dit que le gouvernement et l'industrie pharmaceutique en Belgique sont ensemble dans la lutte contre le coronavirus. Dans ce communiqué, il était dit que vous alliez augmenter la capacité de *testing* par exemple. On y parle du développement possible d'un vaccin, mais on n'y parle pas des pénuries possibles de médicaments. Je me demande donc, quand vous avez eu cette réunion avec les firmes, ce que vous leur avez demandé.

Quand je regarde la liste des médicaments qui seront possiblement en pénurie, je suis désolée, mais il s'agit de vieux médicaments, produits par Johnson & Johnson, UCB Pharma, par Pfizer. Ce sont

Het tweede probleem betreft het tweede amendement, dat ertoe strekt een uitzondering te maken voor de geneesmiddelen die worden gebruikt in de strijd tegen COVID-19. Dit betekent dat hun prijs niet mag dalen. Het betreft oude geneesmiddelen, want destijds had geen enkele firma interesse om moleculen of vaccins tegen het coronavirus te ontwikkelen, omdat die weinig geld in het laatje brachten. Waarom wordt er voor deze geneesmiddelen een uitzondering gemaakt?

Mevrouw de minister, ik heb u deze vraag afgelopen dinsdag al in de commissie gesteld, maar u hebt mij geen antwoord gegeven. Op 28 maart stelde u in een persbericht dat de regering en de farmaceutische industrie in België de handen ineengeslagen hebben om de strijd tegen het coronavirus op te voeren. U maakte gewag van een verhoging van de testcapaciteit en de ontwikkeling van een vaccin, maar niet van mogelijke geneesmiddelentekorten. Er dreigen tekorten te ontstaan, omdat het aantal behandelde patiënten is gestegen. Alle geneesmiddelen die gebruikt worden voor de behandeling van COVID-19-patiënten zijn evenwel antibiotica, antimycotica en pijnstillers die al lang bestaan en die de farmareuzen gemakkelijk kunnen produceren. Welk akkoord hebt u met de farmaceutische bedrijven gesloten om de bevoorrading van die geneesmiddelen te verzekeren?

België is een *pharma valley*, dus u moet me niet gaan vertellen dat er geen productielijnen kunnen worden geopend. Clamoxyl is een geneesmiddel waarvoor er een tekort dreigt en GSK had aangekondigd dat de productie van dat geneesmiddel in 2021 zou worden stopgezet. Ik hoop dat u het bedrijf hebt gevraagd om dat niet te doen. We zijn nog niet van COVID-19 af! U hebt de farmaceutische bedrijven verzekerd dat ze hun geneesmiddel tegen een

des antibiotiques, des antimycotiques, des antidouleurs, de vieux médicaments qu'ils savent parfaitement produire. Je veux savoir ce que vous avez négocié pour faire en sorte d'être sûre que nous soyons approvisionnés en ce qui concerne ces médicaments. Nous risquons une pénurie, alors qu'en Belgique nous sommes quand même à la pointe de l'industrie pharmaceutique. Nous avons des firmes pharmaceutiques. Ne me dites pas qu'on ne peut pas ouvrir des lignes de production.

Un médicament qui risque d'être en pénurie est le Clamoxyl de GSK. On en a débattu. GSK avait annoncé arrêter sa production en 2021. J'espère que vous leur avez demandé de ne pas arrêter cette production. En effet, on n'en a pas fini avec le COVID-19. On risque encore d'avoir des patients atteints pendant des mois et des mois. On aurait besoin de tous ces médicaments. À part le fait qu'ils pourront être vendus à un prix plus haut que prévu, que leur avez-vous demandé? Voilà ma question.

12.07 Jan Bertels (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het heeft wat voeten in de aarde gehad, maar we zijn aan het einde gekomen. Ik zal voornamelijk de constructieve samenwerking op het einde onthouden en het voortschrijdend inzicht dat heel veel collega's hebben gehad. Als ik het mij goed herinner, werd dit wetsontwerp, zoals onder andere door ons geamendeerd, nog niet zo lang geleden unaniem goedgekeurd in de commissie.

Ik zal mij beperken tot vier boodschappen en een oproep die elk kaderen in de basisstelling van de sp.a-fractie, die wij vroeger, nu en in de toekomst zullen blijven verdedigen, met name dat een sterke overheid moet zorgen voor een toegankelijke, betaalbare en goede gezondheidszorg, ook wat geneesmiddelen betreft. Dit wetsontwerp, zoals geamendeerd, draagt daartoe bij.

De eerste belangrijke boodschap is dat de factuur voor de patiënten voor bepaalde geneesmiddelen eindelijk daalt. Dat zal gebeuren vanaf 1 juli in plaats van vanaf 1 april. De daling van de factuur, op kruissnelheid meer dan 50 miljoen op jaarbasis, is een goede zaak.

Tweede boodschap. Er wordt meer solidariteit en meer verantwoordelijkheid gevraagd van de Big Pharma als zij hun geneesmiddelenbudget overschrijden. Dit laatste vergeet men soms. Het is een redelijke verantwoordelijkheid, een redelijke solidariteit, op een gelijkaardig niveau als de verantwoordelijkheid en de solidariteit die gelden voor alle andere actoren binnen onze geroemde en belangrijke gezondheidszorgsector.

Derde boodschap. Ik ben blij met het voortschrijdend inzicht van alle collega's die dit wetsontwerp nu steunen. Bedankt daarvoor. Er zit een potentiële boost in voor de sector van de generische geneesmiddelen, voor de sector van de *biosimilars*, met andere woorden voor goede en goedkope geneesmiddelen. Het marktaandeel van deze goede en goedkope geneesmiddelen in België moet groter worden. Daarmee is iedereen het ondertussen eens.

In onze buurlanden is dit marktaandeel veel groter dan in België.

Collega's, op die manier bereiken wij de absolute doelstelling, namelijk het creëren van meer ruimte en meer financiële middelen

hogere prijs kunnen verkopen, maar wat hebt u hun gevraagd in het kader van de bestrijding van het COVID-19?

12.07 Jan Bertels (sp.a): Le sp.a considère comme un principe de base qu'un gouvernement fort doit garantir des soins de santé – ce qui inclut les médicaments – accessibles, abordables et de qualité. Le projet de loi à l'examen, tel qu'amendé, contribue à cet objectif.

Ainsi, la facture qui sera soumise aux patients pour certains médicaments baissera enfin, certes à partir du 1er juillet seulement au lieu du 1er avril, et ce, à concurrence de plus de 50 millions d'euros par an à la vitesse de croisière. Par ailleurs, l'industrie pharmaceutique devra faire preuve de solidarité et de sens des responsabilités en cas de dépassement de son budget. De plus, ce projet de loi peut *booster* le secteur des médicaments génériques et biosimilaires de qualité mais moins coûteux. Tout le monde s'accorde, en effet, à dire que la part de marché de ces médicaments doit augmenter en Belgique.

Nous nous dégageons également ainsi une marge financière qui nous permettra de rembourser des médicaments innovants. Enfin, nous sommes tous mobilisés dans cette lutte contre le coronavirus. Je me réjouis de l'adoption de l'amendement visant à garantir la disponibilité des médicaments

voor de terugbetaling van innovatieve geneesmiddelen waarvan er een heel deel in de pipeline zit en die wij nodig hebben in een betaalbare, toegankelijke en goede gezondheidszorg.

Vierde boodschap. Alle hens aan dek voor de bestrijding van het coronavirus. De sp.a is tevreden dat het amendement is goedgekeurd om geen risico te nemen – ik neem aan dat dit voor iedereen redelijk is – met de beschikbaarheid van essentiële COVID-19-geneesmiddelen. Hun beschikbaarheid blijft verzekerd.

Ten tweede, er mag geen risico worden genomen voor onze ziekenhuizen en onze ziekenhuisapotheken. Zij mogen ook geen bijkomende administratieve lasten worden opgelegd. Ook op dat punt zijn wij tevreden omdat iedereen heeft aanvaard dat geen bijkomende financiële en administratieve lasten zullen worden opgelegd aan onze ziekenhuizen. Zij worden daarvan uitgezonderd.

Tot slot, collega's, een oproep. Ook op dit vlak is er voortschrijdend inzicht. Ik hoop dan ook dat het Parlement er werk van kan maken na de stemming straks. Laat ons gesprekken beginnen, samenwerken met alle betrokken actoren en de weg voorbereiden voor een nieuwe pax farmaceutica, een nieuwe en sociale farmadeal, waarvoor heel veel actoren binnen de farmaceutische sector vragende partij zijn. Collega's, wij hebben ze allemaal gezien. Er zijn veel vragende partijen. Laat ons dus samenwerken voor een sterke overheid en een sterke farmaceutische sector in al zijn geledingen.

Ik heb in de commissie al aangekondigd dat de sp.a daartoe bereid is en die weg zeker wil uitgaan, zodat er tegen eind 2020 een nieuwe en sociale farmadeal is.

12.08 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, le parcours de ce projet de loi s'est mieux terminé qu'il n'avait commencé. Essayons de regarder les aspects positifs, même s'il ne s'agit que d'une étape, puisque d'autres chantiers nous attendent.

Tout d'abord, ce projet vise à réduire la facture de certains médicaments. La responsabilité du secteur pharmaceutique a aussi été majorée de manière équilibrée pour prendre en compte sa branche belge dans le domaine de la recherche et de l'innovation. C'est évidemment fondamental – avant tout pour les patients.

De même, le texte intègre les traitements contre le COVID-19. Comme ce fut le cas lors des débats en commission, une collègue nous a expliqué qu'il était possible d'obtenir des réductions importantes en ce domaine. Toutefois, je le répète, nous ne pouvons pas complètement ignorer la réalité de terrain. Chers collègues du PTB, les propos que j'ai encore entendus aujourd'hui négligent la situation des hôpitaux et, en particulier, des unités de soins intensifs. Je ne pense pas que vous mesuriez la manière dont les officines hospitalières tentent de se débrouiller pour trouver certains médicaments en pénurie, alors même que des contrats en prévoient la livraison garantie. Dès lors, ces services doivent se tourner vers d'autres firmes pharmaceutiques aux stocks absents. Quand vous me rétorquez qu'il n'y a qu'à déployer des chaînes de production, je ne sais pas si vous vous rendez bien compte de vos propos. Cela impliquerait alors de demander à certains travailleurs de ce secteur de consentir à des semaines de septante-deux heures. J'ignorais que

contre le COVID-19. Épargner aux hôpitaux des charges financières et administratives additionnelles est une excellente chose.

Nous en appelons à préparer une nouvelle *pax pharmaceutica* pour la fin de l'année 2020, en concertation avec tous les acteurs. De très nombreuses parties du secteur pharmaceutique sont demandeuses, et le sp.a y est d'ores et déjà disposé.

12.08 Catherine Fonck (cdH): Ondanks de slechte start is het parlementaire traject van dit wetsontwerp uiteindelijk positief geëindigd. Ook al gaat het maar over één fase, men moet ook de positieve aspecten belichten.

Voor bepaalde geneesmiddelen zal de factuur voor de patiënten dalen. De verantwoordelijkheid van de farmaceutische sector werd uitgebreid, maar wel op een redelijke manier, waarbij de meerwaarde van de sector voor onderzoek en ontwikkeling erkend wordt. Dat is van fundamenteel belang voor de patiënten.

Er werd rekening gehouden met de COVID-19-behandelingen. Een collega heeft verklaard dat het mogelijk is om stevige kortingen te krijgen op geneesmiddelen ter bestrijding van het coronavirus. Men mag de realiteit op het terrein echter niet miskennen. De

c'était votre philosophie.

Je dis juste que ne pas tenir compte de la réalité des hôpitaux pour garantir l'administration des médicaments aux patients qui luttent aujourd'hui encore entre la vie et la mort, ce serait véritablement faire peu de cas de ce qui se passe sur le terrain.

Je dirai enfin que, depuis le début, je n'ai eu de cesse de plaider pour qu'on ne profite pas de ce projet de loi pour imposer des économies supplémentaires aux hôpitaux dont la situation financière est particulièrement difficile.

Je remercie les différents collègues qui ont appuyé mon amendement visant à supprimer ces économies sur les hôpitaux. Je ne dis pas que cela va régler la situation de 2020 qui est une année *horribilis* pour les hôpitaux. Il est vrai qu'un accord est intervenu, au sein tant du kern que du kern étendu aux présidents de partis, pour dégager un milliard supplémentaire pour les hôpitaux. Mais, madame la ministre, vous savez aussi bien que moi que, très vraisemblablement, ce milliard ne suffira pas, compte tenu des rentrées financières qui sont complètement décapitées au niveau des hôpitaux, puisqu'ils ont accepté de supprimer toutes les activités électives pour se concentrer, d'abord et avant tout, sur la lutte contre le COVID-19.

Ceci ne signifie évidemment pas que tout est résolu car il convient d'ouvrir deux grands chantiers d'avenir. Tout d'abord, du côté pharmaceutique, de nombreux médicaments supplémentaires innovants vont arriver, que ce soit pour les maladies rares ou pour les maladies fréquentes. Il faudra dès lors trouver des accords avec le secteur pharmaceutique ainsi qu'une forme de clause de prix raisonnable pour que ce soit faisable du côté de l'État et accessible du côté des patients.

L'autre grand chantier d'avenir consistera à faire évoluer le financement des hôpitaux, en développant une vision sur le moyen et le long terme à travers un plan pluriannuel. Il n'est plus possible de continuer, chaque année, de se retrouver avec des corrections, des budgets pour l'année -3 ou -4 – c'est ainsi que cela se fait –, avec dès lors une grande instabilité pour les projets d'avenir développés par les hôpitaux. Bien évidemment, le premier budget des hôpitaux, ce sont les salaires du personnel soignant qui, comme toujours, mais aujourd'hui plus que jamais, lutte pour les patients, contre le COVID-19. Je vous remercie.

ziekenhuisapotheken bewegen hemel en aarde om geneesmiddelen waaraan er een tekort is te verkrijgen. Wanneer ze andere bedrijven moeten aanspreken, zijn er ook daar geen voorraden. Om productielijnen te openen zou men aan de werknemers moeten vragen om 72 uur per week te werken. Ik wist niet dat dat de insteek van de PVDA was!

We moeten ervoor zorgen dat de geneesmiddelen worden toegediend aan de patiënten die voor hun leven vechten.

Ik heb er vele malen voor gepleit dat er geen bijkomende besparingen aan de ziekenhuizen zouden worden opgelegd. Ik dank de collega's die mijn amendement gesteund hebben. 2020 wordt een vreselijk jaar. De 1 miljard euro die het uitgebreid kernkabinet uitgetrokken heeft, volstaan misschien niet. De financiële inkomsten zijn ingestort met de afschaffing van de electieve activiteiten en de verschuiving van de focus naar de bestrijding van COVID-19.

Er liggen twee grote werven voor ons. In de farmaceutische sector zullen er innovatieve geneesmiddelen hun intrede maken. Er zal een redelijkeprijsclausule moeten worden afgesloten, die de haalbaarheid voor de Staat en de toegankelijkheid voor de patiënten garandeert.

De andere grote werf zal de financiering van de ziekenhuizen zijn, met een middellange- en langetermijnvisie en een meerjarenplan. De jaarlijkse budgettaire correcties zetten de stabiliteit te zeer op het spel. De belangrijkste uitgavenpost van de ziekenhuizen, dat zijn de lonen van het zorgpersoneel, dat zoals altijd, maar nu meer dan ooit, tot het uiterste gaat voor de patiënten.

12.09 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, mon groupe soutiendra le projet de loi. Je tiens à remercier le travail constructif qui a été mené par mes collègues en commission. Il était indispensable,

12.09 Sophie Rohonyi (DéFI): Mijn fractie zal het wetsontwerp steunen. In de commissie werd er

au regard de la crise actuelle, d'adapter ce texte pour garantir un minimum la disponibilité de certains médicaments, en particulier durant la période que nous traversons aujourd'hui. Je vous remercie.

12.10 Minister **Maggie De Block**: Mijnheer de voorzitter, dank aan de collega's om dit compromis allemaal mee goed te keuren. Ik mag wel zeggen dat dit akkoord een moeilijke bevalling was. Ik vind het wel jammer dat de daling van de factuur voor de patiënten wordt gehalveerd nu dit pas op 1 juli ingaat. Men zegt dat het al op kruissnelheid is, maar zo snel zullen we die 57 miljoen niet bereiken. Nu ja, het zal dan toch de helft zijn.

Over het Toekomstpact werd al gesproken. Dat is er geweest van 2015 tot 2019 en heeft voor een heel grote toegankelijkheid van innovatieve geneesmiddelen gezorgd voor tal van patiënten: voor mensen met weesziekten, voor mensen met diabetes en, vooral, voor behandelingen van kanker waarvoor vroeger geen geneesmiddel geschikt was.

Ik denk dat het de nieuwe regering toekomt een nieuw pact af te sluiten. Mijnheer Bertels, ik hoor u graag spreken over een pax medica, maar dan kan men niet eerst een oorlogsverklaring afleggen zoals mevrouw Tillieux heeft gedaan en dan vrede sluiten. Het mag dan wel zo zijn dat er na elke oorlog vrede komt, maar het zal toch een zeer grote uitdaging vormen. Ik ben blij dat u die alvast wil aangaan.

Ondertussen is er de coronacrisis gekomen. Het FAGG, samen met de FOD Volksgezondheid, is zeer actief geweest om de schaarser wordende medicatie te verkrijgen op een internationaal verstoorde markt; medicatie die nochtans meer moest worden gebruikt vanwege het hogere aantal patiënten op intensieve zorgen, maar ook op dialyse, voor beademing enzovoort. Onder moeilijke omstandigheden heeft men ervoor gezorgd dat er, weliswaar met contingentering, toch genoeg medicatie voorhanden was. Daarin hebben niet alle landen hetzelfde resultaat geboekt.

Ik ben blij dat er nu een consensus is. Het is nog een half jaar en volgende maand moeten we eigenlijk al beginnen aan een nieuw budget voor 2020-2021. Het is niets te vroeg, maar nooit te laat.

12.11 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la ministre, je regrette que vous n'ayez toujours pas répondu à ma question, que je vous ai pourtant posée deux fois. Quels engagements avez-vous demandés aux firmes qui produisent tous les médicaments sur la liste et qui risquent d'être en pénurie pour augmenter leur capacité de production? Quelle garantie avons-nous que ces médicaments seront disponibles pendant encore des mois pour nos patients?

Madame Fonck, vous dites que je ne connais pas la réalité du terrain. Je la connais très bien! Je sais que les hôpitaux ont des difficultés d'approvisionnement en médicaments.

Pourquoi n'augmente-on pas les lignes de production dans notre pays? S'il faut travailler 72 heures à la chaîne pour ce faire, il faudra payer les heures supplémentaires ou il faudra engager du personnel.

constructief werk geleverd. De tekst moest absoluut aangepast worden om de beschikbaarheid van bepaalde geneesmiddelen tijdens deze crisis te waarborgen.

12.10 **Maggie De Block**, ministre: Je remercie l'ensemble des collègues pour leur adhésion à ce compromis. Il s'agit d'un accord péniblement négocié et je trouve regrettable que la diminution de la facture pour les patients soit réduite de moitié, à présent que les dispositions n'entrent en vigueur que le 1er juillet.

Le Pacte d'avenir de 2015 à 2019 a rendu des médicaments novateurs accessibles à de nombreux patients, souvent pour des affections pour lesquelles aucun médicament ad hoc n'était disponible. Il appartiendra au nouveau gouvernement de conclure un nouveau pacte. Il s'agira à cet égard de réfléchir au fait qu'une *pax medica* ne sera pas facilitée par le lancement préalable d'une déclaration de guerre, comme l'a fait Mme Tillieux.

Dans le cadre de la crise du coronavirus, l'AFMPS et le SPF Santé publique sont intervenus activement afin de veiller, certes par un contingentement, à ce qu'un stock suffisant de médicaments reste disponible, en dépit de la pénurie sur un marché international perturbé.

12.11 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, u hebt nog altijd geen antwoord gegeven op mijn vraag. Welke garanties dat ze hun productiecapaciteit zullen verhogen hebt u gekregen van de firma's die de geneesmiddelen op de lijst, waarvoor er een tekort dreigt, produceren? Welke garantie hebben we dat deze geneesmiddelen nog maandenlang beschikbaar zullen zijn?

Mevrouw Fonck, ik ken de realiteit op het terrein heel goed. Als de

Dans les hôpitaux, on a dû travailler plus pour faire face à l'épidémie. Donc, s'il est possible de travailler plus et d'engager du personnel pour produire davantage ces médicaments pour qu'ils soient disponibles en Belgique et à l'étranger, il est de notre devoir de le faire. Il est de notre devoir de responsabiliser nos firmes pharmaceutiques à cette fin.

productie moet worden verhoogd, moeten er overuren worden betaald of moet er personeel worden aangeworven. We moeten onze farmaceutische sector responsabiliseren.

12.12 Jan Bertels (sp.a): Mevrouw de minister, ik heb daarstraks gezegd dat ik in fine voornamelijk de constructieve samenwerking zou onthouden, maar er moet mij toch iets van het hart. Het ligt niet aan de oppositie of aan het Parlement dat dit wetsontwerp van de regering pas op 1 juli in werking zal treden. Het Parlement heeft er alles aan gedaan – het ontwerp was al goedgekeurd in de commissie – opdat de wet in werking zou kunnen treden op 1 april, de verlaging van de patiëntenfactuur voor geneesmiddelen inbegrepen.

12.12 Jan Bertels (sp.a): Même si en définitive, je retiendrai l'atmosphère de collaboration constructive dans laquelle nous avons travaillé, je ne puis m'empêcher de rappeler que le responsable du report de l'entrée en vigueur de ce projet de loi du 1er avril au 1er juillet est non pas le Parlement, mais bien le gouvernement, qui a à chaque fois fait retirer le projet de l'ordre du jour de la séance plénière.

Het is niet het Parlement dat geblokkeerd heeft. Het is de regering of een regeringspartij – dat laat ik in het midden – die het ontwerp elke keer van de agenda van de plenaire vergadering heeft gehaald. De waarheid heeft haar rechten. De vertraging ligt niet aan het Parlement. Het ligt ook niet aan het Parlement dat de patiëntenfactuur later in werking zal treden.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1005/9)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1005/9)**

Le projet de loi compte 14 articles.
Het wetsontwerp telt 14 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 14 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 Proposition de loi visant à réglementer la suspension de la procédure des élections sociales de l'année 2020 suite à la pandémie du coronavirus COVID-19 (1146/1-5)

13 Wetsvoorstel tot regeling van de opschorting van de procedure sociale verkiezingen van het jaar 2020 ingevolge de coronavirus COVID-19 pandemie (1146/1-5)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Nawal Farih, Nahima Lanjri, Valerie Van Peel, Marie-Colline Leroy.

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

13.01 Meryame Kitir, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik zal kort samenvatten wat er in de commissie is besproken.

Mevrouw Farih heeft het wetsvoorstel ingediend en toegelicht. Sociale verkiezingen vinden om de vier jaar plaats op een wettelijk bepaalde datum. De volgende sociale verkiezingen waren gepland van 11 tot en met 24 mei. Het betreft één verkiezingsdag, maar we weten dat er een uitgebreide procedure voorafgaat aan deze specifiek bepaalde dag. De wetgeving voorziet in een strikte voorafgaande procedure waarin er beslissingen moeten worden genomen. Deze procedure start op 150 dagen vóór de eigenlijke verkiezingsdag, volgens een strikt vastgelegde kalender die geen speling toelaat. Sinds de uitbraak van het coronavirus zagen veel ondernemingen zich verplicht om hun werknemers massaal te laten telewerken of zelfs hun activiteiten stop te zetten en dus hun werknemers op tijdelijke werkloosheid te plaatsen.

Hierdoor zijn vele werknemers niet meer aanwezig in de ondernemingen en kunnen de overlegorganen ook niet meer naar behoren vergaderen. Dit hypothekeert het verdere serene verloop van de verkiezingsprocedure.

Vandaar het wetsvoorstel om de sociale verkiezingen uit te stellen. De sociale partners bereikten daarover een akkoord binnen de Groep van Tien en binnen de NAR. Deze opschorting heeft tal van praktische en juridische gevolgen die duidelijk en rechtszeker moeten worden uitgeklaard, wil men massale disputen en rechtsgeschillen voorkomen.

In het advies van de sociale partners waren er daarover enkele essentiële punten. Enerzijds worden de rechten en de plichten van alle belanghebbenden bevroren in de staat waarin ze zich bevinden op datum van de tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure. Anderzijds moet ieder ongewenst rechtstreeks of onrechtstreeks effect van de schorsing van de verkiezingsprocedure en het uitstel van de dag van de sociale verkiezingen vermeden worden.

Het wetsvoorstel zet dit advies van de sociale partners om in wetgeving en regelt alle gevolgen van deze opschorting en voorziet ook in een regeling voor de bijzondere ontslagbescherming van de personeelsafgevaardigden en de kandidaat-personeelsafgevaardigden.

Verschillende fracties zijn kort tussengekomen en er werden vragen gesteld over onder andere de deelname van de interimarbeiders, over het lidmaatschap van de vakbond en over de opschorting van gerechtelijke procedures. De minister van Werk heeft het wetsvoorstel verwelkomd en een antwoord gegeven op diverse vragen.

In antwoord op het advies van de Raad van State heeft de indienster enkele amendementen ingediend. Deze amendementen en het wetsvoorstel zelf werden vervolgens unaniem goedgekeurd in de

13.01 Meryame Kitir, rapporteur: Mme Farih a déposé et commenté cette proposition de loi. Étant donné que de nombreux travailleurs sont en chômage temporaire ou font du télétravail, les élections sociales, qui étaient prévues cette année du 11 au 24 mai, ne peuvent se préparer selon les procédures ad hoc. Cette proposition de loi vise donc à reporter les élections sociales. Les partenaires sociaux sont parvenus à un accord à ce sujet. La suspension entraîne un certain nombre de conséquences pratiques et juridiques. Les partenaires sociaux estiment qu'il convient de geler les droits et obligations dans l'état où ils se trouvent à la date de la suspension temporaire. Il faut éviter tout effet indésirable dû à la suspension.

La proposition de loi transpose l'avis des partenaires sociaux dans une loi, régit les conséquences de la suspension et prévoit un règlement pour la protection contre le licenciement du délégué du personnel et du candidat-délégué du personnel.

Au cours du débat ont été posées des questions relatives à la participation des travailleurs intérimaires, à l'affiliation au syndicat et à la suspension des procédures judiciaires. La ministre de l'Emploi se félicite de ce projet de loi. Sur avis du Conseil d'État, l'auteure a amendé la proposition qui a été ensuite approuvée à l'unanimité.

commissie.

13.02 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank mevrouw Kitir voor de verslaggeving. Het voorstel werd unaniem goedgekeurd en het is essentieel dat we er vandaag nog over stemmen, gelet op de dringende aard ervan. Ik dank de collega's dan ook graag voor de samenwerking en hun steun.

13.02 Nawal Farih (CD&V): Cette proposition de loi a été approuvée à l'unanimité et compte tenu du caractère urgent, il est essentiel que nous votions sur cette proposition aujourd'hui. Je remercie chacun des membres pour la coopération et le soutien.

13.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le président, vu la crise sanitaire et, bien entendu, les mesures de confinement, le déroulement normal de ces élections sociales était devenu impossible. En effet, tant la campagne que le vote final étaient compromis.

13.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): De gezondheids-crisis zet het normale verloop van de sociale verkiezingen op de helling. Voor ons is het noodzakelijk dat die verkiezingen op een zo sereen en doeltreffend mogelijke manier kunnen worden georganiseerd. De opschorting van deze procedures was dus absoluut nodig. Ook moest de rechtszekerheid worden gegarandeerd. Het was interessant om hierover de mening van de sociale partners te horen.

Pour ce qui nous concerne, nous souhaitons cosigner la proposition de loi à l'examen car il nous semblait primordial que des élections sociales puissent être organisées de la manière la plus sereine et la plus efficiente possible. Il s'agit d'une question qui nous importe beaucoup, sachant à quel point les discussions entre les partenaires sociaux constituent un élément indispensable dans le monde du travail, mais aussi à quel point les délégués au sein des entreprises doivent être soutenus et entendus. La suspension de ces procédures était donc essentielle. En outre, comme ma collègue, Mme Kitir, l'a déjà dit, il était également nécessaire de garantir la sécurité juridique.

Par ailleurs, il était intéressant d'entendre l'avis des partenaires sociaux qui se sont prononcés et qui ont exposé une série d'attentes légitimes quant au gel des droits et obligations respectifs.

Les débats furent sereins et constructifs au sein de la commission des Affaires sociales, raison pour laquelle mon groupe tient à remercier les différents intervenants, mais aussi le travail de Mme la ministre.

13.04 Meryame Kitir (sp.a): Mevrouw de minister, wij steunen het voorstel uiteraard, maar ik heb u in de commissie een vraag gesteld waarop u met een bevestigend knikje hebt geantwoord. Daarom wil ik de vraag hier toch nog eens herhalen. Kunt u bevestigen dat een brief naar de arbeidsrechtbanken wordt gestuurd om de lopende procedures inzake de kandidaatstellingen stop te zetten en om de lopende beroepen – er zijn er al een vijftal – zeker niet te behandelen voordat de procedures opnieuw gestart worden? Hoe zal dat gebeuren?

13.04 Meryame Kitir (sp.a): La ministre confirme-t-elle que la lettre demande aux tribunaux du travail d'interrompre la procédure de candidature et de ne pas traiter les cinq recours en cours avant que la procédure ne recommence depuis le début?

13.05 Minister Nathalie Muylle: Mevrouw Kitir, ik bevestig formeel dat de brief om de procedures stil te leggen vertrekt zodra dit is goedgekeurd.

13.05 Minister Nathalie Muylle: Je confirme formellement que la lettre visant à interrompre la procédure partira aussitôt que la présente proposition de loi aura été approuvée.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraag nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1146/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1146/5)**

La proposition de loi compte 20 articles.
Het wetsvoorstel telt 20 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 20 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 20 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

14 Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage en ce qui concerne les allocations de chômage temporaire pour les travailleurs des entreprises de travail adapté (1139/1-3)

14 Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991 wat de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van maatwerkbedrijven betreft (1139/1-3)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Meryame Kitir, Anja Vanrobaeys, Jan Bertels, Gilles Vanden Burre, Evita Willaert, Marc Goblet.

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

14.01 Nahima Lanjri, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, collega's, aangezien wij het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991 wat de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van maatwerkbedrijven betreft, ingediend door de collega's Kitir, Vanrobaeys en Bertels, van de sp.a-fractie, afgelopen dinsdag in de bevoegde commissie voor Sociale Zaken besproken hebben, kan ik mij niet beperken tot een verwijzing naar het schriftelijk verslag.

In haar toelichting wijst mevrouw Kitir erop dat het voorstel ertoe strekt uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van maatwerkbedrijven mogelijk te maken. Met het koninklijk besluit van 4 februari 2018, waarmee de cumulatieregeling bij progressieve werkhervatting werd aangepast, werd namelijk een bepaling ingevoerd die het medewerkers van maatwerkbedrijven toelaat om het al dan niet voltijdse arbeidsinkomen te combineren met een niet-gereduceerde arbeidsongeschiktheidsuitkering. In het geval van tijdelijke werkloosheid kunnen die werknemers echter geen aanspraak maken op een uitkering voor tijdelijke werkloosheid, wat

14.01 Nahima Lanjri, rapporteur: La commission a examiné mardi passé cette proposition de loi qui a pour but de modifier l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage en ce qui concerne les allocations de chômage temporaire pour les travailleurs des entreprises de travail adapté.

L'auteure, Mme Kitir, a explicité la proposition de loi. L'objectif consiste à permettre l'octroi d'allocations de chômage temporaire aux travailleurs des entreprises de travail adapté. En vertu de l'arrêté royal du 4 février 2018, ils peuvent combiner un revenu professionnel

betekent dat zij terugvallen op een ziekte-uitkering, weliswaar aan 100 %. Doordat de betrokkenen echter heel vaak onvoldoende arbeidsprestaties noteren en een uitkering als onregelmatige werknemer genieten, ligt de ziekte-uitkering die zij in voorkomend geval ontvangen, vaak niet veel hoger dan het leefloon, dat voor een alleenstaande 959 euro bedraagt. Vanwege hun problemen als gevolg van hun handicap of ziekte, is de ziekte-uitkering vaak ontoereikend. Het loon dat zij kunnen bijverdienen, is dus zeker welgekomen. Als zij eventueel op tijdelijke werkloosheid geplaatst worden, dan vinden de indieners van het voorstel – wij zijn het met hen eens – dat de betrokkenen moeten kunnen rekenen op een werkloosheidsuitkering boven op hun RIZIV-uitkering. Het wetsvoorstel van mevrouw Kitir maakt dat mogelijk.

Wanneer het voorstel straks goedgekeurd wordt, dan treedt het in werking met terugwerkende kracht vanaf 13 maart 2020, toen de eerste regeringsmaatregelen ter voorkoming van de verdere verspreiding van COVID-19 werden afgekondigd.

De collega's Willaert van Ecolo-Groen en Goblet van de PS scharen zich achter het voorstel, dat zij ook medeondertekend hebben.

Collega Goblet wil elk evenwichtig rechtvaardig antwoord voor werknemers van maatwerkbedrijven ondersteunen en vindt dat alle werknemers geconfronteerd met overmacht op eenzelfde soort steun moeten kunnen rekenen.

Collega Samyn van het Vlaams Belang ondersteunt het voorstel ook, maar vraagt wel waarom de maatregel niet wordt opengetrokken naar al wie maximaal 20 % progressief tewerkgesteld is. Mevrouw Kitir antwoordde dat dat niet nodig is, omdat die werknemers voorheen al voldoende rechten hebben opgebouwd om te kunnen cumuleren, terwijl dat niet het geval is voor de werknemers van maatwerkbedrijven.

Mevrouw Galant van de MR geeft aan dat wij te maken hebben met een kwetsbaar publiek, dat dankzij maatwerk een duurzame, kwalitatieve job krijgt. Maatwerkbedrijven die eveneens tot de essentiële sectoren behoren, werken ook door, ook al zijn hun werknemers extra kwetsbaar voor het coronavirus. Bij een sluiting blijven zij kampen met een nood aan extra zorg, dus een cumul lijkt voor haar dan ook logisch. De MR vroeg nog naar de grootte van de groep en minister Muylle heeft beloofd om die cijfers achteraf nog te bezorgen.

Namens mijn partij heb ik vorige dinsdag aangegeven dat wij de mogelijkheid voor de medewerkers van maatwerkbedrijven, die al heel zwak staan, om hun ziekte-uitkering te combineren met een uitkering voor tijdelijke werkloosheid, toejuichen. Wij hebben er wel op aangedrongen om het debat in een ruimer kader te voeren. Minister Muylle sluit zich aan bij die opmerking en roept ertoe op om alleszins in de toekomst na te denken over manieren om personen met een uitkering extra te stimuleren om te werken – velen doen dat al – zonder dat zij daarvoor gestraft worden. Wij moeten er inderdaad voor zorgen dat werken altijd loont. Hoewel dat een ruimer debat is, hebben onze fractie en onze minister geen probleem met het voorliggende voorstel. Wij hebben er dan ook onze steun aan verleend.

avec une allocation d'incapacité de travail. En cas de chômage temporaire, ils ne peuvent cependant pas prétendre à une allocation de chômage temporaire et doivent donc se contenter d'une indemnité de maladie qui n'est souvent pas beaucoup plus élevée qu'un revenu d'intégration. La proposition de loi à l'examen tend à octroyer à ces travailleurs une allocation de chômage en plus de leur allocation de l'INAMI en cas de chômage temporaire. La proposition de loi devrait entrer en vigueur avec effet rétroactif au 13 mars 2020.

Mme Willaert, d'Ecolo-Groen, et M. Goblet, du PS, soutiennent la proposition et sont cosignataires. M. Goblet souligne que tous les travailleurs confrontés à un cas de force majeure doivent bénéficier du même soutien. Mme Samyn, du Vlaams Belang, souscrit à ce principe tout en se demandant pourquoi cette mesure n'est pas élargie à l'ensemble des personnes concernées par un retour progressif au travail à raison de 20 % au maximum. Selon Mme Kitir cependant, ces travailleurs ont déjà constitué suffisamment de droits auparavant pour pouvoir cumuler, alors qu'il n'en va pas de même pour les travailleurs des entreprises de travail adapté.

Mme Galant du MR estime, elle aussi, que ce cumul est logique. Lors de la fermeture d'une entreprise de travail adapté, le besoin de soins supplémentaires de ses travailleurs reste identique. La ministre Mme Muylle a promis des statistiques relatives au nombre de travailleurs concernés.

Mme Lanjri du CD&V soutient la proposition de loi, mais souhaite cependant élargir le cadre du débat. La ministre a admis qu'il faudra mener une réflexion sur la manière d'inciter davantage les bénéficiaires d'une allocation à travailler, sans les pénaliser pour

De verschillende statuten geven nu al aanleiding tot discriminatie en in zekere zin bevestigen wij die discriminatie met het voorliggende voorstel. Maar de oorzaak van dat euvel ligt eigenlijk aan de basiswetgeving en niet aan nieuwe tekst.

De voorgestelde aanpassing is ook logisch in coronatijden. Ik heb er ook bij de minister op aangedrongen om te onderzoeken of er een bijkomend dagsupplement kan worden uitbetaald. Dat moet technisch nog nader worden uitgewerkt, want het kan niet dat men door een hogere dagvergoeding, die nu nog 5,63 euro bedraagt, meer zou verdienen dan wanneer men aan het werk is.

Collega Moscufo van de PVDA-PTB steunt het voorstel ook. Volgens haar is het niet aan de werknemer om op te draaien voor de crisis en zeker niet aan personen met een handicap. Het is een maatschappelijk gerechtvaardigd voorstel voor die werknemers, die al door hun handicap met extra kosten kampen. Zij vindt dat het voorstel getuigt van een groot respect voor de betrokken werknemers.

Sommigen zijn verplicht om te werken, omdat hun uitkering te laag is. Tegelijk zien ze zich, door te werken, ook opgenomen in de maatschappij.

In de sector werken ongeveer 32.000 mensen met een handicap en ze werpt de vraag op of het echt nodig is hen in die moeilijke omstandigheden aan het werk te zetten, terwijl de social-distancingregels misschien niet worden gerespecteerd.

Mevrouw De Jonge van Open Vld erkent de maatschappelijke meerwaarde van de maatwerkbedrijven, die actief zijn in verschillende sectoren en complementair met reguliere bedrijven werken. Aangezien het voorstel een impact heeft op werknemers die minder dan een vijfde werken, vindt zij echter dat moet worden nagegaan of de toekenning van een uitkering voor tijdelijke werkloosheid wel aangewezen is, zeker omdat het werken in de sector moet worden gestimuleerd en sommige maatwerkbedrijven wel degelijk in staat zijn, ook in de coronacrisis, te functioneren. Sommige maatwerkbedrijven voeren bijvoorbeeld paramedische taken uit. Zij onderstreept het belang van die maatwerkbedrijven. Men moet binnen de sector van de maatwerkbedrijven stimulansen geven om operationeel te blijven.

Ze vindt het ook een verkeerd signaal om nu in volle coronacrisis het wetsvoorstel goed te keuren. Men kan de maatregel niet los zien van de algemene maatregelen inzake de cumulatie van werkloosheidsuitkeringen met een volledige ziekte-uitkering. Zij vraagt dus een bredere analyse van het wetsvoorstel en ook het advies van minister Muylle en van minister De Block.

De heer Anseeuw vindt het wetsvoorstel strikt genomen geen coronamaatregel. Het wetsvoorstel beoogt volgens hem een definitieve wijziging van de regelgeving. Hij sluit zich aan bij de minister en vindt dat er een ruimer debat moet komen. Hij merkt op dat de tijdelijke werkloosheid niet dient om bepaalde ziektekosten te dekken.

In 2018 werd trouwens beslist om in een uitzondering te voorzien voor mensen in maatwerkbedrijven op de regel van de vermindering van de ZIV-uitkering bij progressieve werkhervatting. Het is net omdat de

autant. Si la présente proposition de loi confirme la discrimination existante entre différents statuts, la faute en incombe à la loi de base. Mme Lanjri a demandé à la ministre d'étudier la possibilité d'accorder un supplément journalier.

Mme Moscufo du PVDA-PTB soutient également la proposition. Les personnes handicapées doivent de toute façon toujours faire face à des frais supplémentaires. La proposition de loi est un témoignage de respect à l'égard de ces travailleurs.

Pour Mme De Jonge, de l'Open Vld, cette proposition de loi constitue un signal erroné dans la mesure où nous devons inciter les entreprises de travail adapté à demeurer opérationnelles. Elle demande que la proposition de loi soit soumise à une analyse plus large et requiert l'avis des ministres Muylle et De Block.

Pour M. Anseeuw, de la N-VA, il ne s'agit pas en l'occurrence d'une mesure prise dans le cadre de la crise du coronavirus, mais bien d'une modification définitive de la législation. Il demande de soumettre le texte à un plus vaste débat. Dès lors, précisément, que les travailleurs des entreprises de travail adapté conservent l'intégralité de leur indemnité d'incapacité de travail en cas de reprise progressive du travail, il ne peut y avoir de cumul avec les allocations de chômage temporaire. De plus, le groupe cible de la proposition de loi est défini de manière arbitraire et imprécise, à son estime. La proposition de loi n'apporte pas de réponse adéquate à une demande pourtant légitime.

Mme Kitir, auteure de la proposition, rétorque qu'il s'agit là de chercher une solution à un problème criant. Un débat plus large peut toujours avoir lieu.

La proposition a été adoptée par

volledige ZIV-uitkering behouden blijft dat er geen cumul is met de tijdelijke werkloosheid.

13 voix contre 3 et 1 abstention.

Men moet zich volgens collega Anseeuw de vraag stellen op welke manier de beperkte middelen van de sociale zekerheid adequaat worden ingezet. Hij vindt dat de omschreven doelgroep in het wetsvoorstel, met name werknemers in een maatwerkbedrijf, arbitrair en vaag is omschreven.

Er zijn nog andere mensen met een laag inkomen en die vallen niet onder de maatregel. Hij vindt het wetsvoorstel dus niet het goede antwoord op een terechte vraag.

De indiener, mevrouw Kitir, repliceerde daarop dat men met het voorstel een oplossing zoekt voor een prangend probleem, dat zich nu aandient. Het klopt volgens haar dat het debat breder gevoerd moet worden, maar intussen kan dat probleem alvast worden opgelost.

Het is dan ook niet te verbazen dat bij de stemming over het voorstel de PS, Ecolo-Groen, het Vlaams Belang, de MR, CD&V, sp.a en de PVDA-PTB voorgestemd hebben, Open Vld zich heeft onthouden en de N-VA tegengestemd heeft. Het voorstel werd aldus aangenomen met 13 stemmen voor, 3 tegen en 1 onthouding.

14.02 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik schets even de context van dit wetsvoorstel. Een aantal principes moet immers in acht worden genomen.

Een eerste algemeen principe zegt dat wie arbeidsongeschikt is het werk tijdelijk kan hervatten via een deeltijdse of progressieve werkhervatting. Afhankelijk van het aantal uren dat men werkt, wordt dan een bedrag in mindering gebracht van zijn of haar ziekte- en invaliditeitsuitkering. Op dat principe bestaat er een enkele uitzondering, want personen die in een maatwerkbedrijf werken mogen steeds hun volledige ziekte- en invaliditeitsuitkering behouden, ongeacht het aantal gewerkte uren.

Een tweede algemeen principe is dat arbeidsongeschikten in principe geen aanspraak kunnen maken op een werkloosheidsuitkering, tenzij het een tijdelijke werkloosheidsuitkering betreft en dat enkel voor arbeidsongeschikten die werken en wier ziekte- en invaliditeitsuitkering deels verminderd wordt naargelang de gewerkte uren.

Als men die zaken samenneemt, dan komt de hier vandaag beoogde doelgroep niet in aanmerking. Met het voorliggende wetsvoorstel willen de indieners een uitzondering maken op deze principes die al decennialang worden toegepast en dat enkel voor de medewerkers van maatwerkbedrijven. Het gaat dus om die uitzondering. De indieners van dit voorstel vinden namelijk dat de ziekte- en invaliditeitsuitkering die de medewerkers van maatwerkbedrijven ontvangen niet volstaat om van te leven. Zij stellen dat deze medewerkers veel extra uitgaven hebben als gevolg van hun ziekte.

Ik heb daar tijdens de behandeling in de commissie enkele bedenkingen bij gemaakt en ik houd eraan ze hier kort te herhalen. Ten eerste verdient de kwestie van de hoogte van de ziekte- en invaliditeitsuitkering voor de meest kwetsbaren in onze samenleving

14.02 Björn Anseeuw (N-VA):

Les personnes en incapacité de travail peuvent reprendre temporairement le travail par le biais d'une reprise partielle ou progressive du travail. Dans ce cas, la rémunération est portée en déduction de l'allocation. Les personnes qui travaillent dans une entreprise de travail adapté peuvent toutefois toujours conserver l'intégralité de leur indemnité d'assurance maladie-invalidité. Les personnes en incapacité de travail ne peuvent en principe pas se prévaloir d'une allocation de chômage. La présente proposition de loi vise à déroger à ces principes et ce uniquement pour les collaborateurs des entreprises de travail adapté.

Le montant de l'indemnité d'assurance maladie-invalidité (AMI) mérite un débat approfondi. La présente proposition n'apporte toutefois pas la bonne réponse à cette question légitime. Cette proposition n'a rien à voir avec la crise du coronavirus, mais porte sur le montant de l'indemnité AMI.

En reprise progressive du travail, le nombre d'heures qui peuvent être prestées n'est pas limité. Avec

een grondig debat. Dit voorstel biedt echter niet het juiste antwoord op die terechte vraag. Veel collega's beaamden in de commissie dat deze kwestie een grondig debat verdient, maar ik stel vast dat ze met hun stemgedrag een belangrijk precedent schiepen nog vooraleer dat debat wordt gevoerd.

Om te beginnen werd de coronacrisis aangehaald als reden voor de voorgestelde afwijking van een niet onbelangrijk principe, namelijk dat men voor uren die men kan werken geen ziekte- en invaliditeitsuitkering kan krijgen of behoeft. In feite heeft dit echter niets met corona te maken, het is in de eerste plaats een debat over de hoogte van die ZIV-uitkeringen. Als een medewerker van een maatwerkbedrijf buiten tijden van corona om een of andere reden terugvalt op een ziekte-uitkering, dan is die uitkering immers niet hoger of lager dan in tijden van corona. In dat geval zijn ook de ziektekosten niet per se hoger of lager dan in coronatijden.

Daar komt nog een niet onbelangrijk element bij, namelijk dat een debat over de hoogte van de ziekte-uitkeringen per definitie ook een debat is over de financiering van onze sociale zekerheid.

Mijn tweede bedenking is dat het aantal uren dat iemand onder progressieve tewerkstelling kan werken, niet beperkt is. Dit betekent dat met het voorstel dat nu voorligt, voor medewerkers van maatwerkbedrijven de mogelijkheid ontstaat om een volledige ziekte- en invaliditeitsuitkering te combineren met een werkloosheidsuitkering die op een hoog aantal gewerkte dagen is berekend. Het komt er dus op neer dat wij de beperkte middelen van onze sociale zekerheid, die vandaag meer dan ooit onder druk staat, in het bijzonder de financiering ervan, zouden aanwenden om personen die al een volledige sociale uitkering krijgen, bovenop nog eens een sociale uitkering te geven.

Collega's, voor ons kunnen wij dat bezwaarlijk een verantwoorde aanwending van de beperkte middelen van onze sociale zekerheid noemen. Daar komt nog bij dat de doelgroep die wordt beoogd, vrij willekeurig wordt omschreven.

Ten eerste, de maatregel wordt nodig geacht voor medewerkers van maatwerkbedrijven, omdat zij, ik citeer, "vrij frequent onregelmatig werknemer zijn en daardoor lagere ZIV-uitkeringen hebben". Ook wordt aangehaald dat de doelgroep van het wetsvoorstel hogere ziektekosten zou hebben.

Ook daarbij zijn wel enige kanttekeningen te maken. Vreemd genoeg wordt de voorgestelde maatregel niet beperkt tot enkel de groep die effectief een lagere uitkering of hogere ziektekosten heeft. Zij wordt daarentegen uitgebreid naar alle medewerkers van maatwerkbedrijven, ongeacht de hoogte van hun ziektekosten en de hoogte van de uitkering die zij krijgen.

Ten tweede, vreemd genoeg wordt de maatregel ook niet ingevoerd voor een groep van arbeidsongeschikten die ook een volledige ZIV-uitkering ontvangen wegens een beperkte tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit. Nochtans zou net zo goed kunnen worden geargumenteed dat ook binnen die groep heel wat mensen een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Bovendien draagt die groep van arbeidsongeschikten per definitie ook hogere ziektekosten dan

cette proposition, les travailleurs des entreprises de travail adapté pourraient donc cumuler indemnité AMI complète et allocations de chômage calculées sur un nombre élevé de jours ouvrés. Voilà qui ne pourrait guère être qualifié d'utilisation judicieuse des moyens limités de notre sécurité sociale.

En outre, le choix du groupe-cible semble bien arbitraire: la proposition ne s'adresse pas uniquement aux personnes qui perçoivent des allocations réduites ou sont confrontées à des frais médicaux élevés; elle est élargie à tous les collaborateurs d'entreprises de travail adapté, peu importe le montant de leur indemnité. La mesure n'est par contre pas applicable aux personnes en incapacité de travail qui perçoivent une indemnité AMI complète en raison d'une occupation restreinte dans le circuit régulier du travail.

Il nous faut veiller à ce que le chômage temporaire ne rémunère pas davantage que le travail, et rester plus que jamais prudents face à des instruments tels que le chômage temporaire. Or, c'est précisément l'inverse qui se produit en l'occurrence.

On fait ici un usage excessif de la mesure de chômage temporaire. L'objectif n'est, en aucun cas, d'ajouter une allocation sociale à une autre. Presque tous les partis se sentent obligés d'ouvrir le tiroir-caisse de la sécurité sociale, semaine après semaine, mais aucun ne se soucie apparemment du financement et de la viabilité financière de cette sécurité sociale. Cette proposition est un camouflet infligé non seulement à tous ceux qui auront réellement besoin de notre sécurité sociale à l'avenir mais aussi aux experts que nous avons entendus en commission au sujet du financement de la sécurité sociale.

Cette proposition n'est en rien liée à la crise du coronavirus. La

gezonde werknemers.

Wij moeten er ook blijvend over waken dat tijdelijke werkloosheid niet lonender wordt of lonender gaat lijken dan werken. Dat zou immers de betaalbaarheid, maar ook de legitimiteit en het draagvlak van onze sociale zekerheid onnodig in het gedrang brengen en mogelijk ook een werkloosheidsval in de hand werken.

réglementation en question sera définitivement modifiée. Bien que la question d'un revenu suffisamment élevé soit justifiée, nous n'approuverons pas cette proposition de loi.

Vandaag zijn zowat 1,25 miljoen Belgen tijdelijk werkloos. Het is goed en nodig dat de overheid onder andere middels tijdelijke werkloosheid de economie ondersteunt wanneer de economie voor een belangrijk deel wordt stilgelegd. Alleen is het vandaag voor ons allemaal koffiedik kijken wat de duur zal zijn van de huidige periode van maatschappelijke ontwrichting. Net die onzekerheid moet voor ons allen dan ook een stimulans zijn om meer dan ooit zorgvuldig om te springen met instrumenten als tijdelijke werkloosheid.

Hier gebeurt echter net het tegenovergestelde. Dat is ook niet de eerste keer. Eergisteren hebben wij in de commissie ook gemerkt dat het niet de laatste keer zal zijn.

Volgende week komt er een nieuwe doelgroep aan bod.

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen gericht en doelmatig gebruikmaken van maatregelen zoals tijdelijke werkloosheid en het overmatig gebruik van dit soort maatregelen. In dit geval gebeurt het tweede. Een sociale uitkering boven op een andere kan nooit de bedoeling zijn. Een werkloosheidsuitkering toekennen om ziektekosten te dekken, is niets minder dan oneigenlijk gebruik van een werkloosheidsuitkering.

Daar wringt het schoentje. Bijna alle partijen hier voelen zich geroepen om zonder veel omzien week na week de schuif van de sociale zekerheid open te trekken. Wat daarbij hemeltergend is, is dat diezelfde partijen geen zier geven om de financiering en de betaalbaarheid van diezelfde sociale zekerheid. Dat zijn voor die partijen allemaal zorgen voor later.

We hielden twee volledige dagen hoorzittingen in de commissie over de financiering van de sociale zekerheid. Daar kwamen experts, werkgevers en werknemers aan bod. Het waren bijzonder boeiende dagen. De mensen die ons te woord stonden, verdienen ook hulde voor de moeite die ze zich hebben getroost. Het effect daarvan laat nog op zich wachten. Voor zover dat nog nodig was, werd toen glashelder gesteld dat de uitdaging voor de betaalbaarheid van onze sociale zekerheid gigantisch is.

Het voorstel, zoals het nu voorligt, is niet enkel een middelvinger naar al wie onze sociale zekerheid in de toekomst broodnodig zal hebben, maar ook naar de mensen die ons dagenlang te woord hebben gestaan in de commissie.

Collega's, dit voorstel kwam ter tafel onder het mom van de coronacrisis. Voor alle duidelijkheid: dit voorstel heeft niets te maken met corona. De betrokken regelgeving wordt immers niet tijdelijk maar definitief gewijzigd. Ofschoon de vraag naar een voldoende hoog inkomen volkomen terecht is, zullen we dit wetsvoorstel niet goedkeuren. Deze problematiek verdient een ernstig debat. Velen

zeggen het met ons, maar handelen er niet naar. Een oplossing die is ingebed in een toekomstvisie op een sociale zekerheid die activeert, is broodnodig. Maar hier gebeurt net het tegenovergestelde.

14.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le président, le but de ce projet de loi est de permettre des indemnités de chômage temporaire aux employés des ETA (Entreprises de Travail Adapté) qui combinent leurs revenus à temps partiel avec une prestation d'invalidité non réduite, comme ils y sont autorisés.

Cependant, le libellé actuel de la décision sur le chômage signifie qu'en cas de chômage temporaire, ces travailleurs ne pourront pas prétendre à des allocations de chômage temporaire et reculeront ainsi sur leur allocation d'invalidité limitée, qui, je le rappelle, peut être inférieure au seuil de pauvreté.

Chers collègues, je vous avoue et je m'autorise à vous le dire en petit comité: peut-être parce que je suis jeune députée, quand j'ai dû instruire ce texte, j'ai d'abord cru que je n'avais pas compris. Cela voulait donc dire qu'avant cette proposition, les employés des ETA se voyaient mettre en concurrence une cessation d'activité et leurs allocations d'invalidité. On sait pourtant que les personnes en situation d'invalidité ou de handicap ont des dépenses élevées en raison de leur maladie. On maintenait donc jusqu'ici une concurrence insupportable.

Est-il important aujourd'hui de veiller à une plus grande sécurité et à ce que la sécurité sociale puisse répondre à ce problème qui perdurait? La réponse est oui. Je me permets de rappeler qu'en temps normal, le risque pour un travailleur en situation de handicap est trois fois plus élevé que celui d'un travailleur, de sombrer dans une situation de précarité. Est-ce une proposition coronavirus qui va plus loin? Bien entendu, je le reconnais. Si en temps normal, une personne en situation de handicap a trois fois plus de risques de sombrer dans la pauvreté, que pensez-vous dans la situation actuelle où tout le monde est dans une situation difficile? Que dire alors des personnes qui cumulent les difficultés?

La sécurité sociale sert aussi à cela: à réparer et à faire en sorte que les personnes qui cumulent les difficultés puissent être soutenues, aidées, valorisées et reconnues.

C'était donc une évidence pour nous de cosigner cette proposition de loi qui envoie un message aux travailleurs. Nous vous invitons tous chaleureusement à repenser et soutenir ce texte qui n'a pour seul objectif que de permettre aux personnes en situation de handicap de vivre plus décemment en cette période extrêmement compliquée. Je ne peux pas imaginer qu'on puisse se scandaliser qu'après la crise, ces personnes puissent vivre dans de meilleures conditions.

14.04 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik dank de collega's die het wetsvoorstel in de commissie hebben gesteund. De rapporteur heeft al uitgebreid gezegd waarover het gaat. Ik zal niet in herhaling vallen, maar ik wil gewoon een korte reactie geven op wat de collega van N-VA zei.

Uw reactie stuit mij echt tegen de borst. Het gaat hier over mensen die in een heel moeilijke situatie verkeren en die al vanuit een

14.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Dit wetsvoorstel heeft tot doel om de toekenning van uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid mogelijk te maken voor de werknemers van maatwerkbedrijven die het (deeltijdse) arbeidsinkomen combineren met een niet-gereduceerde invaliditeitsuitkering. Momenteel kunnen die werknemers geen aanspraak maken op een uitkering voor tijdelijke werkloosheid.

Vóór dit wetvoorstel vielen werknemers van maatwerkbedrijven die geconfronteerd werden met een stopzetting van hun activiteit terug op hun invaliditeitsuitkering! Personen die invalide of gehandicapt zijn hebben door hun toestand vaak zeer hoge kosten. In normale tijden ligt het risico dat een werknemer met een handicap in de armoede belandt drie maal hoger dan bij andere werknemers. Dit is dus een zogenaamd coronavoorstel, maar het gaat verder dan dat. Dit is ook waartoe de sociale zekerheid dient: het erkennen, het valoriseren en het ondersteunen van personen die een opeenstapeling van moeilijkheden op hun pad vinden.

We nodigen u dan ook allen uit om de voorliggende tekst te steunen. Die personen moeten fatsoenlijker kunnen leven, zowel tijdens de crisis als daarna. Ik kan niet geloven dat iemand daar aanstoot aan zou nemen.

14.04 Meryame Kitir (sp.a): Je suis réellement outrée par la réaction du collègue de la N-VA. Nous parlons ici de personnes qui cumulent une allocation de maladie à un revenu professionnel et qui vivent donc généralement dans des conditions difficiles. Elles se

moeilijke situatie de moeite doen om te gaan werken. Het is een goede zaak dat met de hervormingen van minister De Block de mogelijkheid werd gecreëerd dat zij een ziekte-uitkering kunnen behouden, samen met hun inkomen.

Op crisismomenten zullen zij echter het zwaarst worden getroffen. Zij vallen dan immers terug op een ziekte-uitkering, maar niet op een ziekte-uitkering van 100 % omdat het vaak om mensen gaat die hun rechten niet hebben kunnen opbouwen. Het gaat hier over een uitkering die onder de armoedegrens ligt. Het feit dat u dat allemaal in vraag stelt, stuit mij tegen de borst.

Sta mij toe te zeggen dat ik van u geen lessen te leren heb als het gaat over de betaalbaarheid van de sociale zekerheid. De N-VA heeft vier jaar deel uitgemaakt van de regering en de erfenis die u nalaat, is niet echt iets om chapeau tegen te zeggen.

U hebt bewust het budget van de sociale zekerheid laten ontsporen om dan een jaar aan een stuk te roepen dat er nog meer moet worden bespaard in de sociale zekerheid. Nu we met deze coronacrisis worden geconfronteerd, verandert u van mening en zegt u dat we nood hebben aan een sociale zekerheid. Het is maar hoe het u uitkomt; de ene keer bent u een liefhebber van de sociale zekerheid en de andere keer is de sociale zekerheid uw vijand, een domein waarop moet worden bespaard.

Vandaag kwam het arrest van het Grondwettelijk Hof dat het onbelast bijverdienen vernietigt. Mensen die reeds een job hadden, mochten van u in de vorige legislatuur 6.000 euro onbelast bijverdienen. Er gaat dus 0 euro naar de sociale zekerheid. Wij hebben hierover een hoorzitting gehad in het Parlement. Tien organisaties, van vakbonden en werkgevers tot vrijwilligers, hebben allemaal gewaarschuwd voor de gevolgen en u hebt daaraan geen gehoor gegeven. Ik ben heel blij dat het Grondwettelijk Hof dat vandaag vernietigt, zodat de sociale zekerheid, waarover u zich toch zo'n grote zorgen maakt, in de toekomst wel zal worden gefinancierd.

Ik besluit door de collega's te danken voor hun steun voor dit wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Mevrouw Kitir, de heer Anseeuw had het woord gevraagd voor een onderbreking. U bent intussen klaar met uw uiteenzetting.

Ik geef echter wel nog het woord aan de heer Anseeuw.

14.05 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega Kitir, we hebben het altijd over mensen met een lage uitkering. Alleen gaat dit voorstel niet enkel over mensen met een lage uitkering en sluit het tegelijkertijd heel wat mensen met een lage uitkering uit. De vraag is dus in welke mate men niet discrimineert met dit voorstel, los van het feit dat de betaalbaarheid van de sociale zekerheid altijd onze zorg is geweest. We verschillen alleen grondig van mening over de manier waarop we dit moeten doen. Op zich is dat niet slecht, vredevol van mening verschillen moet kunnen. Zeggen dat we de zorg voor de financiering van de sociale zekerheid voorheen nooit hebben gedragen, klopt niet. Het past wel goed in uw kraam, maar als we terugkeren naar het voorstel dat voorligt, dreigt u heel veel mensen met een lage uitkering te discrimineren. Tegelijk dreigt u een aantal

trouvent dans une situation où, dès lors qu'elles n'ont souvent pas été en mesure de constituer des droits à temps complet, elles retombent sur une indemnité maladie à temps partiel. Le montant de leur allocation est inférieur au seuil de pauvreté!

Pendant quatre ans, la N-VA a participé au sein du gouvernement à la gestion de la sécurité sociale, avec des résultats dont il est difficile de se réjouir. Le parti n'a rien fait pour éviter le dérapage de la sécurité sociale et a réclamé ensuite un renforcement des économies dans ce régime. À l'ère de la crise du COVID-19, la sécurité sociale a soudainement regagné les faveurs de la N-VA.

Heureusement, la Cour constitutionnelle a annulé aujourd'hui la loi sur les revenus complémentaires exonérés d'impôt à concurrence de 6 000 euros. Voilà bien une idée qui ne générerait en tout cas pas le moindre euro de recettes pour la sécurité sociale.

Je conclus en remerciant les collègues pour le soutien qu'ils ont apporté à la présente proposition de loi.

14.05 Björn Anseeuw (N-VA): Il est toujours question de personnes percevant des allocations modestes, mais tel n'est pas l'objet de la proposition de loi à l'examen, laquelle exclut même un grand nombre de ces personnes. On peut même se demander, dès lors, si la proposition de loi n'est pas discriminatoire.

Nous nous préoccupons très sérieusement de la payabilité de la

andere mensen twee hoge sociale uitkeringen te geven. Immers, ook mensen met een volledige sociale uitkering, berekend op basis van hoge aantallen gewerkte uren en dagen, kunnen de uitkeringen cumuleren. Dat kan echt niet de bedoeling zijn, want dat is ondoelmatig gebruik van de beperkte middelen van de sociale zekerheid.

Goed, we verschillen van mening. Dat kan, maar ik stel alleen vast dat u niet consequent bent. U zegt in uw toelichting dat het altijd gaat over mensen met een lage uitkering, terwijl het hier arbitrair gaat over alle medewerkers van maatwerkbedrijven en tegelijk heel veel andere mensen met lage uitkeringen in het reguliere arbeidscircuit worden uitgesloten van uw maatregelen. Hoe inconsequent kan men zijn.

sécurité sociale bien que nous ayons une vision très différente de la manière dont il convient de concrétiser cette notion. Outre son caractère discriminatoire à l'égard de personnes percevant des allocations modestes, la proposition de loi à l'examen risque de faire en sorte que d'autres personnes cumulent en revanche deux types d'indemnités élevées. Ceci relève d'une utilisation inefficace de moyens limités.

Je ne puis que conclure à l'incohérence de la proposition de loi. Il y est question à mauvais escient de personnes bénéficiant de faibles allocations alors qu'il ne s'agit pas en l'occurrence du seul groupe cible. En revanche, d'autres travailleurs actifs dans le circuit du travail régulier et dont les allocations sont peu élevées, en sont exclus.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1139/3)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1139/3)**

La proposition de loi compte 4 articles.
Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

15 Proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (1145/1-5)

15 Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (1145/1-5)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:
Servais Verherstraeten, Philippe Pivin, Kristien Van Vaerenbergh.

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

15.01 Zakia Khattabi, rapporteur: Monsieur le président, chers collègues, la présente proposition s'inscrit dans le cadre des mesures urgentes à prendre dans la lutte contre la pandémie de coronavirus.

Ainsi, afin d'éviter au maximum les contacts physiques et les réunions de personnes, les dispositions concernent le délai dans lequel des ventes publiques doivent être mises en adjudication en vertu de l'article 1587 du Code judiciaire, la prestation de serment des experts judiciaires, des traducteurs, interprètes et traducteurs-interprètes jurés, des magistrats, des assesseurs, des juges non professionnels, du personnel judiciaire, des avocats, des notaires et des huissiers de justice, les procurations authentiques sous forme dématérialisée et l'annexion de procurations sous seing privé électroniques, les réunions des organes notariés par vidéoconférence et la prolongation des délais légaux prévus dans la loi contenant organisation du notariat, l'intervention des témoins à un testament authentique et le maintien des procédures en cours devant les commissions de désignation et de nomination du Conseil supérieur de la Justice.

Des amendements ont été déposés par MM. Verherstraeten et Auasti et Mmes Van Vaerenbergh, Dillen et Bury. Après l'exposé introductif de M. Verherstraeten, auteur principal, la discussion a eu lieu. En dérogation à l'article 98/7, alinéa 2, du Règlement, la commission a décidé à l'unanimité de passer au vote sur la base de l'avis provisoire du Conseil d'État mis à la disposition des membres le 20 avril 2020.

Les amendements n°s 1 à 14 ainsi que les articles de la proposition de loi ont été adoptés successivement. L'ensemble de la proposition de loi telle qu'amendée et corrigée sur le plan légistique a été adopté à l'unanimité par vote nominatif.

La commission a marqué son accord sur la demande de M. Verherstraeten de demander au président de la Chambre de discuter la proposition de loi lors de notre séance de ce jour. La commission a marqué son accord pour un rapport oral.

15.02 Katleen Bury (VB): Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wens ik de indieners te bedanken voor dit wetsvoorstel, dat ons zal helpen in de strijd om het COVID-19-virus in te perken.

De bespreking per videoconferentie in de commissie is gisteren heel goed verlopen. Wij zijn snel tot de stemming kunnen overgaan en er was unanimité om het wetsvoorstel vandaag al naar de Kamer te brengen.

Wij hebben dat voorstel bestudeerd. Ik heb het warm water niet uitgevonden, dus ik ben ermee te rade gegaan bij verschillende notarissen. Die hadden een belangrijke bedenking bij de digitale

15.01 Zakia Khattabi, rapporteur: Om fysieke contacten en bijeenkomsten te vermijden, betreffen de bepalingen van deze tekst de termijn waarbinnen openbare verkopen dienen te worden toegewezen, de eed van de gerechtsdeskundigen, beëdigde vertalers, tolken of vertalers-tolken, magistraten, assessoren, lekenrechters, gerechtspersoneel, advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders, de gedematerialiseerde authentieke volmachten en de aanhechting van elektronische onderhandse volmachten, de vergaderingen van notariële organen bij videoconferentie en de verlenging van wettelijke termijnen voorzien in de wet op het notarisambt, de tussenkomst van getuigen bij een authentiek testament en de vrijwaring van lopende procedures voor de benoemings- en aanwijzingscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie.

De commissie heeft eenparig beslist op grond van het voorlopig advies van de Raad van State tot de stemming over te gaan. Het geamendeerde en wetgevings-technisch verbeterde wetsvoorstel werd eenparig aangenomen.

15.02 Katleen Bury (VB): Cette proposition de loi nous aidera à limiter les effets du COVID-19. Les notaires que j'ai consultés ont émis des réserves quant aux procurations électroniques. C'est pourquoi j'ai présenté trois amendements au chapitre 4 de la proposition. Le premier concerne le titre, le deuxième tend à modifier l'article 6 et le troisième vise à supprimer l'article 7.

volmacht.

Daarover gaan dan ook de drie amendementen, die ik samen zal bespreken. Die drie amendementen slaan op hoofdstuk 4 van de wetgeving. Eigenlijk zeg ik nu hetzelfde als gisteren. Dit is gisteren ook in de commissie besproken.

Het eerste amendement strekt ertoe de titel van hoofdstuk 4 aan te passen. Het tweede amendement strekt ertoe aan artikel 6 veranderingen aan te brengen. En het derde amendement strekt ertoe artikel 7 te schrappen omdat dat eigenlijk niet meer nodig is als wij de wijzigingen in artikel 6 doorvoeren.

Ik verklaar mij nader. De digitale volmacht betekent dat men iemand laat ondertekenen via het systeem itsme of via een digitale handtekening. Die persoon moet op dat moment ook niet aanwezig zijn.

Eigenlijk kan de notaris niet verifiëren of die persoon dat in de juiste geestestoestand gedaan heeft en of hij niet gedwongen werd te ondertekenen. Daarover is er dus onduidelijkheid.

De notarissen met wie ik dit besproken heb, zeggen dat normaal in de videoconferentie die dan plaatsvindt, zonder volmacht, de akte wordt besproken, waarbij de notaris een visueel contact heeft met de mensen die de akte naderhand moeten ondertekenen.

In de praktijk, zo merk ik als vastgoedmakelaar, zijn er dan vaak kleine details die nog wijzigen. Dat kan gaan om een erfdiensbaarheid of iets dergelijks. Dan worden er nog kleine aanpassingen aan de akte toegevoegd.

Op het moment waarop de akte is voorgelezen, gaan we over tot de ondertekening. De ondertekening kan dan perfect digitaal, zoals met de app itsme en alle zaken die in artikel 6 staan vermeld. De digitale volmachten moeten op dat moment niet worden gebruikt.

We zien ook dat het een vereenvoudiging is van het systeem. De digitale volmachten zijn dan gratis volmachten, ze moeten niet worden voorgeschoten door de kopers of de andere partijen; dat is allemaal niet meer nodig, we zien gewoon een digitale ondertekening op het moment waarop de videoconferentie heeft plaatsgevonden en alles besproken werd.

Hoe wijzigen we dan artikel 6? Eerst en vooral met amendement nr. 18. Hoofdstuk 4 zou dan worden veranderd. In de plaats van over authentieke volmachten zou het gaan over "authentieke digitale ondertekening via videoconferentie". Amendement nr. 19 vervangt dan artikel 6 op die manier dat we het niet meer hebben over een authentieke volmacht; wel dienen de partijen te verschijnen voor de notaris via een videoconferentie, waarna achteraf de ondertekening kan plaatsvinden. Paragrafen 2, 3, 4, 5 en 6 blijven dezelfde. Vanaf paragraaf 7 gaat het over de digitale volmachten, dus dat schrappen wij.

Vervolgens gaan we naar amendement nr. 20. Dan zien we in artikel 7 over de uitwerking van die notariële volmachten dat die kosten, die erelonen, niet kunnen aangerekend worden. Dat artikel

Une procuration numérique signifie que l'intéressé appose une signature électronique. Le notaire n'est pas en mesure de vérifier si cette personne était dans l'état d'esprit idoine ni dans quelle mesure elle aurait signé sous la contrainte. Les notaires voient dans la vidéoconférence une solution à ce problème. La pratique montre qu'il n'est pas rare qu'en cas de vidéoconférence, de petites modifications sont encore apportées à l'acte.

Après qu'il a été donné lecture de l'acte, celui-ci est signé, ce qui peut parfaitement se faire par voie électronique. Dans ce cas, il n'est pas nécessaire de faire usage des procurations électroniques. Le système recourant à la vidéoconférence est en fait également plus simple. Les procurations électroniques sont des procurations gratuites qui ne doivent plus être payées à l'avance par les acquéreurs ou par d'autres parties. Une signature électronique est simplement apposée à la fin de la vidéoconférence. Les modifications précises apportées aux articles sont décrites dans les amendements et si ceux-ci étaient adoptés, nous disposerions d'un instrument qui, même après la crise du coronavirus, serait très utile et représenterait une plus-value pour le notariat.

hoort dan niet meer van toepassing te zijn omdat die volmachten niet meer bestaan. Dat artikel zouden we schrappen.

Ik vraag nog eens aan de collega's om daarmee rekening te houden, omdat dit echt wel een betere oplossing zou zijn, ook op lange termijn. We zien trouwens in het artikel dat dit veel langer kan gelden en niet alleen COVID-gerelateerd, maar ook voor aankopen in het buitenland of door mensen die zich in het buitenland bevinden. Dit zou een meerwaarde betekenen voor het notariaat.

15.03 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ingaand op de uiteenzetting van mevrouw Bury kan ik verwijzen naar wat de vertegenwoordiger van de minister van Justitie daarover heeft gezegd. Het voorstel van applicatie kan ook pas over ongeveer een jaar uitwerking krijgen, terwijl er behoefte is aan iets dat onmiddellijk ingang kan vinden, waaraan het nu voorliggend voorstel tegemoetkomt.

Mijnheer de voorzitter, ik wil van mijn spreektijd gebruikmaken om de verslaggeefster te danken voor het mondeling verslag. Daarnaast wil ik iedereen bedanken die aan dit voorstel heeft bijgedragen, in het bijzonder de kabinetsmedewerkers en de collega's die op diligente wijze hebben meegewerkt om dit voorstel snel op de agenda van de plenaire vergadering te krijgen.

In deze coronatijden denk ik dat het relevant is om fysieke contacten tot het strikte minimum te beperken zonder afbreuk te doen aan de fundamentele rechten van alle betrokken partijen.

15.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, comme cela a été dit, la propagation du coronavirus affecte de nombreux secteurs parmi lesquels le secteur judiciaire au sens large.

Si des mesures urgentes ont été prises pour endiguer au mieux la propagation du virus, nous nous devons, aujourd'hui, d'étendre nos efforts et de respecter, autant que possible, la distanciation sociale qui a été prévue dans le cadre des différents arrêtés ministériels.

L'OMS a rappelé, pas plus tard qu'hier, que nous devons vivre encore un bon moment avec ce virus. Ce faisant, dans l'attente d'un vaccin, nous devons continuer à nous protéger en assurant, malgré tout, la continuité de l'ensemble des services rendus à la population. Parmi ces services, il y a la justice qui doit continuer à pouvoir être rendue.

La proposition vise à réduire les contacts et les réunions physiques pour ne permettre que ceux qui sont véritablement indispensables. Ma collègue Zakia Katthabi ayant bien expliqué les mesures que cet objectif implique, je n'y reviendrai pas.

Quoi qu'il en soit, je tiens à remercier M. Verherstraeten pour son initiative et saluer le travail constructif qui a été mené en commission puisque les amendements qui ont été déposés et votés répondent scrupuleusement à l'avis du Conseil d'État qui nous a été communiqué. En effet, il me semble indispensable de s'assurer de la sécurité juridique, même dans le cas de textes déposés et votés dans l'urgence.

15.03 Servais Verherstraeten (CD&V): Le représentant du ministre de la Justice avait déjà indiqué que l'app ne serait disponible que dans un an à peu près, alors que c'est maintenant que nous avons besoin d'un outil. Cette proposition de loi comble cette lacune.

Pour conclure, je voudrais remercier la rapporteur et toutes celles et tous ceux qui ont contribué à cette proposition de loi, notamment pour qu'elle puisse être inscrite à l'ordre du jour de cette séance plénière et être approuvée avec diligence.

15.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Er werden dringende maatregelen genomen om de coronavirus-epidemie te bestrijden, met name voor justitie. We zullen de inspanningen, zoals social distancing, voortzetten. Niettemin moeten we de continuïteit van de dienstverlening aan de burgers, ook op het vlak van justitie, blijven verzekeren. Dit voorstel strekt ertoe fysieke contacten te beperken tot gevallen waarin ze onontbeerlijk zijn.

Ik wil de heer Verherstraeten bedanken voor zijn initiatief en het constructieve werk in de commissie. De amendementen stemmen immers minutieus overeen met het advies van de Raad van State. De eerbiediging van de rechtszekerheid is essentieel, ook al worden de teksten bij hoogdringendheid goedgekeurd.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
 Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
 De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
 (Rgt 85, 4) **(1145/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1145/4)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice et de notariat dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19".
 Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie en het notariaat in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19".

La proposition de loi compte 17 articles.
 Het wetsvoorstel telt 17 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:
Chapitre 4/Hoofdstuk 4 (Intitulé/Opschrift)
 • 18 – *Marijke Dillen cs* (1145/5)
Art. 6
 • 19 – *Marijke Dillen cs* (1145/5)
Art. 7
 • 20 – *Marijke Dillen cs* (1145/5)
 * * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 6 et 7.
Aangehouden: de amendementen en de artikelen 6 en 7.

Adoptés article par article: les articles 1 à 5, 8 à 17.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 5, 8 tot 17.
 * * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
 De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

16 Proposition de résolution prévoyant des sanctions à l'égard de la politique de colonisation d'Israël (651/1-7)

16 Voorstel van resolutie over sancties tegen het Israëlische nederzettingenbeleid (651/1-7)

Proposition déposée par:
 Voorstel ingediend door:
 Marco Van Hees, Raoul Hedebouw, Greet Daems, Nabil Boukili.

La commission des Relations extérieures propose de rejeter cette proposition de résolution. **(651/7)**

De commissie voor Buitenlandse Betrekkingen stelt voor dit voorstel van resolutie te verwerpen. **(651/7)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

De heer John Crombez, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

16.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Chers collègues, je pense que je ne vous apprend rien: cela fait plus de 70 ans que le peuple palestinien souffre de colonisation, de violences, de déplacements de populations, de bombardements répétés, de blocus et de privations des droits les plus fondamentaux. Cette violence n'épargne ni femmes, ni personnes âgées, ni enfants. D'ailleurs, c'est le pays où les droits de l'enfant sont les plus violés. Mais depuis quelques semaines, le peuple palestinien, comme tous les peuples du monde, fait face aussi à la pandémie de COVID-19 et à la crise sanitaire majeure, mais la différence est que les Palestiniens y font face sous l'occupation illégale par l'armée israélienne.

Cette occupation rend la situation encore plus catastrophique. Regardez chez nous et dans les autres pays du monde, toutes les difficultés et les complications qui se présentent pour avoir du matériel de base, des masques, des tests. Regardez les complications concernant les décisions à mettre en place pour contrôler l'épidémie, l'urgence dans laquelle ces décisions doivent être prises et appliquées, et tous les moyens nécessaires pour les mettre en place. Alors, imaginez devoir faire cela quand vous êtes privés de votre souveraineté, que vous n'êtes pas maître de votre politique. Et vous devez le faire dans les conditions imposées par un autre État qui ne se préoccupe absolument pas de votre sécurité. Bien au contraire, cet État représente une menace. Dans un contexte où l'autorité palestinienne manque de tout – tests, masques, gels hydroalcooliques, respirateurs et j'en passe – la politique coloniale continue comme si de rien n'était. On continue à détruire les maisons et à procéder à des centaines d'arrestations.

Mais le cynisme ne s'arrête pas là. À la demande des patrons israéliens, l'État colonial fait venir des ouvriers palestiniens pour travailler en Israël sans aucune mesure de sécurité ou de protection, contre la volonté de l'Autorité palestinienne. Israël est accusé par plusieurs observateurs et par l'Autorité palestinienne de propager délibérément le virus.

Dans la zone C, une grande partie de la population palestinienne est privée de traitements et de tests. Il y a clairement une politique de discrimination et d'apartheid à l'égard des Palestiniens.

Se rajoute à cela la question des prisonniers politiques. Dans les prisons israéliennes, parce qu'il y a déjà un grand nombre de détenus atteints de maladies chroniques, comme des maladies respiratoires, le diabète, et autres, la vie des détenus est en grand danger. Il est urgent d'insister auprès des autorités israéliennes afin qu'elles garantissent les conditions qui protègent les détenus contre le virus ou sinon qu'elles les libèrent, en particulier les personnes âgées, les personnes souffrant de maladies chroniques, les femmes et les enfants, afin qu'ils puissent se protéger chez eux. Une demande a été

16.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Al 70 jaar lang gaat het Palestijnse volk gebukt onder een bezetting, een blokkade, bombardementen, de ontzegging van grondrechten en niets ontziend geweld. In dat land worden de kinderrechten het zwaarst geschonden. Palestina is ook getroffen door de pandemie, maar de gezondheidscrisis is er nog groter door de illegale Israëlische bezetting. Het is moeilijk om nodige maatregelen te nemen en in de nodige middelen te voorzien om een epidemie te bestrijden wanneer men niet soeverein is en de omstandigheden worden gedicteerd door een andere Staat, die niet alleen niet begaan is met de veiligheid van de burgers, maar ook een bedreiging vormt. Terwijl het de Palestijnse Autoriteit aan alles ontbreekt – tests, mondkmaskers, desinfecterende handgel, beademingstoestellen –, wordt het nederzettingenbeleid voortgezet alsof er niets aan de hand is, met de vernietiging van huizen en honderden arrestaties.

Op aandringen van de Israëlische werkgevers en tegen de wil van de Palestijnse Autoriteit, laat Israël bovendien Palestijnse arbeiders overkomen om hen aan het werk te stellen zonder de nodige veiligheids- en beschermingsmaatregelen te nemen. Verschillende waarnemers beschuldigen Israël ervan de verspreiding van het virus moedwillig te bevorderen. In zone C wordt de meeste Palestijnen opzettelijk de toegang tot behandelingen en tests ontzegd.

In de Israëlische gevangenissen kampen heel wat politiek gevangenen overigens met chronische

faite en ce sens par plusieurs organisations. Je pense que nous devons nous joindre à cet appel et le faire aboutir.

Il y a aussi l'autre grande prison: Gaza. La situation des Palestiniens y est tout aussi inhumaine et insalubre. Le gouvernement israélien empêche depuis longtemps l'entrée de médicaments et d'équipements médicaux à Gaza. Le blocus est déjà inhumain en soi, mais dans la situation d'une pandémie qui a également atteint Gaza, il est tout à fait criminel et intolérable. Le blocus de Gaza doit être levé immédiatement.

À la crise politique et sociale qui s'impose au peuple palestinien à cause de la colonisation, s'ajoute la crise sanitaire qui évolue vers une crise humanitaire. Les populations les plus fragiles ont un accès de plus en plus difficile à la nourriture. Une solidarité s'est organisée un peu partout dans le monde pour envoyer des denrées alimentaires.

Comme si la situation n'était pas suffisamment dramatique, les forces israéliennes ont confisqué des colis de nourriture qui devaient être distribués à des familles en quarantaine à Sour Baher, un village situé au sud de Jérusalem. Les forces d'occupation ont fait irruption dans une école où les colis étaient préparés. Elles ont arrêté quatre membres du comité local d'urgence et se sont emparées de 300 colis de nourriture provenant de citoyens palestiniens.

Chers collègues, à la lumière des violations persistantes du droit international par Israël et étant donné que depuis 1948, de nombreuses résolutions de l'ONU ont qualifié d'illégales les politiques coloniales et discriminatoires d'Israël, qu'elles les ont condamnées et appelé à des résolutions immédiates, proportionnées et efficaces, il faut bien faire le constat que toutes les formes d'intervention internationale et de processus de paix de ces 69 dernières années ont jusqu'ici échoué à convaincre ou à forcer Israël à se conformer au droit humanitaire, à respecter les droits humains fondamentaux et à mettre fin à l'occupation et à l'oppression du peuple palestinien.

Il faut agir! Nous ne pouvons plus accepter ceux qui renvoient dos à dos Israéliens et Palestiniens ou qui continuent les incantations concernant les hypothétiques processus de paix dont il est devenu évident que le gouvernement israélien actuel, comme ses prédécesseurs d'ailleurs, ne veut absolument pas. Nous ne pouvons pas traiter l'État israélien et le peuple palestinien sur un même pied d'égalité, comme certains députés l'ont exprimé pendant les débats en commission. Nous avons, d'un côté, un État colonial qui recourt à la violence avec son armée et, de l'autre côté, un peuple opprimé privé de ses droits et qui appelle à sa liberté et à sa souveraineté.

Les gens de conscience au sein de la communauté internationale ont historiquement souscrit à la responsabilité morale de combattre l'injustice par diverses formes de boycott, de retrait d'investissements et de sanctions, comme lors de la lutte pour abolir l'apartheid en Afrique du Sud. C'est aussi le sens de la présente proposition de résolution. Comme d'autres pays l'ont fait – l'Allemagne, l'Irlande, le Danemark, les Pays-Bas pour ne citer que certains pays européens –, cette proposition de résolution vise à dégager des pistes pour une action résolue de la Belgique afin de contribuer au respect des droits de l'homme et du droit international en Palestine.

ziekten, waardoor een besmetting met COVID-19 levensbedreigend zou zijn. De Israëlische overheid moet hen dringend beschermen of in vrijheid stellen, in het bijzonder de bejaarden, de chronisch zieken, de vrouwen en de kinderen, opdat zij zich thuis zouden kunnen beschermen. We moeten ons aansluiten bij de eis die verscheidene organisaties in dat verband hebben geformuleerd.

In Gaza zijn de leefomstandigheden van de Palestijnen al even mensonterend en onhygiënisch. De Israëlische regering belet er sedert lang elke levering van geneesmiddelen en medische uitrusting. Deze blokkade was al onmenselijk wreed, maar in tijden van pandemie is ze ronduit crimineel en moet ze dus worden opgeheven.

Naast de door het nederzettingenbeleid veroorzaakte politieke en sociale crisis is er nu ook de gezondheids crisis, die op een humanitaire crisis aan het uitdraaien is. De meest kwetsbare bevolkingsgroepen hebben moeite om voldoende voedsel te vinden. Er zijn internationale solidariteitsacties op gang gekomen, maar het Israëlische leger heeft 300 voedselpakketten aangeslagen die bestemd waren voor gezinnen in quarantaine.

Hoewel Israël het internationale recht voortdurend met voeten treedt en de UNO sinds 1948 tal van resoluties heeft aangenomen waarin het discriminerende nederzettingenbeleid van Israël als illegaal wordt bestempeld en waarin wordt opgeroepen tot onmiddellijke, proportionele en doeltreffende actie, zijn de internationale interventies en de vredesprocessen iedere keer op niets uitgelopen. Men moet Israël ertoe dwingen het humanitaire recht en de mensenrechten te respecteren en een einde te maken aan de bezetting.

Un des articles qui a fait débat, c'est celui qui vise à interdire l'importation et la commercialisation des produits issus des colonies sur le territoire belge, comme le demande la campagne *Made in illegality* en s'appuyant sur les obligations liées au respect du droit international et à la demande reprise notamment dans la résolution 2334 du Conseil de sécurité des Nations Unies, et qui plaide pour qu'une telle politique soit aussi menée au niveau de nos partenaires européens et de l'ensemble de l'Union européenne.

Il est contre-productif de se cacher derrière de potentiels problèmes techniques, comme l'ont fait certains groupes politiques pendant les débats en commission, car ce que nous demandons ici, c'est de prendre une position politique et de se battre ensuite pour la réaliser techniquement. Souvenez-vous de l'amendement budgétaire "blouses blanches". Au départ, ce n'était pas possible techniquement mais on a pris une position politique et, par la suite, la technique a suivi.

Chers collègues, cette crise sanitaire nous a révélé plein de choses. Elle a révélé les limites de notre système économique et de son économie de marché. Elle a révélé l'échec du libéralisme et de ses recettes antisociales et du chacun pour soi. Elle a révélé que les vrais moteurs de notre société sont ses travailleurs. Et, s'il fallait encore le démontrer, elle a révélé la barbarie et la violence de la colonisation israélienne ainsi que l'urgence d'y apporter des éléments de réponse.

Voilà pourquoi je vous invite, chers collègues, à voter contre le rejet de cette résolution.

We mogen de Israëlische Staat en het Palestijnse volk niet op dezelfde voet behandelen, zoals sommige volksvertegenwoordigers dat wel hebben gedaan in de commissie. Israël is namelijk een koloniale staat met een leger dat geweld gebruikt, terwijl de Palestijnen, die worden onderdrukt en van hun rechten zijn beroofd, hun soevereiniteit eisen.

Gewetensvolle personen zijn het erover eens dat het een morele plicht is om onrecht met een boycot te bestrijden, zoals tijdens de strijd tegen de apartheid in Zuid-Afrika. Dat is de strekking van dit voorstel van resolutie. In de resolutie worden er enkele manieren geschetst waarop België naar het voorbeeld van andere landen kan bijdragen tot de eerbiediging van de mensenrechten en van het internationale recht in Palestina.

Een artikel waarover er gedebatteerd werd, behelst het verbod om in België producten uit de nederzettingen op de markt te brengen, op grond van het internationale recht en van resolutie 2334 van de VN-Veiligheidsraad. In het artikel wordt er ook voor gepleit dat de Europese Unie een beleid in die zin voert.

Het is niet nodig om op technische problemen te wijzen, want wij vragen dat men een politiek standpunt inneemt en strijdt voor de verwezenlijking ervan.

Het amendement met betrekking tot de zorgsector was bij aanvang technisch ook niet mogelijk, maar werd uiteindelijk wel aangenomen.

Tijdens deze gezondheids crisis werden de beperkingen van de markteconomie en de mislukking van het liberalisme en zijn anti-sociale recepten blootgelegd. Er is gebleken dat de werknemers de motor van de samenleving zijn, maar eveneens is het duidelijk geworden hoe gewelddadig het

Israëlische nederzettingenbeleid is en hoe dringend er daartegen opgetreden moet worden.

Ik vraag u om tegen de verwerping van dit voorstel te stemmen.

16.02 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de voorzitter, het is altijd delicaat om over Israël te spreken. Het is alsof men met klompen op een tafel vol eieren gaat dansen. We zijn nog altijd niet hersteld van onze schaamte over wat we de Joden in 1940-1945 hebben aangedaan.

Wat hebben we nog gedaan? We hebben de rekening van ons wangedrag in Europa doorgeschoven naar de Palestijnen. Ik zal het sermoeën van mijn collega niet herhalen, en ik zeg u nu al dat ik akkoord ga met de inhoud van de resolutie en dus tegen de verwerping ervan zal stemmen.

Een en ander is gebaseerd op wat recent is gebeurd. In *De Standaard* van 30 maart 2020 maakte men melding van het feit: "Er werden in de Palestijnse gebieden vorige zondag 91 COVID-19-patiënten geteld. In Gaza, de grootste openluchtgevangenis ter wereld, leven 1,9 miljoen mensen in een zandbank van 41 km lang en 6 tot 13 km breed, hermetisch afgesloten van de buitenwereld, onder het corrupte bewind van Hamas en de terreur van Israël. Naast internationale voedselhulp is men daar aangewezen op een overlevingseconomie, die met de regelmaat van de klok door de Israëli's wordt vernietigd." Of nog. "Soms spuiten de Israëli's vergif op onze gewassen. Op andere plekken laten ze dan weer rioolwater over de Palestijnse velden lopen."

Israël is er verantwoordelijk voor de bevoorrading van de ziekenhuizen en schiet daarin schromelijk tekort. Matthias Schmale van de VN-organisatie UNRWA zegt letterlijk: "Er zijn amper 60 bedden voor intensieve zorg en er is een tekort aan handschoenen, mondmaskers en beademingstoestellen. De elektriciteit valt regelmatig uit. Er is gebrek aan proper water, gebrek aan sanitair, gebrek aan zeep."

Ik ben het ermee eens dat men ideeën met ideeën bestrijdt, maar dit is een misdaad en misdaden vergoelikt men niet.

Ik geef een tweede voorbeeld, een reden waarom ik de resolutie steun. De mensenrechtenorganisatie B'Tselem schreef letterlijk dat Joodse organisaties onlangs twee veldhospitalen vernietigden in Khirbet Ibziq op de Westelijke Jordaanoever. Die veldhospitalen waren er voor de coronaslachtoffers. Dat heeft niets meer te maken met politiek, dat heeft te maken met misdaden tegen de menselijkheid.

Daarom steun ik, als rechtse politicus, het voorstel van resolutie. Dat is zeker nog een vloek in de kerk?

16.03 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, collega Samyn zou namens onze fractie een stemverklaring geven, maar ik had haar niet ingeschreven voor het debat, omdat dat reglementair niet kan.

16.02 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Israël reste un sujet délicat. Nous portons en effet encore toujours la honte de ce que nous avons fait aux Juifs durant la Seconde Guerre mondiale et nous avons refilé aux Palestiniens la note de notre "mauvaise conduite".

Je soutiens cette résolution et je voterai donc contre son rejet. Dans la prison à ciel ouvert de Gaza, 1,9 million de personnes vivent sur un territoire de 41 km de long et de 6 à 13 km de large, hermétiquement isolé du monde extérieur, sous le régime corrompu du Hamas et la terreur d'Israël. Outre l'aide alimentaire internationale, la population est tributaire d'une économie de subsistance, qui est régulièrement détruite par les Israéliens.

Israël fait gravement défaut sur le plan de l'approvisionnement des hôpitaux. Seuls 60 lits sont disponibles en soins intensifs et il y a une pénurie de gants, de masques buccaux et de respirateurs. Les pannes d'électricité sont courantes. Il y a un manque d'eau salubre, de sanitaires et même de savon.

On combat les idées par les idées mais il est question en l'espèce d'un crime et les crimes ne peuvent être minimisés.

16.03 Barbara Pas (VB): Mme Samyn donnera tout à l'heure une explication de vote au nom de notre groupe. Elle n'est pas inscrite pour un débat à ce

sujet, car le Règlement l'interdit.

De **voorzitter**: U hebt een punt.

U hebt mij betrapt op een toegeeflijkheid aan collega Dedecker. U kent ongetwijfeld mijn affiniteit met hem. Normaal mag ik inderdaad alleen maar het woord geven aan de rapporteur en de indiener.

Le **président**: Mme Pas m'a pris en flagrant délit d'indulgence à l'égard de M. Dedecker. Nul n'ignore les affinités qui nous lient. Il est vrai que dans de tels cas, le Règlement ne m'autorise à donner la parole qu'au rapporteur et à l'auteur. M. Dedecker, ceci n'a pas valeur de précédent.

16.04 Barbara Pas (VB): Ik neem wel aan dat zij straks nog een stemverklaring mag doen bij de stemming hierover?

De **voorzitter**: Een stemverklaring straks kan natuurlijk altijd, dat is geen enkel probleem.

Ik moet mij voor deze en ook voor de andere discussies die volgen, beperken tot de rapporteur en de indiener. Anderen mogen het woord niet vragen. Collega Dedecker, dat blijft tussen ons. U zult daarvan geen misbruik maken. Dat geldt niet als precedent.

Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de résolution aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.

17 Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Economisch Recht wat het taalgebruik inzake reclame betreft (102/1-3)

17 Proposition de loi modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne l'emploi des langues en matière de publicité (102/1-3)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Reccino Van Lommel, Erik Gilissen, Katleen Bury, Wouter Vermeersch, Hans Verreyt.

La commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Agenda numérique propose de rejeter cette proposition de loi. **(102/3)**

De commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale agenda stelt voor dit wetsvoorstel te verwerpen. **(102/3)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

De rapporteur is mevrouw Depraetere, die verwijst naar het schriftelijk verslag. Ik geef dan nu het woord aan een van de indieners van het wetsvoorstel, en dat is de heer Van Lommel.

17.01 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, tijdens de commissievergadering van 11 maart werd ons wetsvoorstel verworpen op basis van een advies van de Raad van State dat beweert de ongrondwettelijkheid van ons voorstel aan te tonen. Het vreemde is dat wij ons wetsvoorstel hebben gebaseerd op een eerder advies van de Raad van State dat stelt dat men een taal mag opleggen, maar niet weren. Het is dan ook geenszins de bedoeling geweest van ons wetsvoorstel om talen te weren, maar wel om de eigen taal als prioritair te aanzien.

17.01 Reccino Van Lommel (VB): Notre proposition de loi a été rejetée en commission sur la base d'un avis du Conseil d'État selon lequel son caractère inconstitutionnel peut être démontré. Nous nous étions fondés sur un avis antérieur du Conseil d'État, selon lequel il est possible d'imposer une

In het nieuw advies wordt verwezen naar de strijdigheid met artikel 30 van de Grondwet, terwijl dat wetsartikel nooit is gewijzigd tussen het eerste en tweede advies van de Raad van State. Volgens de Raad van State zou het wel kunnen als de noodzakelijkheid kan worden aangetoond, iets wat toen blijkbaar niet nodig was, maar nu opeens een issue blijkt te zijn.

Hoe men het ook draait of keert, wij kunnen de noodzaak van de eigen taal wel degelijk aantonen. Het lijkt ons niet meer dan normaal dat een taal van het eigen taalgebied prioritair is en begrijpbaar moet zijn voor iedereen. Dat toont meteen de noodzaak aan waarnaar de Raad van State verwijst. Onder de bevolking zijn er heel wat mensen die enkel de taal van hun taalgebied machtig zijn en die dus geen anderstalige reclame kunnen lezen.

De Raad van State heeft heel wat neergeschreven wat niet relevant is voor ons wetsvoorstel. Hij gaat ervan uit dat wij talen zouden willen verbieden, wat absoluut niet waar is. Men heeft ons wetsvoorstel dus met de verkeerde bril bekeken. Evenzeer is het vreemd dat men verwijst naar de adviespraktijk, terwijl er sprake is van geen enkele concrete verwijzing of referentie.

Wat ons betreft, is het wetsvoorstel wel degelijk pertinent en evenredig. Het is mij opgevallen dat partijen die in het halfrond o zo graag opkomen voor onze taal, zich nu opeens lijken te verstoppen achter een advies dat naar onze mening niet pertinent en evenredig is. Collega's van de N-VA, waar is de tijd dat u opkwam voor de eigen taal? Ik hoop dat de bevolking dit alvast goed onthoudt.

Ik roep u daarom op om tegen de verwerping te stemmen, collega's. Het is niet meer dan normaal dat onze bevolking reclame krijgt in de eigen taal, die nog altijd primair moet zijn en dus de voorkeur moet genieten, en pas in tweede instantie in een andere taal.

Wanneer wij ervan uitgaan dat onze bevolking tout court verschillende talen spreekt, is het Parlement niet waardig Parlement te zijn omdat het de taal van onze bevolking moet spreken, dienen en uitdragen.

langue mais non de l'interdire. Notre proposition de loi n'a aucunement pour objectif d'interdire certaines langues, elle vise à assurer la prépondérance de la langue de la région.

D'après le nouvel avis du Conseil d'État, la proposition de loi ne s'accorde pas avec l'article 30 de la Constitution, or cet article n'a jamais été modifié entre les premier et deuxième avis. Le Conseil d'État évoque à présent l'obligation de prouver la nécessité des prescriptions relatives à la langue, condition qui n'était apparemment pas nécessaire à l'époque mais qui pose soudainement un problème, à présent.

Nous pouvons effectivement démontrer la nécessité d'utiliser la langue de la région. Il n'est que normal que la langue de la région soit prioritaire et qu'elle doive être compréhensible pour tous. Ce qui démontre du même coup la nécessité à laquelle le Conseil d'État fait référence. Bon nombre de personnes ne connaissent que la langue de leur région et ne sont pas en mesure de lire des annonces publicitaires rédigées dans une autre langue.

Le Conseil d'État part du principe que nous voulons interdire certaines langues; il a clairement fait une lecture erronée de notre proposition de loi et nous demandons, dès lors, de voter contre le rejet de la proposition. Il est tout à fait normal que notre population se voie adresser des publicités dans sa propre langue, laquelle doit primer en toute circonstance.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de loi aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit wetsvoorstel zal later plaatsvinden.

18 Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en ce qui concerne la formation du gouvernement fédéral (759/1-2)

18 Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat betreft de federale regeringsvorming (759/1-2)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Barbara Pas, Wouter Vermeersch, Annick Ponthier, EllenSamyn, Ortwin Depoortere.

La commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire propose de rejeter cette proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants. **(759/2)**

De bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor dit voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers te verwerpen. **(759/2)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

De heer Wim Van der Donckt, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

M. Van der Donckt, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

18.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, de manier waarop in dit land een regering wordt gevormd, kan, mijns inziens, wel wat verbetering gebruiken.

18.01 Barbara Pas (VB): Il ne serait pas inutile d'améliorer le mode de formation d'un gouvernement dans ce pays. Quatre modèles de formation sont actuellement appliqués.

Er zijn momenteel vier modellen gangbaar.

Het eerste model waarin de Koning aan zet is, is compleet achterhaald. U zult niet twijfelen aan mijn goede wil, als ik de Koning ervoor wil behoeden dat hij zich kwetsbaar opstelt als hij zich moet met politiek en regeringsvorming. Het is immers aan de Koning om politiek neutraal te blijven.

Le premier modèle, où le Roi est à la manœuvre, est complètement dépassé. Le Roi doit rester entièrement neutre sur le plan politique.

Het tweede model werd in dit Huis al een keer voorgesteld door de N-VA, waarbij de rol die de Koning traditioneel vervult, wordt toegekend aan de voorzitter van de Kamer. Dat heeft als grote voordeel dat dit op zijn minst al breekt met het colloque singulier, maar het heeft als blijvend nadeel dat de regeringsformatie dan nog steeds verloopt via het carcan van de participatie.

Le deuxième, proposé en son temps par la N-VA, transfère le rôle du Roi au président de la Chambre. Cette formule met fin au "colloque singulier" mais reste désavantagée par le joug de la participatie.

Het derde model kennen we in de deelstaten. Daar is het nadeel dat dit evenmin voor transparantie en politieke vernieuwing zorgt. We weten allemaal dat er achter de schermen akkoorden worden gesloten. Eens het akkoord er is en het investituurdebat echt wordt gevoerd, kan het inhoudelijk niet echt meer gevoerd worden omdat de krijtlijnen al vastliggen. Het politiek akkoord is al beklonken. Dan weet iedereen op voorhand dat, ongeacht welke terechte inhoudelijke opmerkingen er nog gemaakt worden, het toch meerderheid tegen oppositie zal goedgekeurd worden.

Le troisième, appliqué dans les entités fédérées, ne permet pas davantage d'atteindre la transparence ni le renouveau politique puisqu'il est basé sur des accords conclus à l'abri des regards indiscrets. Lors du débat d'investiture, les grandes lignes de la politique sont déjà fixées et tout débat est inutile puisque l'accord politique sera approuvé majorité contre opposition.

Vandaar ons voorstel voor een vierde model, het meest democratische model. In ons voorstel beslist niet de Koning, niet de Kamervoorzitter en evenmin de achterkamers over de regeringsvorming, maar stuurt de hele Kamer het formatieberaad aan. Zij stelt de informateurs en de formateurs aan, de adviezen zijn openbaar, alles is transparant. De Kamer kan de formateurs over de adviezen ondervragen. Dat heeft als grote voordeel dat alles op een transparante manier gebeurt en in tegenstelling tot de drie andere modellen is dat ook het meest democratische model.

Nous proposons un quatrième modèle, à la fois le plus démocratique et le plus transparent, dans lequel c'est l'ensemble de la Chambre qui pilote les négociations en vue de la constitution

Ik denk dat de situatie van vandaag alleen maar bewijst dat we een democratisch model kunnen gebruiken. De twee grootste partijen kwamen er bij de federale regeringsvorming niet aan te pas. Er werden zelfs coronacrisissen gebruikt/misbruikt om aan een coronacoup te doen.

Het resultaat is een situatie waarbij minipartijtjes die nog geen 8 % van de bevolking vertegenwoordigen, wel de helft van de ministeries bezetten.

Om zulke zaken in de toekomst te vermijden en om alles op een mooie, democratische manier te laten verlopen, doen wij het constructief voorstel om een voorbeeld te nemen aan het Nederlandse model. Talrijke collega's heb ik hier horen klagen over de manier van regeringsvorming de voorbije maanden en hen wil ik oproepen om nog eens na te denken over het model dat wij voorstellen, dat wel eens vlotter zou kunnen lopen.

d'un gouvernement. Elle nomme informateurs et formateurs et leurs avis sont rendus public. Les formateurs peuvent être interrogés par les membres du Parlement sur la teneur de ces avis.

La situation actuelle démontre en tout cas la nécessité d'un modèle démocratique. Les deux plus grands partis du pays ont été exclus des négociations en vue de la constitution du gouvernement fédéral. On a même utilisé la crise du coronavirus – ou plutôt abusé de celle-ci – pour perpétrer un coup d'État. La moitié des ministères est gérée par des minipartis, lesquels ne représentent même pas 8 % de la population.

Ces derniers mois, de nombreux collègues se sont plaints de la méthode utilisée pour la constitution d'un gouvernement. Nous suggérons, par conséquent, de nous inspirer, à cet égard, du modèle néerlandais. La constitution de l'exécutif pourrait ainsi être significativement plus rapide.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.

19 Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de supprimer la prise en considération des propositions de loi (908/1-2)

19 Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers inzake de afschaffing van het in overweging nemen van wetsvoorstellen (908/1-2)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Barbara Pas, Wouter Vermeersch, Ortwin Depoortere, Marijke Dillen, Nathalie Dewulf.

La commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire propose de rejeter cette proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants. **(908/2)**

De bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor dit voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers te verwerpen. **(908/2)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

De rapporteur, mevrouw Valerie Van Peel, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

19.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, in dit Huis is het de bedoeling dat alles besproken en behandeld kan worden, zoals dat hoort in een democratie. Het spreekt voor zich dat ingediende voorstellen een toetsing nodig hebben wat de juridische en wetgevingstechnische aspecten betreft, maar het zou in een democratie niet mogen dat bepaalde voorstellen niet worden behandeld om politieke of opportunistische redenen.

We weten allemaal dat de inoverwegingneming die we hier wekelijks meemaken zowat pro forma is en dat zo goed als alle voorstellen naar de bevoegde commissies worden doorverwezen. Helaas moeten we daar echter elke legislatuur wel enkele uitzonderingen op vaststellen, want er zijn steeds wel enkele voorstellen van mijn fractie die men weigert te behandelen. Dat heeft nochtans niets met juridische of wetgevingstechnische redenen te maken.

Ik heb in de commissie aangehaald dat dit naar censuur neigt en dat dit niet de bedoeling kan zijn van een democratisch huis. Collega Calvo wist toen te zeggen dat er soms goede redenen zijn om de bespreking van voorstellen te weigeren. Ik heb hem expliciet gevraagd welke redenen dat dan kunnen zijn, maar ik heb daarop in de commissie helaas geen antwoord gekregen.

Mijnheer de voorzitter, ik herinner mij dat men ook weigerde ons voorstel voor een ordelijke opdeling van dit land in overweging te nemen. U pleitte er toen zeer vurig voor om het wel te bespreken en u hebt daarbij Voltaire geciteerd. U verafschuwde wat ik zei, maar u zou mijn recht om het te zeggen wel met uw leven verdedigen.

De **voorzitter:** Mevrouw, u moet dat niet al te letterlijk nemen hoor.

19.02 Barbara Pas (VB): U hebt het in het Frans gezegd, maar ik heb het alleszins zeer goed verstaan. Zeer velen in dit halfroond waren het toen met u eens. Dit is een voorstel om de daad bij het woord te voegen. We willen ervoor zorgen dat alles kan worden behandeld, zoals dat hoort in een democratisch huis. Dat zegt immers niets over de goedkeuring of de inhoudelijke beoordeling van een voorstel, maar wel over het democratisch principe dat alle democratisch verkozenen hier voorstellen kunnen indienen die op zijn minst besproken kunnen worden.

Daarom houd ik nogmaals een pleidooi om de inoverwegingneming af te schaffen. Zaken zoals vragen tot urgentie en de technische toets van een wetgeving mogen geen reden zijn om de inoverwegingneming niet af te schaffen. Daarvoor zijn gemakkelijk andere praktische oplossingen te vinden.

Dat mag de leden er dus zeker niet van weerhouden om straks tegen de verwerping van het voorstel te stemmen.

19.01 Barbara Pas (VB): Tout doit pouvoir être débattu au sein de la Chambre, c'est le principe même d'une démocratie. Les propositions déposées doivent naturellement être soumises à un contrôle juridique et légistique, mais il est inadmissible en démocratie que certaines propositions de loi ne soient tout bonnement pas examinées, pour des motifs purement politiques ou opportunistes.

À chaque législature, ce sont plusieurs propositions émanant de mon groupe que l'on refuse d'examiner. On frise la censure! M. Calvo a déclaré en commission qu'il y avait parfois de bonnes raisons de refuser d'examiner une proposition, mais lorsque je l'ai invité à m'en faire part, il n'a jamais daigné répondre.

On a également refusé de prendre en considération notre proposition pour une partition ordonnée de ce pays. Monsieur Dewael avait même à l'époque cité Voltaire, il n'était pas d'accord avec ce que je disais, mais il se déclarait prêt à mourir pour que j'aie le droit de le dire.

Le **président:** Mme Pas ne doit pas prendre ça trop au pied de la lettre.

19.02 Barbara Pas (VB): De très nombreux membres de cette Assemblée étaient d'accord avec M. Dewael, à l'époque.

Il s'agit de joindre le geste à la parole, et de s'accorder non sur une adoption éventuelle ou sur le contenu du texte, mais sur le principe que tous les représentants démocratiquement élus de cet hémicycle peuvent introduire des propositions qui doivent à tout le moins pouvoir être examinées.

Je plaide donc à nouveau pour la suppression de la procédure de la prise en considération. En ce qui concerne les demandes d'urgence

et le contrôle légistique, d'autres solutions peuvent être apportées sans problème.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.

20 Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de promouvoir la transparence relative aux mandats, activités et rémunérations publics et privés des membres de la Chambre des représentants (1002/1-2)

20 Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers teneinde de transparantie omtrent de openbare en private mandaten, activiteiten en bezoldigingen van de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers te bevorderen (1002/1-2)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Barbara Pas, Wouter Vermeersch.

La commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire propose de rejeter cette proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants. **(1002/2)**
De bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor dit voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers te verwerpen. **(1002/2)**

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.
Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

De rapporteur, de heer Wim Van der Donckt, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

20.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, vorige legislatuur maakte ik deel uit van de werkgroep Politieke Vernieuwing. Die was toen bijna zoveel in het nieuws als corona tegenwoordig. Men had alle weken wel nieuwe voorstellen om onder andere tot meer transparantie te komen.

Een van de ideeën die daar toen werd ondersteund om voor meer transparantie te zorgen betrof de mandaten van de verkozenen des volks: openbare mandaten, private mandaten, activiteiten en andere bezoldigingen die de leden van dit Huis ontvangen.

Wij hebben toen al een voorstel ingediend en ik heb dat deze legislatuur opnieuw gedaan omdat daarvoor in die werkgroep Politieke Vernieuwing een groot draagvlak was. Velen, vooral aan de linkerzijde van dit halfroond, hebben voor transparantie gepleit.

Dit voorstel vraagt concreet dat de leden van dit Huis bij de aangifte van hun mandaten ook aangifte doen van bezoldigingen voor openbare mandaten, voor andere beroepsactiviteiten die zij uitoefenen, zowel als zelfstandige of binnen een vennootschap, en van hun deelname aan raden van bestuur of beheer van bedrijven. Het is de bedoeling dat die aangifte dan in een integraal verslag op de website van de Kamer in alle transparantie wordt bekendgemaakt.

20.01 Barbara Pas (VB): Sous la législature précédente, je faisais partie du groupe de travail renouveau politique, qui a tenté de promouvoir la transparence par le biais de toute une série de propositions. À l'époque et aujourd'hui encore, nous avons proposé que les membres de la Chambre introduisent également, au début de leur mandat, une déclaration de leurs rémunérations de mandats publics, d'autres activités professionnelles exercées en qualité d'indépendant ou en société et de leur participation à des conseils d'administration ou de gestion d'entreprises. Cette déclaration serait ensuite publiée en toute transparence dans un compte rendu intégral sur le site internet de la Chambre. Cette proposition répond aux préoccupations évoquées en son temps

Dit voorstel komt tegemoet aan de bekommernissen die ik toen van sp.a, Groen en anderen heb gehoord, dus ik reken erop dat zij straks dit voorstel steunen en tegen de verwerping stemmen.

par le sp.a, Groen et d'autres partis. Je compte donc sur eux pour voter contre le rejet.

Le **président**: Plus personne ne peut prendre la parole.
Geen andere spreker mag het woord nemen.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.

21 Médiateur fédéral francophone – Nomination – Candidatures introduites

21 Franstalige Federale Ombudsman – Benoeming – Ingediende kandidaturen

Conformément à la décision de la séance plénière du 20 février 2020, un appel aux candidats a été publié au *Moniteur belge* du 4 mars 2020 pour le mandat de médiateur fédéral francophone.

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 20 februari 2020 werd in het *Belgisch Staatsblad* van 4 maart 2020 een oproep tot kandidaten bekendgemaakt voor het mandaat van Franstalige Federale Ombudsman.

Les candidatures suivantes ont été introduites dans le délai prescrit:

- M. Jérôme Aass, auditeur auprès des Médiateurs fédéraux,
- M. Jean-Yves Bassambi Ilumbe, collaborateur parlementaire,
- M. Frank Bels, *managing director* chez Bels Business GmbH & Co KG,
- M. Thomas de Bergeyck, journaliste/présentateur chez RTL Belgique,
- M. Yves Derwahl, avocat au barreau d'Eupen,
- M. Philippe Touwaide, directeur du Service de Médiation pour l'Aéroport de Bruxelles-National,
- Mme Martine Trznadel, chargée de mission auprès de l'Agence pour la Simplification administrative,
- M. Philippe Vande Casteele, avocat au barreau d'Anvers.

De volgende kandidaturen werden binnen de voorgeschreven termijn ingediend:

- de heer Jérôme Aass, auditeur bij de Federale Ombudsmannen,
- de heer Jean-Yves Bassambi Ilumbe, parlementair medewerker,
- de heer Frank Bels, *managing director* bij Bels Business GmbH & Co KG,
- de heer Thomas de Bergeyck, journalist/presentator bij *RTL Belgique*,
- de heer Yves Derwahl, advocaat aan de balie te Eupen,
- de heer Philippe Touwaide, directeur van de Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal,
- mevrouw Martine Trznadel, *chargée de mission* bij de Dienst Administratieve Vereenvoudiging,
- de heer Philippe Vande Casteele, advocaat aan de balie te Antwerpen.

Vu le niveau de connaissance linguistique des autres langues nationales (néerlandais et allemand) fixé par la séance plénière du 18 juillet 2019, la Conférence des présidents du 22 avril 2020 propose de dispenser:

- M. Jérôme Aass de l'épreuve linguistique en néerlandais,
- M. Yves Derwahl de l'épreuve linguistique en allemand,
- M. Philippe Vande Casteele des épreuves linguistique en néerlandais et allemand.

Gelet op het niveau van taalkennis van de andere landstalen (Nederlands en Duits) dat door de plenaire vergadering van 18 juli 2019 werd vastgesteld, stelt de Conferentie van voorzitters van 22 april 2020 voor om:

- de heer Jérôme Aass van de taaltest Nederlands vrij te stellen,
- de heer Yves Derwahl van de taaltest Duits vrij te stellen,
- de heer Philippe Vande Casteele van de taaltesten Nederlands en Duits vrij te stellen.

Conformément à l'avis de la même Conférence des présidents, je vous propose de déclarer irrecevable la candidature de M. Frank Bels.

Overeenkomstig het advies van dezelfde Conferentie van voorzitters, stel ik u voor de kandidatuur van de heer Frank Bels onontvankelijk te verklaren.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

22 Prise en considération de propositions

22 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

L'ordre du jour mentionne aussi une liste complémentaire de propositions dont la prise en considération est demandée à la Conférence des présidents.

De agenda vermeldt ook een bijkomende lijst van voorstellen waarvan de inoverwegingneming is gevraagd aan de Conferentie van voorzitters.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Urgentieverzoeken Demandes d'urgence

Ik kom nu tot het punt dat normaal de uitzondering is, maar stilaan de regel lijkt te worden, namelijk de urgentieverzoeken.

Er is, ten eerste, een urgentieverzoek voor het wetsvoorstel nr. 1169/1 van de heer Van Hees cs tot invoering van een solidaire coronataks op multimiljonairs.

L'urgence est demandée pour la proposition de loi n° 1169 instaurant une taxe corona de solidarité sur les multimillionnaires.

22.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le président, avec le débat sur la question de savoir qui va payer pour cette crise du coronavirus, il nous semblait important que cette proposition de loi puisse bénéficier de l'urgence.

22.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): De urgentie is nodig, want wij moeten dringend weten wie de coronacrisis zal betalen.

De **voorzitter**: Zoals enigszins gebruikelijk is geworden vanuit de vorige plenaire vergaderingen, stel ik de vraag aan de fractieleiders.

22.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Tegen.

22.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Nous ne soutenons par l'urgence.

22.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, wat ik u nu meedeel, geldt voor deze en alle volgende urgentieverzoeken, zodat de publieke opinie, die ons op de voet volgt, onze beleidslijn kent. Wij steunen alle urgentievoorstellen die coronagerelateerd zijn.

22.03 Peter De Roover (N-VA): Soyons clairs, nous soutenons toute demande d'urgence liée à la crise du covonavirus, mais il ne suffit pas d'intégrer ce terme dans un intitulé pour que pareil lien existe automatiquement. En l'occurrence, la proposition vise à

De aanwezigheid van het woord "corona" in de tekst betekent echter nog niet dat het om een coronagerelateerd voorstel gaat. In het voorstel waarvoor nu de urgentie wordt gevraagd, wordt een poging

ondernomen om een meer structurele maatregel te nemen en de indieners dachten ons te kunnen vangen door er het woord "corona" op te kleven, maar dat zal niet het geval zijn. Wij steunen de nu gevraagde urgentie dus niet.

Dezelfde lijn zal ik aanhouden bij de volgende urgentieverzoeken.

instaurer une mesure plus structurelle que l'on tente de nous faire avaler en y apposant le terme corona. Nous ne soutenons pas cette demande spécifique et nous continuerons à suivre systématiquement cette logique pour toutes les demandes ultérieures.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, bij elk volgend urgentieverzoek zal ik u voor de zekerheid opnieuw vragen of u het al dan niet steunt, zodat vergissingen uitgesloten worden.

22.04 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de vorige spreker. Om dezelfde reden steunen wij het urgentieverzoek niet.

22.04 Barbara Pas (VB): Nous ne soutenons pas l'urgence, et ce pour le même motif que celui invoqué par M. De Roover.

De **voorzitter**: Mevrouw Pas steunt het urgentieverzoek niet. De heren Piedboeuf en Lachaert signaleren mij dat hun fractie het urgentieverzoek niet steunt.

22.05 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, il y a déjà une majorité pour refuser l'urgence.

22.05 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Er is kennelijk een meerderheid die de urgentie weigert.

Le **président**: Vous ne voulez pas vous prononcer?

22.06 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Non, je constate.

Le **président**: Il n'y a pas de majorité pour l'urgence.

De **voorzitter**: De urgentie is dus verworpen.

L'urgence est rejetée.

De urgentie wordt verworpen.

22.07 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik wil gewoon aangeven dat het om een eenmalige taks en geen structurele taks gaat.

De **voorzitter**: Mijnheer Hedebouw, een verdere toelichting is niet ontvankelijk. Het spijt mij, maar het debat is voorbij. De Kamer heeft zich uitgesproken en er is geen meerderheid voor de urgentie.

Zo komen we bij punt 5 van de lijst, het voorstel nr. 1172/1 van mevrouw Dierick tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van economisch recht wat de inschrijving in de KBO en uitstel van de solden betreft.

M. Verherstraeten demande l'urgence pour la proposition de loi n° 1172.

22.08 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, door de coronacrisis is er de vraag van een deel van de sector om de soldenperiode uit te stellen. In die zin denk ik dat een dringende bespreking in de Kamer aangewezen is.

22.08 Servais Verherstraeten (CD&V): Une partie du secteur demande que les soldes soient reportés. Il me paraît dès lors indiqué d'y consacrer une discussion à la Chambre sans délai.

De **voorzitter**: Mme Fonck soutient l'urgence. De heer De Roover ook, evenals mevrouw Pas, de heer Piedboeuf. Mijnheer Lachaert, u wil daar nog een ander voorstel aan koppelen?

22.09 Egbert Lachaert (Open Vld): Dat klopt.

22.09 Egbert Lachaert (Open Vld): Nous acceptons l'urgence

Ten eerste, wij steunen de urgentie voor het voorstel van mevrouw Dierick.

Ten tweede, is er ook voorstel nr. 1183/1 vanwege onze fractie, dat over hetzelfde onderwerp gaat. Eigenlijk was dat al vroeger ingediend, maar ze komen nu in deze volgorde. Ik zou ze graag willen koppelen. Ik weet dat u, zoals u al hebt aangekondigd, het advies van de Raad van State wil vragen. Ik wil dat dan voor beide vragen, als ze gekoppeld zijn.

De **voorzitter**: Dus u steunt de urgentie, gevraagd door de heer Verherstraeten, maar u vraagt daarvoor iets in de plaats, reciprociteit.

De heer Gilkinet gaat akkoord. Ik kijk even rond. Er is unanimité voor de urgentie.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Ik deel u ook onmiddellijk mee dat ik de Raad van State zal raadplegen met betrekking tot beide voorstellen.

Dan hebben we het wetsvoorstel nr.1175/1 van de heren Boukili, Van Hees en consorten tot wijziging van het Consulaire Wetboek teneinde de consulaire bijstand te verlenen aan de Belgen met een dubbele nationaliteit.

22.10 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, de hoogdringendheid lijkt mij hier evident. Ik denk hierbij aan onze medeburgers die vastzitten in Marokko. Ik vind dat we hierover een parlementair debat moeten kunnen voeren.

22.11 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, nous avons un texte sur le même objet, la proposition de loi modifiant le Code Consulaire en ce qui concerne l'assistance consulaire à des personnes avec plusieurs nationalités (n° 1180/1). Je voudrais associer notre texte à la demande d'urgence. Ainsi, on fait un seul vote pour les deux.

Le **président**: Oui, vous m'aviez prévenu. La Chambre est-elle d'accord de voter en même temps sur les deux propositions? Je vous passe la parole pour le motiver alors ou est-ce clair ainsi?

22.12 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Cela me semble clair.

Le **président**: Je regarde les présidents de groupe... Apparemment, il n'y a pas de majorité pour ces demandes d'urgence.

L'urgence est rejetée.

De urgentie wordt verworpen.

J'en arrive à la proposition de résolution de M. De Vriendt et consortes sur la relocalisation des personnes vulnérables des camps en Grèce (n°1177/1).

22.13 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je vais argumenter davantage ici car il y a une situation humanitaire urgente qui s'est aggravée avec la crise corona.

pour cette proposition. Pour ma part, je demande l'urgence pour notre proposition de loi n° 1183 portant sur le même sujet mais déjà déposée auparavant. Je voudrais que les deux propositions soient jointes.

Le **président**: L'urgence est adoptée à l'unanimité pour les deux propositions. Je consulterai le Conseil d'État pour les deux propositions.

M. Hedebouw demande l'urgence pour la proposition de loi n° 1175/1.

22.10 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): L'urgence me semble évidente, vu la situation de nos concitoyens actuellement bloqués au Maroc.

22.11 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Ik zou tekst nr. 1180/1, die betrekking heeft op hetzelfde onderwerp, aan het verzoek willen toevoegen.

De **voorzitter**: Het urgentieverzoek voor de teksten nrs. 1175/1 en 1180/1 wordt verworpen.

De heer Gilkinet vraagt de urgentie voor het voorstel van resolutie nr. 1177/1.

22.13 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): De humanitaire situatie is door de coronacrisis verergerd.

D'autres pays, comme l'Allemagne notamment cette semaine, ont pris une résolution, et je pense que notre Parlement doit s'exprimer et prendre une initiative également.

Le **président**: Il s'agit donc bien d'une proposition de résolution. Le cdH et le CD&V soutiennent l'urgence. Les libéraux, la N-VA et le Vlaams Belang ne la soutiennent pas. Par contre, le PS et le sp.a la soutiennent, ainsi qu'Ecolo-Groen et le PTB.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Monsieur Piedboeuf, j'en viens à votre proposition de loi modifiant le chapitre II du titre III de la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses, relatif à l'instauration d'une cotisation annuelle à charge des sociétés, destinée au statut social des travailleurs indépendants afin de reporter en 2020 la date de paiement de ladite cotisation au 31 octobre (n° 1178/1).

22.14 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, il s'agit ici d'appliquer pour les sociétés, surtout les petites sociétés, le même principe que pour les indépendants, c'est-à-dire le report de la cotisation due avant le 30 juin. Il s'agit de la reporter au mois d'octobre pour ne pas perturber la trésorerie déjà mise à mal. Donc, c'est un simple report de cotisation.

De **voorzitter**: De heer Verherstraeten gaat akkoord. Mijnheer De Roover, mevrouw Pas en de heer Lachaert ook. MM. Gilkinet, Hedebouw et Laaouej, ainsi que Mme Kitir sont également d'accord.

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Ik vraag dat de Raad van State binnen vijf dagen een advies uitbrengt.

We behandelen nu het verzoek tot urgentie voor het wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten houdende diverse bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, nr. 1181/1.

22.15 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het betreft een wetsvoorstel dat de fysieke contacten tot het strikt noodzakelijke beperkt. Vandaag ligt hier zo'n wetsvoorstel ter stemming voor dat vooral toepasselijk is op het notariaat. Dit nieuwe wetsvoorstel is vooral toepasselijk op de advocatuur en de deurwaarders.

Deze week heeft Duitsland een resolutie aangenomen. Ons Parlement moet dringend een initiatief nemen.

De **voorzitter**: De urgentie is aangenomen.

Mijnheer Piedboeuf, ik kom nu op uw wetsvoorstel tot wijziging van hoofdstuk II van titel III van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, met betrekking tot de invoering van een jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen bestemd voor het sociaal statuut der zelfstandigen om in 2020 de betaaldatum van de vermelde bijdrage uit te stellen naar 31 oktober (nr. 1178/1).

22.14 Benoît Piedboeuf (MR): Het wetsvoorstel strekt ertoe, net als voor de zelfstandigen, de bijdrage van de kleine ondernemingen uit te stellen van 30 juni tot oktober.

Le **président**: L'urgence est adoptée. Je demanderai l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

M. Verherstraeten demande l'urgence pour la proposition de loi n°1181.

22.15 Servais Verherstraeten (CD&V): Il s'agit d'une proposition de loi qui limite les contacts physiques au strict nécessaire. Aujourd'hui, est soumise au vote de la Chambre une proposition de loi similaire, qui s'applique surtout aux notaires. Cette proposition de loi s'appliquera surtout aux

avocats et aux huissiers de justice.

De **voorzitter**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel voor om ons over deze vraag uit te spreken.

Ik kijk naar de fractieleiders.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Je demanderai aussi l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

Wij behandelen nu het verzoek tot urgentie voor het voorstel van resolutie van mevrouw Jessika Soors betreffende de mogelijke ontwikkeling van een app ter bestrijding van het coronavirus COVID-19, en de noodzaak om de mensenrechten, en in het bijzonder het recht op privacy, te respecteren, nr. 1182/1.

Il s'agit d'un débat parlementaire à ce sujet qui me paraît important.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Mijnheer Verherstraeten, u vraagt de urgentie voor het wetsvoorstel van uw fractiegenote, mevrouw Leen Dierick, houdende maatregelen op het vlak van de modaliteiten inzake consumentenkrediet in het kader van de crisis van het coronavirus COVID-19, nr. 1184/1.

22.16 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dit voorstel heeft betrekking op consumenten die door de coronacrisis in betalingsmoeilijkheden zijn geraakt, om hen een versoepeling bij afbetalingen te geven, zoals wij dat reeds hebben geregeld voor de handelaars.

De **voorzitter**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Ik zal ook hier het advies vragen van de Raad van State binnen vijf dagen.

L'urgence est également demandée pour la proposition de loi de MM. Hugues Bayet, Ahmed Laaouej et consorts visant à diminuer le taux de TVA sur les équipements médicaux de protection (n° 1187/1).

Le **président**: L'urgence est adoptée. Je demanderai l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

L'urgence est demandée pour la proposition de résolution n° 1182/1 de Mme Soors.

Je constate que la demande d'urgence est adoptée.

M. Verherstraeten demande l'urgence pour la proposition de loi n° 1184/1.

22.16 Servais Verherstraeten (CD&V): Cette proposition prévoit un assouplissement des remboursements pour les consommateurs qui éprouvent des difficultés de paiement en raison de la crise du coronavirus.

Le **président**: L'urgence est adoptée. Je demanderai aussi l'avis du Conseil d'État pour cette proposition.

De hoogdringendheid wordt gevraagd voor het wetsvoorstel van de heren Hugues Bayet, Ahmed Laaouej en consorten tot verlaging van het btw-tarief voor medisch beschermingsmateriaal (nr. 1187/1).

22.17 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, il s'agit des masques et des produits hydroalcoolisés pour se laver les mains de façon hygiénique. L'urgence parle d'elle-même. Il s'agit simplement de faciliter l'accès à ces produits de première nécessité en matière de lutte contre le coronavirus.

22.17 Ahmed Laaouej (PS): Het wetsvoorstel strekt ertoe de toegang tot levensnoodzakelijke producten in de strijd tegen het coronavirus (handgels, mondklappers, enz.) te vergemakkelijken. Dat dit hoogdringend is, spreekt vanzelf.

22.18 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik zal helaas tegenstemmen. Ik heb wel sympathie voor het voorstel, maar ik heb vernomen dat er allerlei juridische bezwaren zijn over de inhoud om het btw-tarief te kunnen verlagen. Ik heb mij daarover geïnformeerd en ik vrees dat dit niet snel zal behandeld kunnen worden.

22.18 Egbert Lachaert (Open Vld): Bien que j'aie de la sympathie pour cette proposition, j'ai appris que toute une série d'objections juridiques ont été émises quant à son contenu. Je voterai contre la demande d'urgence.

De **voorzitter**: Mijnheer Piedboeuf u heeft dezelfde overweging? (*Instemming*)

Le **président**: M. Piedboeuf suit apparemment le même raisonnement, non? (*Assentiment*)

Mevrouw Pas, steunt u de urgentie?

22.19 Barbara Pas (VB): De bespreking van de inhoud laat ik voor de behandeling in de commissie, maar de urgentie steun ik.

22.19 Barbara Pas (VB): Je laisse à la commission le soin d'examiner le contenu, mais je soutiens la demande d'urgence.

De **voorzitter**: De heren De Roover en Verherstraeten steunen de urgentie niet, maar er is voldoende steun in het halfroond voor de urgentie.

Le **président**: M. De Roover et M. Verherstraeten ne soutiennent pas l'urgence, mais la demande d'urgence bénéficie d'un soutien suffisant dans l'hémicycle. L'urgence est adoptée.

*De urgentie wordt aangenomen.
L'urgence est adoptée.*

22.20 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, avec tout mon respect pour M. Lachaert, je signale qu'il n'a pas contesté l'urgence en tant que telle, mais bien la validité technique du texte proposé. Je conteste donc sa contestation.

22.20 Ahmed Laaouej (PS): De heer Lachaert heeft niet de urgentie maar de technische geldigheid van de voorgestelde tekst betwist. Ik betwist dus zijn betwisting. We spreken ons enkel over de urgentie uit.

Nous nous trouvons dans une certaine confusion, monsieur Lachaert. Nous devons statuer sur l'urgence, pas sur l'éventuelle validité juridique d'un texte pour lequel un débat se tiendra en commission.

Le **président**: De toute façon, l'urgence a été obtenue.

De **voorzitter**: Hoe dan ook was de urgentie verworven.

Mijnheer Lachaert, ik heb nog een verzoek tot urgentie voor het wetsvoorstel van de heer Robby De Caluwé tot wijziging van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, met het oog op de invoering van een tijdelijke onmogelijkheid tot het bekomen van bijzondere vrijstellingen voor de uitoefening van zekere delen van de geneeskunst door artsen van een derde land, niet-lid van de Europese Unie, nr. 1188/1.

L'urgence est demandée également pour la proposition de loi n° 1188/1.

22.21 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, u heeft het ook reeds toegelicht in de Conferentie van voorzitters. Ik had ook de urgentie aangekondigd. Het is een COVID-gerelateerd voorstel met betrekking tot de wijze waarop buitenlandse zorgverstrekkers hier

22.21 Egbert Lachaert (Open Vld): Il s'agit d'une proposition de loi en lien avec le COVID-19 et relative à la manière dont les

actief kunnen zijn. Het voorstel werd eigenlijk door de regering gemaakt en heeft hetzelfde voorwerp als andere.

De **voorzitter**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Je demanderai aussi l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

22.22 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, les institutions de retraite professionnelle doivent rendre leurs comptes pour le 30 juin à la FSMA. Compte tenu du travail actuel et de l'impossibilité de réunir les organes, c'est une demande de report de délais.

Le **président**: Vous demandez donc l'urgence pour la proposition de loi portant des mesures exceptionnelles visant les institutions de retraite professionnelle dans le cadre de la pandémie COVID-19 (n° 1189/1).

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel voor ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée.
De urgentie wordt aangenomen.*

Je demanderai aussi l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

Nous arrivons aux votes mais madame Fonck, vous demandez la parole?

22.23 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, excusez-moi. Une membre de mon groupe, Vanessa Matz, a passé tout son après-midi avec les services informatiques mais est dans l'incapacité de se connecter et donc de participer au vote à distance.

Le **président**: Je prends acte de votre déclaration.

22.24 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, il en va de même pour M. Vanden Burre. Il n'arrive pas à se connecter.

22.25 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le président, nous avons le même problème technique pour M. D'Amico.

Le **président**: M. le greffier m'indique que Mme Matz est connectée.

22.26 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, j'ai remis un document écrit à M. le greffier pour lui signifier que M. Goblet n'arrive pas à se connecter.

prestataires de soins étrangers peuvent être actifs dans notre pays.

Le **président**: L'urgence est adoptée. Je demanderai aussi l'avis du Conseil d'État dans les cinq jours.

22.22 Benoît Piedboeuf (MR): De instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening moeten tegen 30 juni rapporteren aan het FSMA. Gelet op de huidige werkzaamheden en op de onmogelijkheid om de organen bijeen te roepen wordt er uitstel gevraagd voor de rapportering.

De urgentie wordt gevraagd voor het wetsvoorstel houdende uitzonderlijke maatregelen voor de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening in het kader van de COVID-19-pandemie (nr. 1189/1).

De urgentie wordt verleend. Ik vraag tevens dat de Raad van State binnen vijf dagen een advies uitbrengt.

Naamstemmingen**Votes nominatifs**

23 Wetsontwerp ter uitvoering van de besparingsmaatregelen bij de farmaceutische specialiteiten in het kader van de gezondheidszorgbegroting 2020 (1005/9)

23 Projet de loi portant exécution des mesures d'économies relatives aux spécialités pharmaceutiques dans le cadre du budget soins de santé 2020 (1005/9)

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	145	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	145	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1005/10)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1005/10)**

(*Pour tous les votes, MM. Marc Goblet et Roberto D'Amico ont voté comme leur groupe*)

24 Wetsvoorstel tot regeling van de opschorting van de procedure sociale verkiezingen van het jaar 2020 ingevolge de coronavirus COVID-19 pandemie (1146/5)

24 Proposition de loi visant à réglementer la suspension de la procédure des élections sociales de l'année 2020 suite à la pandémie du coronavirus COVID-19 (1146/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	146	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	146	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1146/6)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1146/6)**

25 Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991 wat de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid voor werknemers van maatwerkbedrijven betreft (1139/3)

25 Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage en ce qui concerne les allocations de chômage temporaire pour les travailleurs des entreprises de travail adapté (1139/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	109	Oui
Nee	25	Non
Onthoudingen	12	Abstentions
Totaal	146	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1139/4)**
 En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1139/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)
 Reden van onthouding? (*Nee*)

26 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie en het notariaat in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1145/1-5)

26 Amendements et articles réservés de la proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice et de notariat dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1145/1-5)

Stemming over amendement nr. 18 van Marijke Dillen cs op het opschrift van hoofdstuk 4. **(1145/5)**
 Vote sur l'amendement n° 18 de Marijke Dillen cs à l'intitulé du chapitre 4. **(1145/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	18	Oui
Nee	127	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	147	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen
 En conséquence, l'amendement est rejeté.

26.01 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat een van mijn fractieleden daarnet op de verkeerde knop gedrukt heeft. Ik hoop dat hij bij een tweede poging wel het juiste stemgedrag zal vertonen.

De **voorzitter**: Stemming over amendement nr. 19 van Marijke Dillen cs op artikel 6. (1145/5)
 Vote sur l'amendement n° 19 de Marijke Dillen cs à l'article 6. (1145/5)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	18	Oui
Nee	129	Non

Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	147	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 6 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 6 est adopté.

Stemming over amendement nr. 20 van Marijke Dillen cs op artikel 7. (1145/5)
Vote sur l'amendement n° 20 de Marijke Dillen cs à l'article 7. (1145/5)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming/vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 7 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 7 est adopté.

27 Geheel van het wetsvoorstel houdende diverse bepalingen inzake justitie en het notariaat in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1145/4)

27 Ensemble de la proposition de loi portant des dispositions diverses en matière de justice et de notariat dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1145/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	145	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	145	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1145/6)**
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1145/6)**

28 Proposition de rejet faite par la commission des Relations extérieures de la proposition de résolution prévoyant des sanctions à l'égard de la politique de colonisation d'Israël (651/1-7)

28 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van het voorstel van resolutie over sancties tegen het Israëlische nederzettingenbeleid (651/1-7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

28.01 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Belang zal zich onthouden bij de stemming over de verwerping van de voorliggende resolutie.

Het voorstel van resolutie bevat waarheden, maar is voorts weinig evenwichtig. Het Palestijnse volk heeft het onvervreemdbare recht op zelfbeschikking. Nergens wordt echter verwezen naar de misdaden die door Palestijnse terreurorganisaties worden gepleegd.

28.01 Ellen Samyn (VB): Le Vlaams Belang s'abstiendra lors du vote sur le rejet. La proposition de résolution comporte, certes, des vérités, mais le texte en est peu équilibré. Le peuple palestinien a droit à l'autodétermination, mais aucune mention n'est faite des crimes commis par les organi-

Volgens ons zijn beide partijen verantwoordelijk voor de huidige politieke situatie, dus ook de staat Israël, die met een agressieve nederzettingenpolitiek een vredesproces in de weg staat.

sations terroristes palestiniennes, alors que mon groupe considère que tant les Palestiniens que le gouvernement israélien sont responsables du conflit israélo-palestinien.

Op het internationale forum moet zeker de aandacht naar die problematiek gaan. De voorliggende resolutie is echter geen voorbeeld van een evenwichtige kijk op de problematiek.

Le **président**: Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 7)		
Oui	66	Ja
Non	53	Nee
Abstentions	28	Onthoudingen
Total	147	Totaal

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 651/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 651/1 is dus verworpen.

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

29 Proposition de rejet faite par la commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Agenda numérique de la proposition de loi modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne l'emploi des langues en matière de publicité (102/1-3)

29 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale agenda van het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Economisch Recht wat het taalgebruik inzake reclame betreft (102/1-3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 8)		
Oui	127	Ja
Non	19	Nee
Abstentions	0	Onthoudingen
Total	146	Totaal

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi n° 102/1 est donc rejetée. Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het wetsvoorstel nr. 102/1 is dus verworpen.

30 Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en ce qui concerne la formation du gouvernement fédéral (759/1-2)

30 Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat betreft de federale regeringsvorming (759/1-2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Stemming/vote 9)</i>			
Oui	108		Ja
Non	38		Nee
Abstentions	0	Onthoudingen	
Total	146	Totaal	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants n° 759/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers nr. 759/1 is dus verworpen.

31 Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de supprimer la prise en considération des propositions de loi (908/1-2)

31 Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers inzake de afschaffing van het in overweging nemen van wetsvoorstellen (908/1-2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Stemming/vote 10)</i>			
Oui	101		Ja
Non	45		Nee
Abstentions	0	Onthoudingen	
Total	146	Totaal	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants n° 908/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers nr. 908/1 is dus verworpen.

(De heer Steven De Vuyst heeft voorgestemd)

32 Proposition de rejet faite par la commission spéciale du Règlement et de la Réforme du Travail parlementaire de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants en vue de promouvoir la transparence relative aux mandats, activités et rémunérations publics et privés des membres de la Chambre des représentants (1002/1-2)

32 Voorstel tot verwerping door de bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden van het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers teneinde de transparantie omtrent de openbare en private mandaten, activiteiten en bezoldigingen van de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers te bevorderen (1002/1-2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Stemming/vote 11)</i>			
Oui	128	Ja	
Non	18	Nee	
Abstentions	0	Onthoudingen	
Total	146	Totaal	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants n° 1002/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers nr. 1002/1 is dus verworpen.

32.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le président, je vous prie de m'excuser, je me suis trompé pour le vote 10. Je voulais voter pour le rejet.

32.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Ik heb ja gestemd.

Le **président**: Dont acte.

33 Adoption de l'ordre du jour

33 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine. Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Pas d'observation? (*Non*) L'ordre du jour est approuvé.
Geen bezwaar? (*Nee*) De agenda is goedgekeurd.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 30 avril 2020 à 14 h 15.
De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 30 april 2020 om 14.15 uur

La séance est levée à 18 h 36.
De vergadering wordt gesloten om 18.36 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 037 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 037 bijlage.

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	145	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	146	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir

Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	109	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombed Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Friart Benoît, Galant Isabelle, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	25	Nee
-----	----	-----

Anseeuw Bjorn, Buysrogge Peter, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, DHaese Christoph, Donné Joy, Francken Theo, Gijbels Frieda, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Spooren Jan, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Verhelst Kathleen, Wollants Bert

Abstentions	12	Onthoudingen
-------------	----	--------------

De Caluwé Robby, De Jonge Tania, Delvaux Bram, Dewael Patrick, Freilich Michael, Gabriels Katja, Lachaert Egbert, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Van Quickenborne Vincent, Vandenput Tim, Verhaert

Marianne

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	18	Ja
-----	----	----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non	127	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	2	Onthoudingen
-------------	---	--------------

De Roover Peter, Freilich Michael

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	18	Ja
-----	----	----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non	129	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John,

Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	145	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	66	Ja
-----	----	----

Anseeuw Bjorn, Arens Josy, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Wit Sophie, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dewael Patrick, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Metsu Koen, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Slegers Bercy, Spooren Jan, Taquin Caroline, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vandenput Tim, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Wollants Bert

Non	53	Nee
-----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Boukili Nabil, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, de Laveleye Séverine, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Flahaut André, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Khattabi Zakia, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Leroy Marie-Colline, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Senesael Daniel, Soors Jessika, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Abstentions	28	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bertels Jan, Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Jiroflée Karin, Kitir Meryame, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Segers Ben, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	127	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kitir Meryame,

Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	19	Nee
-----	----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Kir Emir, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	108	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	38	Nee
-----	----	-----

Anseeuw Bjorn, Bury Katleen, Creyelman Steven, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Donné Joy, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Spooren Jan, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	101	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Dock Magali, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van den Bergh Jef, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	45	Nee
-----	----	-----

Anseeuw Bjorn, Bury Kathleen, Creyelman Steven, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, DHaese Christoph, Dillen Marijke, Donné Joy, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Kir Emir, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravys Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Spooren Jan, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	128	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Bjorn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Creemers Barbara, Crombez John, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delizée Jean-Marc, Delvaux Bram, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, DHaese Christoph, Dierick Leen, Dock Magali, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Friart Benoît, Gabriels Katja, Galant Isabelle, Gijbels Frieda, Gilkinet Georges, Gilson Nathalie, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy

Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Khattabi Zakia, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Mahdi Sammy, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Slegers Bercy, Soors Jessika, Spooren Jan, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Tison Philippe, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Quickenborne Vincent, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	18	Nee
-----	----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------